



Foto: Banc d'imatges d'infermeres COLIB.  
Ariadna Creus i Àngel García

# Memòria 2018

**coliba**  
Col·legi Oficial d'Infermeria  
de les Illes Balears



## Contingut

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| <b>PRESENTACIÓ</b>                                            | 6  |
| <b>EL COIBA</b>                                               | 9  |
| <b>QUI SOM</b>                                                | 9  |
| <b>FINALITAT I FUNCIONS</b>                                   | 12 |
| <b>COM ENS ORGANITZEM: ÒRGANS DE GOVERN</b>                   | 13 |
| <b>Assemblea General de col·legiades i col·legiats</b>        | 13 |
| <b>Assemblea General Ordinària</b>                            | 13 |
| <b>Junta De Govern</b>                                        | 15 |
| <b>Comissió Permanent</b>                                     | 16 |
| <b>PRINCIPALS ACORDS DE GOVERN</b>                            | 16 |
| <b>ORGANITZACIÓ INTERNA</b>                                   | 17 |
| <b>SERVEIS COL·LEGIALS</b>                                    | 20 |
| <b>Assessories</b>                                            | 20 |
| <b>Assessoria psicoemocional al lloc de feina</b>             | 20 |
| <b>Assessoria Jurídica</b>                                    | 21 |
| <b>Assessoria de Recerca</b>                                  | 22 |
| <b>Assegurança de responsabilitat civil</b>                   | 22 |
| <b>Ofertes de treball</b>                                     | 23 |
| <b>Lloguer d'aules</b>                                        | 23 |
| <b>Tauler d'anuncis</b>                                       | 24 |
| <b>Pre-col·legiació</b>                                       | 25 |
| <b>Protocol de Benvinguda</b>                                 | 25 |
| <b>Suport a Associacions</b>                                  | 26 |
| <b>MEMÒRIA D'ACTIVITATS</b>                                   | 26 |
| <b>PLA ESTRATÈGIC I LÍNIES DE TREBALL</b>                     | 26 |
| <b>Àrea d'Ordenació Professional i Pràctiques Segures</b>     | 27 |
| <b>Comissió Deontològica</b>                                  | 27 |
| <b>Iniciatives en Defensa dels interessos de la professió</b> | 28 |
| <b>Al·legacions, esmenes i propostes normatives i legals</b>  | 28 |
| <b>Demandes i reclamacions</b>                                | 28 |
| <b>Expedients disciplinaris</b>                               | 28 |
| <b>Àrea de Formació</b>                                       | 29 |
| <b>Pla de Formació</b>                                        | 29 |

|                                                                                       |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Beques.....                                                                           | 31 |
| Nous Convenis per activitats formatives .....                                         | 32 |
| Àrea de Recerca .....                                                                 | 32 |
| Missió .....                                                                          | 32 |
| Objectius .....                                                                       | 32 |
| Assessoria de Recerca.....                                                            | 33 |
| Projectes de Recerca .....                                                            | 33 |
| Treball conjunt amb l'àrea de Formació .....                                          | 34 |
| Treball conjunt amb l'àrea d'Imatge i Comunicació .....                               | 34 |
| Premis de Recerca .....                                                               | 34 |
| Premis investigació infermera de la RAMIB i premi Cèdules Fundacionals 1788 .....     | 35 |
| Àrea d'imatge i comunicació/interacció social i ciutadana .....                       | 35 |
| JORNADES I CONGRESSOS.....                                                            | 40 |
| Jornades .....                                                                        | 40 |
| II Jornada Balear d'Esterilització .....                                              | 40 |
| V Jornades d'Actualització De Lactància Materna .....                                 | 42 |
| XVI Congrés Nacional i XI Internacional d'Història de la Infermeria i exposició ..... | 42 |
| El programa del Congrés va ser el següent:.....                                       | 43 |
| Ajudes del Coiba a organització de Jornades i Congressos .....                        | 53 |
| Altres Col·laboracions.....                                                           | 53 |
| #DIJOURS INFERMERS SESSIONS-DEBAT 2018 .....                                          | 54 |
| 36 DIA INTERNACIONAL DE LA INFERMERA .....                                            | 58 |
| Conferència i premis.....                                                             | 59 |
| Premi de Periodisme del Coiba "Infermeria visible" .....                              | 60 |
| Premis de Recerca .....                                                               | 60 |
| Premi Infermera de l'Any 2018 .....                                                   | 60 |
| Premi Florence Nightingale 2018 .....                                                 | 60 |
| Celebració del Dia de la Infermera 2018 a Eivissa .....                               | 61 |
| Celebració del Dia de la Infermera 2018 a Menorca .....                               | 61 |
| ALTRES ESDEVENIMENTS D'INTERÈS .....                                                  | 61 |
| AGENDA PRESIDENTA.....                                                                | 62 |
| MEMÒRIA ECONÒMICA .....                                                               | 65 |
| MEMÒRIA JUDICIAL.....                                                                 | 68 |
| Demandes i Contenciosos .....                                                         | 68 |
| Intrusisme .....                                                                      | 68 |
| Agressions .....                                                                      | 68 |

|                                    |           |
|------------------------------------|-----------|
| <b>Conflicte COIBA-CGE.....</b>    | <b>68</b> |
| <b>Prescripció Infermera .....</b> | <b>76</b> |

# MEMÒRIA 2018

## PRESENTACIÓ

L'any 2018 ha estat per a les infermeres de Balears un any històric, en el que hem recuperat una part important de la nostra memòria, a través de diverses iniciatives i gràcies a la col·laboració de moltes infermeres i de les seves famílies. La celebració del "[XVI Congreso Nacional y XI internacional de Historia de la Enfermería](#)", a finals d'octubre, i l'exposició "Enfermeras en la memoria. La fuerza invisible de una profesión" van ser la culminació de molts mesos d'intensos esforços per donar visibilitat al paper de les infermeres al llarg dels segles en la millora de la salut de la població.

Recuperar la memòria i les arrels és imprescindible per comprendre d'on venim, perquè estam en la nostra situació actual i aprendre a abordar el futur de la millor manera possible. La gran revolució i obertura que va suposar per a la infermeria de Balears (i de tota Espanya) la II República i l'enorme retrocés que va dur el final de la Guerra Civil, amb 40 anys de franquisme, permet comprendre millor la situació de les infermeres espanyoles avui. Les infermeres espanyoles estam ben formades i som molt valorades a l'estranger, però arrosseguem encara la xacra de dècades d'haver estat considerades "ajudants del metge" o "àngels de la cura", dintre d'un règim polític i social molt marcat per la influència del catolicisme més antiquat i la subordinació de la dona a l'home en tots els àmbits de la vida pública i privada.

El Congrés i l'exposició ens han donat eines, arguments i explicacions de perquè som, avui, com som. I també esperança, en fer visibles les nombroses aportacions de les infermeres al llarg de la història, tot i les dificultats i la seva invisibilitat, íntimament lligada al rol de gènere.

Però l'any 2018 ha resultat interessant també per altres aspectes, com és el creixent protagonisme de les infermeres en alguns projectes i iniciatives, com ara els programes Consulta per Racons o Pacient Actiu, de la Conselleria de Salut, liderat i desenvolupat per infermeres líders, de la mà dels pacients formadors, que són els vertaders protagonistes.

La col·laboració del Coiba amb la Conselleria de Salut i amb la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB s'ha mantingut fresca i dinàmica al llarg del 2018, gràcies al treball conjunt en àrees com la investigació, la defensa dels interessos professionals o del paper de les infermeres en el nostre sistema sanitari.



Durant aquest any, hem reivindicat sense descans una solució definitiva al problema de la prescripció infermera (que es va resoldre amb la modificació del Reial Decret), l'aprovació del decret d'especialitats professionals a Balears, la incorporació de més infermeres a llocs d'investigació, la convocatòria d'oposicions que permetin reduir la taxa de precarietat laboral, el reconeixement del "solape" en el canvi de torn, o una millora dels ratis d'infermeres per poder atendre la població.

Aquests assumptes, així com el desplegament de les competències infermeres, la pràctica col·laborativa, la infermeria de pràctica avançada i la defensa del lideratge infermer, han estat presents en nombroses gestions, reunions i accions dutes a terme pel Coiba en el 2018.

Al mateix temps, el llançament de la campanya mundial "Nursing Now", a principis del 2018, ha vingut a reforçar aquesta línia de treball en defensa del complet aprofitament i desenvolupament de les infermeres i les seves capacitats dintre del sistema sanitari, en benefici dels pacients i del propi sistema sanitari.

A nivell estatal, lamentablement, el Consejo General de Enfermería (CGE) ha continuat en la línia de boicotejar el treball dels col·legis professionals més independents i crítics amb la seva gestió. Tot i amb les decisions judicials favorables al Coiba, el CGE va mantenir durant el 2018 la seva estratègia d'assetjament, amb burofaxos, recursos i reclamacions de diversos tipus, fins ara infructuoses. És una pena que, en pocs mesos, s'hagi constatat que el "canvi" no era tal, i que les actuacions de l'actual president del CGE són una simple continuació de les polítiques de l'anterior president (i actual president honorífic).

Per altra banda, cal donar una nota d'esperança i aplaudir que -en setembre- el Govern de l'Estat espanyol decidís retirar el recurs contra les lleis autonòmiques de sanitat universal, com la de les Illes Balears. L'accés universal als serveis de salut és una condició imprescindible per poder atendre bé a tota la població i caminar, junts, cap a una societat més justa i saludable.

Finalment, queda reflexionar sobre la transició que ara començarem. El 2018 ha estat el darrer any complet de mandat d'aquesta Junta de Govern que tinc l'honor de presidir. És per a mi una gran satisfacció poder dir que hem treballat amb determinació per dur endavant una gestió

ètica, eficient, transparent i participativa, en benefici de la nostra professió i dels serveis infermers que donam a la ciutadania.

A partir d'ara, en el 2019, queda convocar eleccions, perquè les infermeres de les Illes Balears, les vertaderes protagonistes i l'ànima d'aquest col·legi, puguin elegir, un cop més, els seus legítims representants. Estic segura de que, d'acord amb l'esperit compromès que les infermeres de Balears han demostrat al llarg de les darreres dècades, els col·legiats i col·legiades votaran lliurement per elegir la seva candidatura favorita en unes eleccions que seran transparents i lliures. Aquest és el nostre compromís com a Junta que acaba mandat, la nostra més important responsabilitat per garantir que el Coiba seguirà sent un col·legi professional obert, participatiu, democràtic i al servei dels seus col·legiats.

Moltes gràcies.

Rosa María Hernández Serra

Col·legiada 646

Presidenta del Coiba

## EL COIBA

### QUI SOM

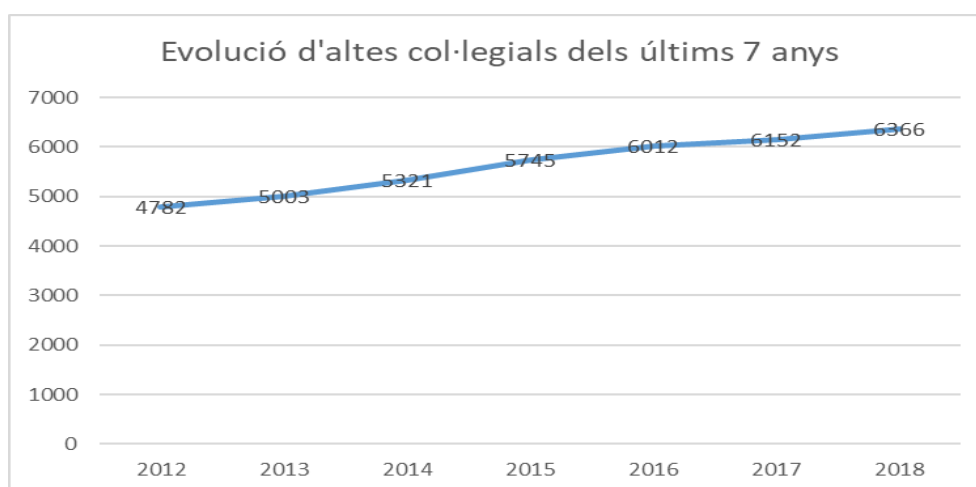
El Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears és una corporació de dret públic i estructura democràtica, reconeguda per la Constitució, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, i la Llei de Col·legis Professionals, al qual han de pertànyer tots els graduats i graduades en infermeria, diplomades i diplomats universitaris, comares que exerceixen la seva professió en la nostra Comunitat Autònoma. També formen part del Col·legi d'Infermeria aquelles societats professionals que tinguin per objecte l'exercici en comú de la infermeria.

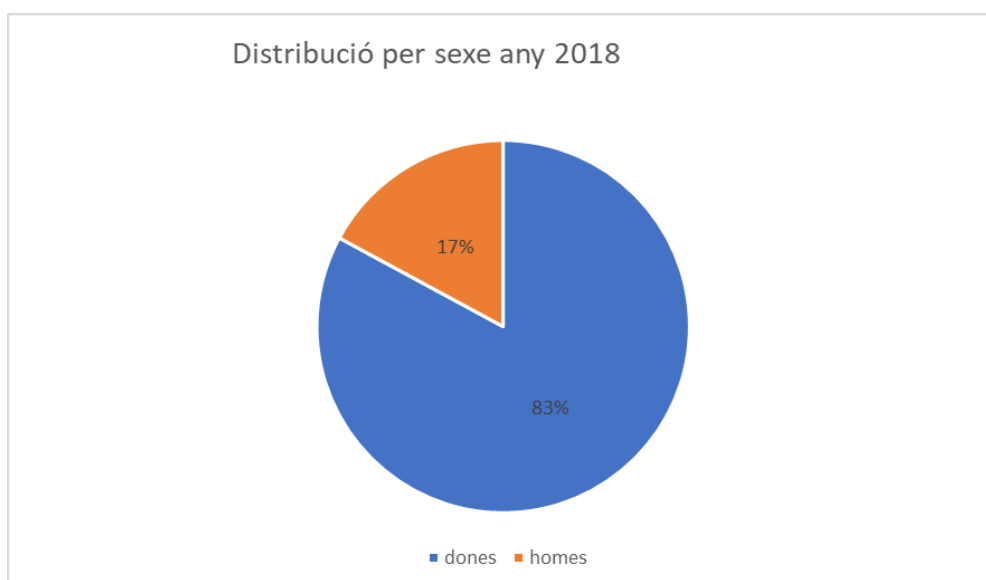
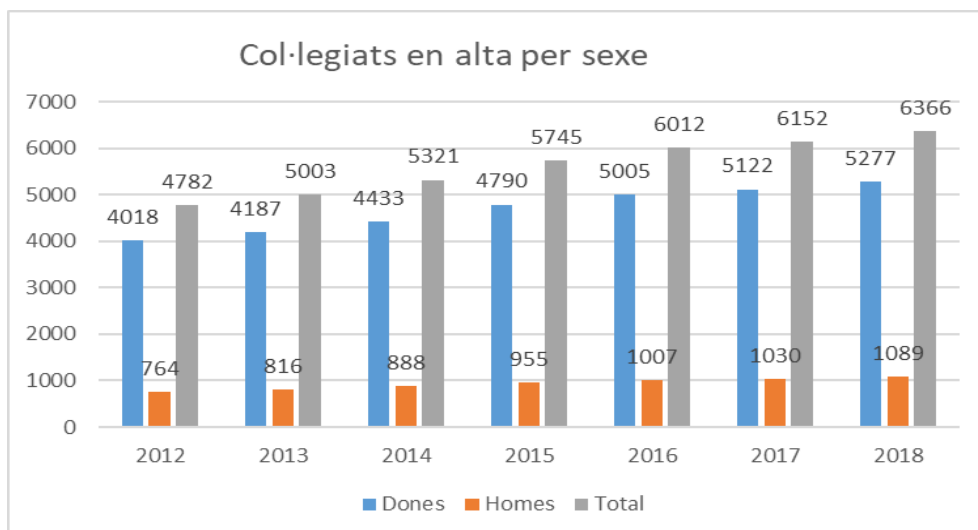
Tenint en compte el caràcter uniprovincial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, el Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears, assumeix les funcions i competències que segons la legislació vigent correspon al **Consell Autonòmic d'Infermeria de les Illes Balears**.

El Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears -Coiba- representa actualment a més de 6.000 infermeres i infermers, tant generalistes com especialistes, que exerceixen a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, dins l'àmbit de la sanitat pública i/o privada.

### Distribució de col·legiats/des per edat

| Edat         | 2013        | 2014        | 2015        | 2016        | 2017        | 2018        |
|--------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <35          | 1805        | 1868        | 1982        | 2090        | 2047        | 2156        |
| 35 a 44      | 1527        | 1678        | 1875        | 1968        | 2078        | 2123        |
| 45 a 54      | 865         | 830         | 838         | 928         | 1026        | 1116        |
| 55 a 64      | 782         | 912         | 1006        | 975         | 944         | 908         |
| 65 a 69      | 17          | 23          | 34          | 40          | 45          | 47          |
| >70          | 7           | 10          | 10          | 10          | 10          | 14          |
| No consta    | 0           | 0           | 0           | 1           | 2           | 2           |
| <b>Total</b> | <b>5003</b> | <b>5321</b> | <b>5745</b> | <b>6012</b> | <b>6152</b> | <b>6366</b> |

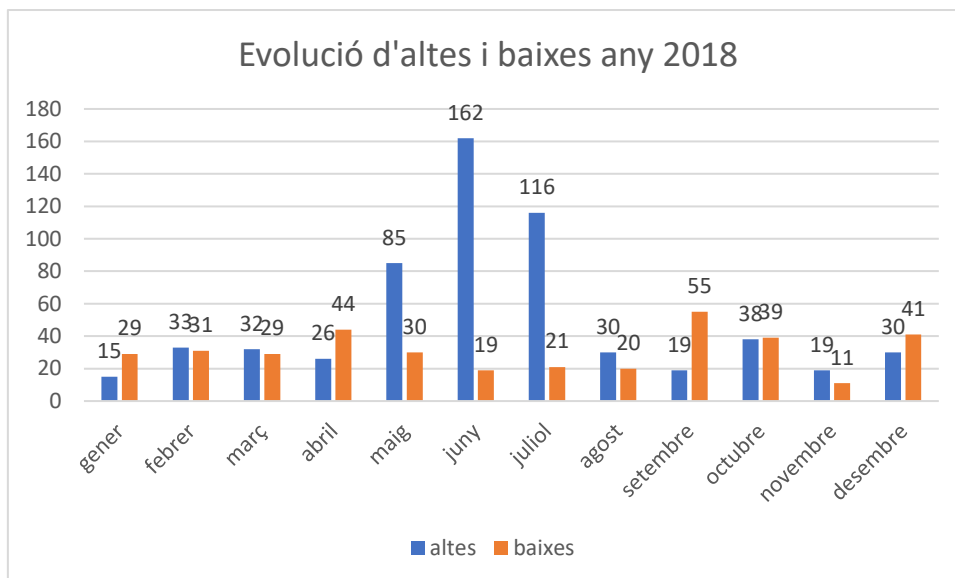




| Distribució per illes dels nostres col·legiats els darrers tres anys | 2016 | 2017 | 2018 |
|----------------------------------------------------------------------|------|------|------|
| Mallorca                                                             | 4787 | 4995 | 5191 |
| Menorca                                                              | 392  | 410  | 435  |
| Eivissa                                                              | 500  | 525  | 587  |
| Formentera                                                           | 11   | 12   | 12   |
| Sense especificar                                                    | 322  | 210  | 141  |
|                                                                      | 6012 | 6152 | 6366 |

## Moviments censals col·legials 2018

|        | 2018                      | Gener     | Febrer    | Març      | Abril     | Maig      | Juny       | Juliol     | Agost     | Setembre  | Octubre   | Novembre  | Desembre  |
|--------|---------------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|------------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|
| Altes  | Nou ingrés                | 2         | 7         | 10        | 0         | 21        | 102        | 86         | 13        | 8         | 4         | 1         | 7         |
|        | Alta estrangers           | 2         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0          | 0          | 3         | 1         | 1         | 1         | 2         |
|        | Per trasllat              | 6         | 21        | 18        | 17        | 48        | 45         | 28         | 10        | 8         | 27        | 12        | 16        |
|        | Reingressos               | 5         | 5         | 4         | 5         | 10        | 13         | 2          | 4         | 2         | 5         | 4         | 5         |
|        | Retorn per expulsió       | 0         | 0         | 0         | 3         | 3         | 1          | 0          | 0         | 0         | 1         | 0         | 0         |
|        | Reingrés estranger        | 0         | 0         | 0         | 1         | 2         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | Alta no exercint          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | Doble col·legiació        | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 1          | 0          | 0         | 0         | 0         | 1         | 0         |
|        | Altres                    | 0         | 0         | 0         | 0         | 1         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | <b>TOTAL ALTES</b>        | <b>15</b> | <b>33</b> | <b>32</b> | <b>26</b> | <b>85</b> | <b>162</b> | <b>116</b> | <b>30</b> | <b>19</b> | <b>38</b> | <b>19</b> | <b>30</b> |
| Baixes | Defunció                  | 0         | 0         | 0         | 0         | 1         | 0          | 0          | 0         | 1         | 0         | 0         | 1         |
|        | Forçosa Impagament quotes | 0         | 1         | 0         | 18        | 0         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | Forçosa per sanció        | 0         | 1         | 0         | 0         | 0         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | Invalidesa                | 0         | 1         | 0         | 1         | 1         | 0          | 2          | 0         | 1         | 0         | 0         | 0         |
|        | No exercir                | 6         | 4         | 10        | 2         | 1         | 2          | 4          | 3         | 16        | 12        | 2         | 11        |
|        | Trasllat                  | 16        | 12        | 15        | 16        | 20        | 8          | 3          | 7         | 18        | 19        | 7         | 14        |
|        | Jubilació                 | 5         | 9         | 2         | 7         | 4         | 8          | 6          | 8         | 14        | 6         | 2         | 13        |
|        | Voluntària                | 1         | 3         | 2         | 0         | 3         | 1          | 6          | 1         | 3         | 2         | 0         | 2         |
|        | Voluntària amb deute      | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         | 0          | 0          | 0         | 0         | 0         | 0         | 0         |
|        | Trasllat estranger        | 1         | 0         | 0         | 0         | 1         | 0          | 0          | 1         | 2         | 0         | 0         | 0         |
|        | <b>TOTAL BAIXES</b>       | <b>29</b> | <b>31</b> | <b>29</b> | <b>44</b> | <b>30</b> | <b>19</b>  | <b>21</b>  | <b>20</b> | <b>55</b> | <b>39</b> | <b>11</b> | <b>41</b> |



## FINALITAT I FUNCIONS

L'Il·lustre Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (Coiba) és la institució que acull i representa de forma col·legiada als titulats d'Infermeria que exerceixen a les Illes Balears.

La missió principal del Coiba és representar la professió infermera i defensar els seus interessos i els dels col·legiats davant dels poders públics, en benefici dels ciutadans destinataris dels serveis infermers. La col·legiació és obligatòria tant per als professionals de la sanitat pública com privada, garantint la titulació dels qui proporcionen serveis infermers i evitant l'intrusisme.

El Coiba és una corporació pública que funciona de forma democràtica, amb eleccions regulars a la Junta de Govern, que és l'òrgan executiu, i ha de retre comptes del pressupost i de les seves accions davant l'Assemblea General de col·legiats. El Col·legi ofereix múltiples serveis als seus col·legiats, com ara formació, ajuts per a activitats formatives i de recerca, assessories i d'altres.

El Coiba vetlla per el desenvolupament de la competència professional orientant els esforços envers un sistema sanitari centrat en la persona i en les seves necessitats, i en el que les activitats preventives i de promoció de la salut tinguin cada vegada major protagonisme.

Entre les funcions del Coiba destaquem les següents:

- Assumir la representació corporativa dels col·legiats davant les autoritats, organismes públics, tribunals de justícia i qualssevol altres ens legalment constituïts.
- Representar i defensar els interessos professionals i el prestigi de tots els col·legiats o de qualsevol d'ells o elles, si són objecte de vexació en qüestions professionals.
- Assessorar les corporacions oficials i les persones individuals i col·lectives, en les formes previstes per la Llei.
- Vetllar per l'ètica professional, evitar l'intrusisme i la competència deslleial entre els professionals, intervenir com a mediador i en procediments d'arbitratge en els conflictes que per motius professionals se susciten entre els col·legiats i les col·legiades, i exercir la potestat disciplinària en matèries professionals i col·legials.
- Vetllar per la millora tècnica, professional, social, moral i econòmica dels seus membres, i fomentar la seva formació mitjançant l'organització de cursos de formació postgraduada.

- Organitzar conferències, congressos, jornades, adquirir llibres destinats a la biblioteca col·legial, publicar revistes, fullets, circulars, i, en general, posar en pràctica els mitjans que es consideri necessaris per estimular el perfeccionament tècnic, científic i humanístic de la professió.
- Organitzar activitats i serveis comuns de caràcter professional (serveis d'assessorament legal, laboral, fiscal i de qualsevol classe; cultural, assistencial, formatiu, de previsió o anàlegs) que siguin d'interès per als col·legiats.
- Vetllar perquè els mitjans de comunicació social divulguin els avenços de la Infermeria i evitin tota propaganda o publicitat de caràcter general equívoca.
- Col·laborar amb les universitats en la capacitació dels futurs titulats i titulades i facilitar la seva incorporació a l'activitat professional mitjançant les accions formatives corresponents.
- Crear fundacions o qualsevol altre tipus d'entitats sense ànim de lucre per al compliment dels seus fins.
- Participar en projectes, plans, estratègies d'organismes oficials mitjançant col·legiats que acreditin una experiència i / o formació mínima en el tema a tractar.
- Crear comissions o grups de treballs dependents del Coiba amb la corresponent publicitat o difusió pels mitjans de què disposa. En relació a la creació d'una comissió o grup de treball la Junta de Govern ha d'establir els objectius la finalitat i el seu període de durada així com els requisits per pertànyer a la comissió. Es destinarà anualment una partida econòmica específica per al desenvolupament dels projectes presentats pel grup o comissió.

## COM ENS ORGANITZEM: ÒRGANS DE GOVERN

Els òrgans col·legiats de Govern del Coiba són l'Assemblea General de Col·legiades i Col·legiats, la Junta de Govern i la Comissió Permanent.

### Assemblea General de col·legiades i col·legiats

Està formada per la totalitat de Col·legiades en ple ús dels seus drets corporatius. És l'òrgan suprem de la representació col·legial i de l'exposició de la voluntat col·legial, i la Junta de Govern li ha de retre comptes anualment de la seva actuació.

### Assemblea General Ordinària

L'Assemblea general de col·legiats i col·legiades està formada per la totalitat de col·legiades en ple ús dels seus drets corporatius. És l'òrgan suprem de la representació col·legial i de l'exposició de la voluntat col·legial, i la Junta de Govern li ha de retre comptes anualment de la seva actuació.

**Dia 15 de març de 2018**, en el Saló d'actes de l'Hospital Son Llàtzer, situat a la Carretera de Manacor Km 4, de Mallorca, i mitjançant videoconferència a la Sala de videoconferència de l'Hospital Mateu Orfila, situat a la Ronda de Malbúrguer, nº 1 de Maó, i en el Saló d'actes de l'Hospital Ca'n Misses, situat al C/Corona 32-36, d'Eivissa, sent les 17 hores, i en segona convocatòria per raó de quòrum, de conformitat a la circular-convocatòria de data 12 de febrer 2018 i als articles 14 a 21 dels Estatuts Col·legials es va celebrar i va aixecar acta de l'Assemblea General Ordinària del Coiba.

**A l'illa de Mallorca** van actuar com a Presidenta i Secretària les de la Junta de Govern, les Sres. Rosa M<sup>a</sup> Hernández i Marina Salas, de conformitat al que es disposa en l'art. 16 dels Estatuts. Així mateix va assistir el Lletrat don Fernando Caimari com a assessor del Coiba.

Es van nomenar com a interventors a Pedro Rubén Martín Montañez, Celia Personat Labrador, i Irene Mulet Sales.

Totes les Assemblees van seguir el mateix ordre del dia:

- 1) Presentació de la memòria d'activitats realitzades durant l'any 2017.
- 2) Presentació i aprovació mitjançant votació, de l'estat de comptes i liquidació pressupostària de l'any 2017.
- 3) Presentació del pla d'actuació del 2018. Memòria explicativa d'activitats.
- 4) Presentació i aprovació, mitjançant votació, del pressupost per al 2018.
- 5) Informe auditoria.
- 6) Proposició per a aprovació, mitjançant votació, de la revisió i modificació de l'Art. 30.2 i 30.4, Art. 38 b), addició de l'Art. 35 bis, i supressió de l'Art. 48.2, en els termes i redacció proposta que ha estat penjada al web col·legial i en el tauler d'anuncis de les seues col·legials.
- 7) Proposta per aprovació del canvi de denominació del Coiba a Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers dels Illes Balears, Col·legi Oficial d'Infermeres de les Illes Balears, o seguir mantenint la denominació actual.
- 8) Presentació i aprovació, mitjançant votació, de les millores necessàries al programa de gestió col·legial, portal del col·legiat i web, així com de l'arquitectura informàtica de la seu col·legial de Palma.
- 9) Torn obert de paraula.

Tots els punts de l'ordre del dia sotmesos a votació foren aprovats.

La votació del punt 7 sobre la denominació del Col·legi va tenir els següents resultats:

|                                                                                                           |                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| A favor de la denominació Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de les Illes Balears: 2 vots a favor. |                  |
| A favor de la denominació Col·legi Oficial d'Infermeres de les Illes Balears:                             | 10 vots a favor. |
| A favor de la denominació Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears:                             | 4 vots a favor.  |

Per tant, s'aprovà que la denominació passés a ser en el futur Col·legi Oficial d'Infermeres de les Illes Balears.

En quan a la votació del punt 8, els resultats foren:

|             |    |
|-------------|----|
| a favor     | 16 |
| en contra   | 0  |
| abstencions | 1  |

L'Assemblea es va desenvolupar sense incidències.

## Junta De Govern

### Junta De Govern del Coiba 2015-2019

Presidenta: **Rosa María Hernández Serra**

Vice-Presidenta 1ª: **Natalia Vallés Ruiz**

Vice-Presidenta 2ª: **Carmen Dopazo Barreiro**

Secretària: **Marina Salas Moreno**

Vicesecretària : **Marga Oliver Miró**

Tresorer: **Miquel Bennàssar Veny**

Vocal 1: Vice-tresorer: **Ian Blanco Mavillard**

Vocal 3: **Marta Torán Mateos**

Vocal 4: **Isabel Román Medina**

Vocal 5: **Susana Jordá Martí**

Vocal 6: **Susana González Torrente**

Vocal 7: **Araceli Navas Casillas**

### Junta Insular de Menorca

Presidenta de la Junta Insular de Menorca: **Carmen Dopazo Barreiro**

Vice-Presidenta : **Ana Mª Jiménez López**

Secretària: **Sol Margarita Ferrer Fornals**

Suplent 1ª: **Joaquina Angoitia Rodríguez**

Suplent 2ª: **Mª Inmaculada Bagur Pallicer**

### Junta Insular d'Eivissa i Formentera

President de la Junta Insular **Jean Philippe Baena Lointier**. Fins a 31-01-2018

Vice-Presidenta 1ª : **Mònica Yern Moreno** (funcions presidenta)

Vice-Presidenta 2ª (Representant de Formentera): **Clara Lucía Nieto Reguero**

### JUNTES DE GOVERN

| Juntes ordinàries |
|-------------------|
| 9 de febrer       |
| 26 de març        |
| 16 d'abril        |
| 9 de juliol       |

|                |
|----------------|
| 10 de setembre |
| 11 d'octubre   |
| 20 de novembre |
| 20 de desembre |

|                                |
|--------------------------------|
| <b>Juntres extraordinàries</b> |
|--------------------------------|

|              |
|--------------|
| 26 de febrer |
| 30 d'abril   |

### Comissió Permanent

La Comissió Permanent està integrada per la presidenta, la vicepresidenta, la secretària, la vicesecretària i el tresorer.

La Comissió Permanent es reuneix per convocatòria de la presidenta de manera ordinària una vegada al trimestre com a mínim, i amb caràcter extraordinari quan els assumptes per tractar ho requereixin o per sol·licitud d'almenys tres dels seus membres.

La seva convocatòria s'ha de cursar per escrit amb 48 hores d'antelació (per correu electrònic amb acusament de rebut) i es manté la facultat de la presidenta per a convocar d'urgència. Caldrà convocar qualsevol membre del Ple de la Junta de Govern perquè assisteixi a la Permanent si s'han de tractar assumptes que siguin de la seva competència.

Durant el transcurs de l'any 2018 s'han realitzat un total de 5 comissions permanents.

|                              |
|------------------------------|
| <b>Comissions Permanents</b> |
|------------------------------|

|             |
|-------------|
| 8 de gener  |
| 29 de gener |
| 12 de març  |
| 9 d'abril   |
| 18 de juny  |

## PRINCIPALS ACORDS DE GOVERN

### Assemblea General ordinària

- Aprovació, mitjançant votació, de l'estat de comptes i liquidació pressupostària de l'any 2017.
- Aprovació, mitjançant votació, del pressupost per al 2018.
- Aprovació, mitjançant votació, de la revisió i modificació de l'Art. 30.2 i 30.4, Art. 38 b), addició de l'Art. 35 bis, i supressió de l'Art. 48.2, en els termes i redacció proposada que ha estat penjada en el web col·legial i en el tauler d'anuncis de les seus col·legials.
- Aprovació del canvi de la denominació del Coiba a Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers dels Illes Balears, Col·legi Oficial d'Infermeres dels Illes Balears, o continuar mantenint la denominació actual.
- Aprovació, mitjançant votació, de les millores necessàries en el programari de gestió col·legial, portal del col·legiat i web, així com de l'arquitectura informàtica de la seu col·legial de Palma.

## Junta de Govern

- Aprovació de les al·legacions al Projecte de modificació del RD 954/2015 sobre prescripció infermera (tràmit d'audiència del 19 de febrer al 12 de març).
- Aprovació de les activitats formatives aprovades per la Comissió de Formació.
- Aprovació de les bases dels projectes de recerca de la convocatòria d'ajudes a projectes de recerca del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears 7a Convocatòria.
- Aprovació del nomenament de vocal i suplent com a representant del Coiba en l'Observatori per a la Igualtat (Institut Balear de la Dona).
- Aprovació del posicionament del Coiba en relació amb les denominades farmàcies comunitàries.
- Aprovació de les bases per a la sol·licitud d'ajudes per realització d'activitats formatives 2018.
- Aprovació de les bases per a la sol·licitud d'ajudes per presentació de comunicacions o pòsters en congressos, jornades o altres esdeveniments de divulgació professional 2018.
- Aprovació de la realització d'un estudi sobre la recerca en cures a les Illes Balears.
- Aprovació de la persona designada, en representació del Coiba, com a membre de la Comissió de Formació Continuada de les professions sanitàries dels Illes Balears (CFC).
- Informació de la creació del registre estatal de professionals sanitaris per part del Ministeri, i, si escau, mesures a prendre.

## ORGANITZACIÓ INTERNA

Aquests darrers anys l'activitat col·legial ha incrementat tant en nombre de col·legiats com en activitats formatives organitzades pel Col·legi.

Per poder atendre la demanda col·legial de manera qualitativa i tenir oberta la seu col·legial de Palma de dilluns a divendres de 8 hrs a 20 hrs, durant el 2018 la plantilla del Coiba va estar formada per:

- Dues periodistes a temps complet al departament de comunicació (Isabel Ramallo i Cristina Martínez) que s'encarreguen de:
  - Organització d'esdeveniments del Coiba (Dia Internacional de la Infermera, Jornades, Congressos, Dia de les Comares, Sessions-debat i altres).
  - Comunicació externa:
    - Promoure la visibilitat de les infermeres, mitjançant la gestió d'entrevistes, articles, reportatges i tota mena d'impactes en els mitjans de comunicació, tant generalistes com especialitats, de les Illes Balears i a nivell estatal.
    - Promoure la visibilitat de les infermeres i del Coiba en les xarxes socials (facebook i twitter) per donar major presència a les opinions, funcions i enfocaments infermers dels diferents esdeveniments, tant sanitaris com socials i de qualsevol altre tipus.
    - Gestió dels perfils socials del Coiba amb l'objectiu de fer xarxa.
    - Redacció i enviament de comunicats de premsa.
    - Redacció de notes pel web col·legial.
    - Realització de fotos.

- Suport en la redacció de textos i documents amb altres finalitats, dintre de les línies estratègiques de feina del Coiba.
- Comunicació interna:
  - Redacció i enviament de cartes i notificacions amb l'objectiu de promoure una comunicació més fluida amb els col·legiats.
  - Butlletins de notícies del Coiba.
- Altres activitats:
  - Edició de vídeos.
  - Disseny gràfic dels cartells.
  - Difusió dels diferents esdeveniments del Coiba: penjar informació a la pàgina web, redacció del text del correu que s'envia per mailing a les Direccions d'Infermeria dels centres de salut, hospitals, clíniques, i també a la UIB i als membres Junta de Govern, etc.
  - Veure sala i instal·lacions (capacitat sala, suport audiovisual: ordinador canó, pantalla, altaveus, micròfons, videoconferència, streaming...).
  - Compres merchandising: demanar pressupostos i comanar material amb la imatge corporativa del Coiba.
  - Manteniment i gestió de la pàgina web. Encarregada de passar a l'empresa que ens duu la pàgina web les incidències, i millores, i fer el seu corresponent seguiment. També del gestor de continguts del web del Coiba.
  - Resum de premsa (intern).
- Dues administratives a temps complet a la seu de Palma:
  - Una **coordinadora** ( Marga Martínez) del departament d'Administració i suport a Presidència.
    - Coordina tasques i treballadors.
    - Organitza i distribueix tasques.
    - Estableix i implanta protocols i procediments.
    - Quadra vacances.
    - Controla i fa seguiment dels diferents acords de la Junta de Govern.
    - Controla i fa seguiment de les denúncies i reclamacions que entren al Coiba.
    - Fa seguiment de les instal·lacions i del suport informàtic.
    - Suport administratiu a presidenta, vicepresidenta i secretària, principalment, així com a la resta de la Junta de Govern.
    - Agenda presidenta.
    - Manteniment i gestió de la base de dades col·legial.
    - Manteniment i gestió del portal del col·legiat.
    - Publicació d'informació a la pàgina web.
    - Suport administratiu a jornades i sessions-debats.
    - Suport a les diferents comissions.
    - Seguiment ajudes a projectes de recerca.
    - Protecció de dades.
    - Prevenció riscos laborals.
    - Compres merchandising i material Coiba.

- Manteniment del Coiba: subministres varis, reparacions, obres i danys.
- Una persona dedicada a **formació** (Cristina Pascual):
  - Dona suport al pla de formació.
  - Posa en marxa les activitats formatives.
    - Contacta amb ponents.
    - Demana acreditació al CFC.
    - Reserva sala.
    - Reserva bitllets avió i allotjament per docents que venguin de fora.
    - Penja els cursos a la plana web o tauler d'anuncis.
    - Control i seguiment d'inscripcions i pagament dels cursos.
    - Confecció i enviament de butlletí de formació als col·legiats.
  - Beques per presentació de pòsters a congressos i beques activitats formatives.
  - Projectes d'Investigació Coiba.
  - Especialitats.
  - Pàgina web: seccions de "Formació" i d'"Investigació", així com d'"Especialitats"
  - Biblioteca.
- Una administrativa amb reducció de jornada pel cuidat de fills a la seu de Palma:
  - Una persona dedicada a **tresoreria** (Caty Borrás):
    - Gestions bancàries, arqueig de caixa, etc.
    - Fer transferències de pagaments, devolucions de quotes, etc.
    - Remeses de rebuts.
    - Control i gestió d'impagats.
    - Liquidació de pagaments a membres de Junta, docents i altres proveïdors i professionals.
    - Imposts.
    - Ajudar a la preparació de pressuposts, i documentació comptable per l'Assemblea General.
    - Comptabilitat.
    - Auditories.
    - Inventari.
- Quatre administratives a temps parcial a la seu de Palma:
  - Una persona dedicada a l'**atenció col·legial** (Maria Noguera):
    - Atenció col·legial:
      - Altes.
      - Baixes.
      - Trasllats.
      - Jubilacions.
      - Atenció a dubtes telefònics o per correu dels col·legiats.

- Gestió col·legial:
  - Enviament de dades al Consejo General de Enfermería.
  - Duu la base de dades al dia en quan a informació col·legial.
  - Suport administratiu a l'Assemblea General.
  - Arxiu: expedients col·legials i documentació del Coiba.
- Una persona dedicada a **preparar documentació i escrits** (Iliana Capllonch):
  - Organitzar i distribuir el correu electrònic del Coiba.
  - Control i seguiment ofertes comercials.
  - Seguiment ofertes laborals.
  - Encarregada de fer la memòria d'activitats del Coiba.
  - Identificar els processos del Coiba, així com desenvolupar-los.
  - Redacció d'alguns escrits pel Coiba, encomanats per la Presidenta.
  - Suport a coordinadora d'administració: demanar pressupostos, recolzament amb el seguiment dels acords de junta, etc...
- Dues persones dedicades a l'**atenció col·legial en horari d'horabaixa** (Adela López i Neus Aransay):
  - Atenció col·legial en horari d'horabaixa.
  - Suport administratiu a Tresoreria.
  - Suport administratiu a Formació.
  - Suport administratiu a esdeveniments.
  - Arxiu general: documentació del Coiba.
  - Biblioteca.
- Una administrativa a temps parcial a la seu de **Menorca** (Rosalía Pallicer):
  - Atenció col·legial en horari d'horabaixa.
- Una administrativa a temps parcial a la seu d'**Eivissa** (Fanny Marí):
  - Atenció col·legial en horari d'horabaixa.

## SERVEIS COL·LEGIALS

### Assessories

#### Assessoria psicoemocional al lloc de feina

Les demandes i pressions que es produeixen a l'entorn laboral, ja siguin derivades de la dinàmica del treball o de les relacions interpersonals, poden provocar estrès i malestar. A la llarga, les conseqüències d'aquestes situacions poden afectar la salut i la qualitat de vida dels treballadors i treballadores. Està demostrat que la manera d'afrontar aquestes situacions i el recolzament emocional amb el que pugui comptar el treballador/a, moderen l'impacte que puguin tenir en el seu benestar. En aquest sentit va l'objectiu d'aquesta assessoria.

L'assessoria psicoemocional al lloc de feina és un servei d'ajuda, absolutament confidencial, que el Col·legi d'Infermeria de les Illes Balears posa a l'abast dels seus col·legiats, per afrontar de

manera saludable problemes de l'entorn laboral que generen estrès i malestar: percepció de sobrecàrrega, assetjament psicològic (mobbing), desgast professional (burnout), etc.

Per obtenir aquesta ajuda s'ha de contactar amb el Col·legi d'Infermeria i sol·licitar una cita amb la psicòloga.

Durant 2018 hi ha hagut una consulta per motiu d'assetjament laboral.

### Assessoria Jurídica

Per l'assessorament civil i penal dels nostres col·legiats i col·legiades, el nostre Misser de referència és el Sr. José M<sup>a</sup> Fernández Puerto

Durant 2018 a la seu de Mallorca s'han atès un total de 159 consultes

Els tipus de consulta foren:

| <b>Assessoria jurídica gener-desembre 2018</b>                |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| Borsa                                                         | 12 |
| Varis laborals                                                | 11 |
| Varis sobre contractes                                        | 10 |
| Maternitat/embaràs                                            | 8  |
| Gaudi vacances                                                | 8  |
| Concurs de trasllat                                           | 8  |
| Incompatibilitats públic/privat                               | 6  |
| Jubilació/prejubilació                                        | 6  |
| Baixes laborals/ITT                                           | 6  |
| Carrera professional                                          | 5  |
| Liquidació contracte                                          | 5  |
| Règim autònoms                                                | 5  |
| Assetjament laboral/mobbing                                   | 5  |
| Negligència professional                                      | 5  |
| Competències                                                  | 4  |
| Expedient disciplinari                                        | 4  |
| Excedència                                                    | 4  |
| Protecció de dades                                            | 4  |
| Categoria professional                                        | 3  |
| Permisos                                                      | 3  |
| Assetjament per part pacients                                 | 3  |
| Modificació substancial condicions laborals                   | 3  |
| Comissió de serveis                                           | 2  |
| Reclamacions acomiadament                                     | 2  |
| Assegurança responsabilitat civil                             | 2  |
| Prevenió riscos laborals                                      | 2  |
| Insalubritat al lloc de feina                                 | 2  |
| Possibilitat reclamar ser fixos per interins de llarga durada | 2  |
| Oposicions                                                    | 1  |
| Prescripció infermera                                         | 1  |
| Català                                                        | 1  |

|                                                             |     |
|-------------------------------------------------------------|-----|
| Fer feina a l'estranger                                     | 1   |
| Assegurança decés                                           | 1   |
| Personació Coiba a Menorca per delictes contra la intimitat | 1   |
| Notificació judicial i tramitació demanda civil             | 1   |
| Consulta complements econòmics                              | 1   |
| Consulta assumpte ERE Juaneda                               | 1   |
| Consulta baremació antiguitat OPE                           | 1   |
| Consulta prevenció riscos laborals                          | 1   |
| Consulta modificació substancial condicions laborals        | 1   |
| Consulta impugnació valoració mèrits borsa feina            | 1   |
| Consulta reclamació quantitat conceptes salarials pendents  | 1   |
| Consulta gaudi vacances contracte duració determinada       | 1   |
| Consulta intrusisme                                         | 1   |
| Consulta infermeria corpoestètica                           | 1   |
| Consulta sobrecàrrega de feina i accions a prendre          | 1   |
|                                                             | 158 |

### Assessoria de Recerca

La comunitat científica infermera creix cada dia, per aquesta raó, el Col·legi d'Infermeria de les Balears posa a disposició de les col·legiades i col·legiats, l'assessoria d'investigació que pertany a la Càtedra d'Estudis Avançats en Cures.

L'objectiu principal és poder oferir des del Coiba suport per a qualsevol activitat relacionada amb la investigació tant en la preparació de projectes com en la difusió dels seus resultats.

La necessitat d'investigar de qualsevol professional el pot portar a fer investigació primària (investigació que mitjançant un treball produeix uns resultats) o secundària (generar un nou coneixement a través de la revisió de resultats).

Qui estigui interessat es pot posar en contacte amb el Coiba i sol·licitar hora d'assessoria de recerca amb el **Sr. Joan E. De Pedro Gómez**.

Durant 2018 hi ha hagut 7 consultes.

### Assegurança de responsabilitat civil

L'objectiu de les assegurances de Responsabilitat Civil Professional és fer front als danys personals, materials i conseqüències que, involuntàriament, pels seus errors o omissions, el professional hagi pogut causar als seus clients en l'exercici de la seva professió, així com els perjudicis que d'ells es poguessin derivar. L'assegurat assumeix les conseqüències econòmiques dels fets esdevinguts i coberts pel contracte, reparant el dany causat per l'assegurat a un tercer, fins al límit pactat en la pòlissa d'assegurança, que és el document que conté les condicions que regulen la relació contractual entre asseguradora i assegurat, recollint els drets i deures de les parts. Aquestes assegurances no només són una garantia per als treballadors, sinó també pels qui contracten els seus serveis, de no ser així el professional respondria amb el seu propi patrimoni.

La pòlissa de l'assegurança que té contractada el Coiba amb totes les seves condicions es pot trobar al següent enllaç de la web:

### Ofertes de treball

Durant 2018 s'han publicat les següents ofertes laborals al web i tauler d'anuncis del Coiba, que compleixen amb els requisits marcats pel Col·legi :

| OFERTES LABORALS 2018 |            |                 |       |                                                                                             |
|-----------------------|------------|-----------------|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       | Gener-juny | Juliol-novembre | Total |                                                                                             |
| <b>Mallorca</b>       | 39         | 36              | 75    | 26 residències<br>17 mútues<br>8 clíniques privades<br>11 Creu Roja<br>12 varis<br>1 escola |
| <b>Menorca</b>        | 6          | 4               | 10    | 7 clíniques privades<br>1 mútua<br>1 residència<br>1 parc aquàtic                           |
| <b>Eivissa</b>        | 6          | 5               | 11    | 4 parc aquàtic<br>4 clíniques privades<br>1 mútua<br>1 aeroport<br>1 laboratori             |
| <b>Altres CCAA</b>    | 4          | 0               | 4     | 3 clíniques privades<br>1 residència                                                        |
| <b>Estranger</b>      | 5          | 10              | 15    | 11 Regne Unit<br>2 Noruega<br>1 Holanda<br>1 Cooperació internacional                       |
|                       | 60         | 55              | 115   |                                                                                             |

A l'apartat de treball de la pàgina web del Coiba també s'hi podrà trobar informació sobre oposicions, borsa de treball o convenis laborals que es puguin signar. Aquesta informació es pot trobar al següent enllaç:

<https://www.infermeriabalear.com/subseccion.php?id=18&pag=1&lan=2>

### Lloguer d'aules

El Coiba disposa d'una aula per fer formació o reunions i hi ha la possibilitat de llogar-la per part de col·legiats o entitats privades. Les normes de préstec per les aules de Formació són:

#### \*Per part d'infermers col·legiats:

- La col·legiada o col·legiat haurà de fer la petició per escrit al Coiba, amb un mínim de 15 dies d'antelació, indicant el motiu de la reserva: tipus d'activitat, nombre de persones, horari, etc. I el Coiba valorarà aquesta sol·licitud en funció del tipus d'activitat i de la disponibilitat d'aules.

- El Coiba cedirà les aules de manera gratuïta a les seves col·legiades i col·legiats per dur a terme conferències, xerrades, sessions de grups de treball..., sempre i quan aquestes no siguin activitats lucratives per part dels organitzadors.

**\*Per part d'entitats externes** (Laboratoris, Centres Privats, Hospitals, etc.):

- L'entitat que ho sol·liciti, haurà de fer la petició per escrit al Coiba, amb un mínim de 15 dies d'antelació, indicant el motiu de la reserva: tipus d'activitat, nombre de persones, horari, etc.

- El preu de l'aula serà de 180€ + IVA per dia.

- En el cas de que es vulgui impartir una activitat lucrativa, el Coiba aplicarà un 50% de descompte del preu establert per a les entitats externes.

Durant l'any 2018 s'ha utilitzat 6 vegades la sala de juntes per part de diverses associacions.

### Tauler d'anuncis

El nostre tauler d'anuncis està principalment dedicat a la publicació **d'ofertes de lloguer de pisos**. Existeix la versió física en forma de panell de suro a la seu de Palma i penjam la mateixa informació al tauler d'anuncis virtual de la nostra pàgina web.

Aquesta iniciativa va sorgir l'any 2017 per la dificultat de trobar pisos i habitacions a preus assequibles per les infermeres que venen a fer feina a les illes, sobretot durant els mesos d'estiu, i posem a disposició de col·legiats i no col·legiats la possibilitat d'enviar ofertes de forma gratuïta.

El sistema és senzill. Qualsevol persona pot enviar el seu anunci al Coiba, que comprovarà que el preu sigui raonable i que surten les dades mínimes necessàries per poder penjar la informació. Els col·legiats poden fer aquest tràmit mitjançant el Portal del Col·legiat (amb el seu usuari i contrasenya) o, com la resta de persones, enviant un mail a les nostres adreces de correu electrònic.

El Coiba també posa a la disposició dels interessats un model de contracte que poden utilitzar, encara que en cap moment farà d'intermediari entre arrendatari i arrendador, ni cobrarà cap comissió ni es farà responsable de les condicions i termes del contracte que finalment tanquin els particulars.

Durant el 2018 hem rebut catorze ofertes de lloguer, tres d'elles eren de persones que ja havien penjat anuncis l'any anterior i estaven contents amb el servei i amb les infermeres que havien ocupat els seus pisos durant un temps.

El tauler d'anuncis també queda a la disposició d'altres ofertes que els col·legiats vulguin penjar, ja que està allotjat a la part pública de la web (dins del menú serveis col·legials), i d'aquesta forma pot accedir tothom que vulgui.  
<https://www.infermeriabaleaar.com/subseccion.php?id=24&pag=1&lan=2>

## Pre-col·legiació

El Coiba ofereix als estudiants de 4t curs d'Infermeria Universitat dels Illes Balears la possibilitat de participar al programa de pre-col·legiació, des de 2017.

Es tracta d'un servei que permet als estudiants vincular-se al col·legi i entrar en contacte amb el món professional abans de finalitzar els seus estudis de Grau. També agilitza els tràmits de col·legiació quan es graduïn.

Aquest programa, totalment voluntari i gratuït per als interessats, els permet començar a conèixer el món professional abans d'incorporar-se a ell de forma plena.

A través d'aquest programa, els estudiants de quart poden rebre la informació col·legial i professional a través del butlletí electrònic, utilitzar les dependències col·legials i beneficiar-se de les ofertes comercials. A més, la categoria de pre-col·legiat permet també participar en les activitats formatives, sempre que hi hagi places disponibles, així com en altres actes organitzats pel col·legi.

La figura del pre-col·legiat és transitòria fins a la graduació dels estudiants i facilita la tramitació posterior de la col·legiació, ja que es poden lliurar una sèrie de documents abans de l'alta definitiva imprescindible per a l'exercici professional.

La pre-col·legiació és totalment voluntària i, per poder accedir-hi, els estudiants han d'acreditar estar matriculats en el quart curs d'Infermeria, dirigint-se a les seus del Coiba a Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera.

La presidenta del Coiba, Rosa María Hernández, visita la UIB i explica als estudiants que estiguin a punt de graduar-se què és el Col·legi, quines són les seves funcions i competències, així com els recursos que podran obtenir i com podran participar activament de la vida col·legial.

Durant 2018 hi ha hagut 6 pre-col·legiacions.

## Protocol de Benvinguda

El Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears va posar en marxa un protocol de benvinguda, que és aplicat a tots els nous col·legiats i col·legiades inscrits des de principis del 2017. Aquest nou protocol té per objectiu ajudar els nous col·legiats (recent graduats) en el seu primer any en el món laboral.

El Coiba ofereix, per una banda, un taló per poder participar en quatre cursos de formació del col·legi de forma gratuïta: dos per a cursos online i dos per a cursos presencials, que es podran utilitzar al llarg del primer any de col·legiació. A més, a més, els col·legiats rebran una guia de benvinguda en la qual se'ls explica de forma amena i sintetitzada els serveis que el Col·legi els hi ofereix i el significat de la seva col·legiació, i una sèrie d'obsequis i objectes que els identifiquen com a infermeres, com ara una tassa, una identificació per dur a la consulta i un segell amb el seu nom i número de col·legiat.

Aquesta mesura s'introduí amb el doble objectiu d'ajudar als nous col·legiats en les seves primeres passes professionals i, a la vegada, com a una forma de rendibilitzar l'import que suposa la quota d'ingrés al donar-se d'alta, que és important.

Tots els col·legiats i col·legiades, tant nouvinguts com veterans, que ho desitgin, poden demanar al Coiba el seu segell personalitzat amb el seu nom i número de col·legiat. Aquest segell, que és

totalment gratuït per als col·legiats, és una eina molt útil per poder segellar informes i altres documents que, dia a dia, emplen i signen les infermeres, sense tenir una marca oficial que certifiqui que són col·legiats ni quin número de col·legiació tenen.

### Suport a Associacions

Durant l'any 2018 han tingut lloc les següents reunions d'associacions d'Infermeria al Coiba:

- 2 - 2-18: Abitena
- 15 - 5-18: Abitena
- 15 - 6-18: Abitena
- 21-10-18: Abitena
- 6-11-18: Abeep
- 27-11-18: Abeep

## MEMÒRIA D'ACTIVITATS

### PLA ESTRATÈGIC I LÍNIES DE TREBALL

El Pla Estratègic dissenyat a l'inici de la legislatura va partir d'un anàlisi de la situació en quant a la pràctica professional i la seva repercussió en els serveis proporcionats a la ciutadania, destacant factors que tenen a veure amb bones pràctiques i seguretat dels pacients:

- La variabilitat de la pràctica clínica
- La sobrecàrrega o infradotació d'infermeres
- L'insuficient desenvolupament competencial derivat d'una socialització professional envers un model biomèdic.
- La manca de lideratge, tant en els òrgans de govern dels centres assistencials com a les polítiques sanitàries.
- La invisibilitat i la manca de consideració envers el que aporten les infermeres a la salut de la població.

És així que la Junta de Govern, amb el vist i plau de l'Assemblea de col·legiats, desenvolupa el seu Pla de Treball dins les següents Línies estratègiques:

- Apropar el Coiba als professionals, al ciutadà i a les institucions.
- Treballar la visibilitat, la imatge i la identitat professional.
- Defensar les competències infermeres i el desenvolupament competencial.
- Fomentar la Pràctica avançada.
- Defensar el lideratge a la Gestió clínica en àrees com la Cronicitat, la Dependència i altres.
- Fomentar Entorns Favorables a la Bona Pràctica o de Pràctica segura.
- Reduir la variabilitat, mitjançant una pràctica normalitzada segons els Estàndards (RD 1093/2010 CMBD) (Registre del procés clínic)
- Pràctica Basada a l'Evidència (IBE) .
- Recerca i transferència del coneixement.
- Defensa de dotacions adients i segures.
- Reconeixement de les categories professionals d'especialistes.

- Pràctica col·laborativa.
- Formació per donar suport a la pràctica.

L'any 2018 hem seguit millorant en aspectes relacionats amb la visibilitat, com són l'apropament del Coiba als col·legiats i als ciutadans, la presència als mitjans de comunicació i la presentació pública de quines són les competències i activitats de les infermeres. Amb l'adhesió a la campanya internacional Nursing Now, seguim reclamant i fomentant la representació professional als òrgans de govern i a les polítiques sanitàries així com l'eliminació de la sobrecàrrega i la infradotació. Seguim també instant al desenvolupament competencial, a l'especificitat a la contractació i al reconeixement de les categories d'especialistes, condicions imprescindibles per la qualitat del servei.

Amb l'objectiu de desenvolupar el Pla de Treball Anual, el Coiba organitza les seves activitats en quatre àrees prioritàries de treball:

- ÀREA D'ORDENACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES SEGURES
- ÀREA DE FORMACIÓ
- ÀREA DE RECERCA
- ÀREA D'INTERACCIÓ SOCIAL I CIUTADANA, IMATGE I COMUNICACIÓ

### Àrea d'Ordenació Professional i Pràctiques Segures

Amb la participació dels professionals de les comissions incloses en aquesta àrea, el Coiba segueix treballant en la millora dels factors que tenen a veure amb una pràctica segura, com ara la millora de la **ràtio**, el **reconeixement de la categoria professional** de les especialitats infermeres, el foment de l'**evidència** en protocols i guies per **reduir la variabilitat de la pràctica clínica** i la **normalització del procés terapèutic infermer** o el **desenvolupament de les competències infermeres**.

A tal fi s'han organitzat Sessions, com les que tenen lloc als "Dijous Infermers", com la taula redona sobre el paper de la infermera en l'abordatge de l'Esclerosi múltiple (maig) o la sessió en col·laboració amb l'Acadèmia Mèdica Balear sobre la vacunació de les dones embarassades (setembre). Igualment, el Coiba ha col·laborat en l'organització de la Jornada Balear d'Esterilització, que va tenir lloc a l'Hospital Sant Joan de Déu el març sota el títol "Central d'esterilització: el nostre desafiament diari". Finalment, també s'han organitzat les V jornades d'actualització en lactància materna, a Eivissa, amb seguiment virtual a Mallorca i Menorca (octubre).

### Comissió Deontològica

#### Finalitat

La Comissió Deontològica és l'òrgan consultiu que tenen els col·legis professionals per a tractar de resoldre els conflictes ètics que sorgeixen en la professió, a més de ser un punt de trobada per a la reflexió.

Els Col·legis Professionals es responsabilitzen dels aspectes deontològics de la professió i els Sindicats s'encarreguen de temes laborals dels professionals. Per als Col·legis Professionals de Medicina, Psicologia, Infermeria i Farmàcia és obligatori pels seus Estatuts de l'existència de la Comissió Deontològica.

#### Reunions mantingudes

La Comissió s'ha reunit durant l'any 2018 en cinc ocasions, els dies 17 de gener, 19 de febrer, 4 d'abril, 4 de juny i 24 de juliol.

### **Activitats realitzades**

Les activitats realitzades per aquesta Comissió han estat:

- Sol·licitud a la Junta de Govern de la convocatòria de places vacants a la Comissió Deontològica a causa del cessament d'alguns dels seus membres.
- Reunió esdevinguda el dia 29 de maig amb el Consell d'Infermeres de Catalunya per a conèixer el seu procés d'actualització del Codi Deontològic, de cara a poder treballar en un futur, per part d'aquesta Comissió, en la creació d'un Codi Deontològic propi per a les Infermeres de les Illes Balears.
- Participació d'un dels membres de la Comissió Deontològica, el qual forma part del Comitè d'Ètica dels Serveis Socials de les Illes Balears, a les reunions esdevingudes durant l'any.
- A petició de la Junta de Govern, informe de valoració de l'ús de la denominació professional "infermer" i atributs com uniforme, fonendo, guants, etc. així com instal·lacions sanitàries, per ús personal i promocional a xarxes socials de l'anomenat "enfermero sexy", accions que varen motivar fort rebuig entre els professionals, posant-lo en coneixement de la Junta de Govern del Coiba.

### **Iniciatives en Defensa dels interessos de la professió**

#### **Al·legacions, esmenes i propostes normatives i legals**

- Al·legacions al Decret de Garanties dels terminis màxims de resposta a l'atenció sanitària especialitzada programada i no urgent en el Servei de Salut de les Illes Balears.
- Al·legacions al projecte de Reial Decret pel qual preveu modificar el RD 954/2015, de 23 d'octubre, de Prescripció Infermera.
- Al·legacions a l'ESBORRANY del Projecte de decret pel qual s'aprova l'Estatut del personal investigador laboral al servei dels instituts d'investigació sanitària de les Illes Balears.
- Consens de competències d'infermeria d'urgències i emergències.
- Avantprojecte de decret pel qual es creen noves categories de personal estatutari en l'àmbit del Servei de Salut de les Illes Balears.

#### **Demandes i reclamacions**

- Denúncia d'un infermer de condicions d'insalubritat en un PAC.
- Denúncia d'un presumpte cas d'intrusisme en una clínica privada.
- Presumpt cas d'intrusisme professional en una cadena de residències privades.

#### **Expedients disciplinaris**

- Resolució d'expedient disciplinari contra un col·legiat.

## Àrea de Formació

La finalitat de la Comissió de formació és donar suport a la pràctica mitjançant un pla de formació basat en:

- Enquesta de necessitats formatives.
- Línies estratègiques del Coiba (Pràctica segura).

### Reunions

La Responsable de la Comissió de Formació del Coiba, Marina Salas, ha assistit a les reunions de la Comissió Permanent de la CFC, en representació del Coiba i ha estat ratificada com a membre permanent de la mateixa Comissió. Així mateix, ha assistit a les reunions semestrals del PLE de la CFC.

### Equip de treball

Les persones que han tingut responsabilitats principals en la consecució dels objectius d'aquesta àrea són:

- ✓ Responsable Pla de Formació i Coordinadora de la Comissió de Formació: Marina Salas Moreno (Secretària del Coiba).
- ✓ Marga Oliver Miró (Vicesecretària).
- ✓ Araceli Navas Casillas (Vocal VII).
- ✓ Gestió administrativa: Cristina Pascual Covas.

## Pla de Formació

D'acord amb el Pla Estratègic i els objectius per l'any 2018, el Pla de Formació del Coiba ha continuat amb la tasca de donar suport a la pràctica segura, que esdevé de l'interès manifest dels col·legiats expressat a través dels grups de treball o de l'enquesta formativa; per a millorar el seu nivell competencial i que tinguin la preparació necessària per afrontar les necessitats dels ciutadans durant tot el seu cicle vital. S'ha mantingut el pressupost de 2017 per cobrir totes les necessitats formatives.

S'ha mantingut l'oferta del curs de preparació a les proves d'EIR, el qual s'ha organitzat per 7è any consecutiu en modalitat presencial, renovant el conveni de col·laboració amb IFSES.

Davant la convocatòria del concurs-oposició a places d'infermera de l'IbSalut 2018, s'ha organitzat un nou curs de preparació de l'examen.

Així mateix, s'han seguit realitzant altres activitats de formació continuada, tant presencials com online, per a infermeres i comares.

### Activitats Formatives

Al 2018, s'ha ampliat l'oferta de cursos en modalitat "on-line", renovant els convenis amb GIRTUAL, FNN CURSOS i SALUSPLAY. El Coiba ha organitzat un total de 61 cursos (36 en modalitat online i 25 en modalitat presencial) amb temàtica molt variada, en funció de la demanda de les infermeres (consultar llista).

Com cada any, la Comissió de Formació del Coiba ha rebut diferents propostes de formació, les qual han sigut revisades i valorades, tant les presentades per les Comissions i Grups de Feina,

així com per part de membres de la Junta de Govern del Coiba, de col·legiats i altres entitats o professionals.

## Llistat de Cursos

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Cursos Online Coiba 2018</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <b>FNN</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 1 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• “Atenció al pacient adult en parada cardiorrespiratòria per a infermeres” (2 Edicions)</li> <li>• “Introducció a la gestió de casos en el pacient crònic”</li> <li>• “Electrocardiografia i monitorització cardíaca per a infermeres”</li> <li>• “Abordatge de la violència de gènere en l’entorn hospitalari”</li> <li>• “Actualització en atenció al pacient crític en infermeria”</li> </ul>                                                   |
| 2 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• “Electrocardiografia i monitorització cardíaca per a infermeres”</li> <li>• “Introducció a la gestió de casos en el pacient crònic”</li> <li>• “Actualització en atenció al pacient crític en infermeria”</li> <li>• “Violència gènere”</li> <li>• “Ventilació mecànica”</li> </ul>                                                                                                                                                               |
| <b>GIRTUAL</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 1 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• “Recerca bibliogràfica eficient bàsica”</li> <li>• “Lectura crítica d’assajos clínics”</li> <li>• “Lectura crítica d’estudis transversals”</li> <li>• “Lectura crítica de guies de pràctica clínica” (2 edicions)</li> <li>• “Lectura crítica de revisions sistemàtiques i meta-anàlisi”</li> </ul>                                                                                                                                               |
| 2 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• “Recerca bibliogràfica eficient avançada”</li> <li>• “Lectura crítica assajos clínics”</li> <li>• “Lectura crítica estudis transversals”</li> <li>• “Lectura crítica proves diagnòstiques”</li> <li>• “Lectura crítica revisions sistèmiques”</li> </ul>                                                                                                                                                                                          |
| <b>SALUSPLAY</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 1 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• “Farmacologia de l’anestèsia i contra el dolor”</li> <li>• “Farmacologia de l’aparell digestiu”</li> <li>• “Farmacologia cardiovascular”</li> <li>• “farmacologia endocrina, mediadors cel·lulars i hormones”</li> <li>• “Farmacologia del sistema nerviós central”</li> <li>• “Itinerari de 3 cursos sobre “metodologia de la investigació en ciències sanitàries”</li> <li>• “Itinerari de 3 cursos sobre “la seguretat del pacient”</li> </ul> |
| 2 Semestre                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

|                                                  |
|--------------------------------------------------|
| • Farmacologia antineoplàstica                   |
| • Farmacologia aparell respiratori               |
| • Farmacologia malalties infeccioses             |
| • Farmacologia sistema nerviós central           |
| • Itinerari 3 cursos infermeria basada evidència |
| • Itinerari 3 cursos infermeria digital          |
| • Itinerari 3 cursos nanda-nic-noc               |

|                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Cursos Presencials Coiba 2018</b>                                                                                               |
| <u>PALMA</u> : Curs de Preparació Examen I.I.R. 2018/2019                                                                          |
| <u>PALMA</u> : Curs de Preparació d'Oposicions a l'IBSALUT 2018/2019                                                               |
| <u>EIVISSA</u> : Curs Consulta d'infermeria: com fomentar una alimentació saludable i conscient?                                   |
| <u>EIVISSA</u> : Taller de cures pal·liatives per a infermeres                                                                     |
| <u>PALMA</u> : Curs de Lactància materna per a infermeres i comares. Part II                                                       |
| <u>PALMA</u> : Curs Les postures i el perineu en el part i postpart per a comares                                                  |
| <u>PALMA</u> : Taller de lideratge a l'àmbit sanitari                                                                              |
| <u>EIVISSA</u> : Curs Intel·ligència emocional aplicada a les cures d'infermeria: nivell avançat                                   |
| <u>MENORCA</u> : Curs El sòl pelvià: aproximació a la prevenció de les seves disfuncions                                           |
| <u>PALMA</u> : Curs CPA: Control del pacient agitat/agressiu per a infermeres                                                      |
| <u>PALMA</u> : Curs de Coaching personal i de la salut per a infermeres                                                            |
| <u>PALMA</u> : Taller de capnografia. La monitorització del pacient crític                                                         |
| <u>EIVISSA</u> : Curs Entrenament de la musculatura del sòl pelvià. Gimnàstica abdominal hipopressiva en el postpart per a comares |
| <u>MENORCA</u> : Curs Consulta d'infermeria: ¿com fomentar una alimentació saludable i conscient?                                  |
| <u>PALMA</u> : Curs Entrenament de la musculatura del sòl pelvià. gimnàstica abdominal hipopressiva en el postpart per a comares   |
| <u>PALMA</u> : Curs de mindfulness per a infermeres enfocat al pacient                                                             |
| <u>PALMA</u> : Taller de cures pal·liatives per a infermeres                                                                       |
| <u>PALMA</u> : Taller del peu diabètic per a infermeres                                                                            |
| <u>PALMA</u> : Cures d'infermeria en úlceres de l'extremitat inferior                                                              |
| <u>MENORCA</u> : Curs intel·ligència emocional. Bàsic                                                                              |
| <u>PALMA</u> : Curs intel·ligència emocional. Bàsic                                                                                |
| <u>PALMA</u> : Curs mindfulness                                                                                                    |
| <u>EIVISSA</u> : Curs intel·ligència emocional. Bàsic                                                                              |
| <u>PALMA</u> : Taller peu diabètic                                                                                                 |
| <u>EIVISSA</u> : Curs habilitats comunicatives                                                                                     |

## Beques

Com cada any, el Coiba ha publicat les bases per a la convocatòria anual d'Ajuts per a realització d'Activitats Formatives, així com per presentació de pòsters o comunicacions en Congressos, Jornades, o altres esdeveniments de divulgació científica. S'ha mantingut el pressupost destinat a aquest fi, respecte a l'any 2017:

- per a formació un total de 70.000€

- per presentació de treballs en congressos un total de 20.000€.

La Comissió de Formació del Coiba, s'ha reunit en diversos terminis per a revisar i per avaluar totes les sol·licituds presentades:

**-Formació:** S'han presentat un total de 168 sol·licituds d'ajuts per realització d'activitats formatives, de les quals s'han concedit 144, repartint l'import total destinat **(70.000€)**. El percentatge que s'ha atorgat a cada una d'elles és del **37,24%.**

**-Congressos:** S'han presentat un total de 81 sol·licituds d'ajuts, de les quals **s'han concedit 77**, per un total de **18.496,40€**, atorgant l'import màxim indicat a les bases, a cada una d'elles.

### Nous Convenis per activitats formatives

Com a novetat al 2018, el Coiba ha signat 2 nous convenis amb:

- **CEISAL (Centro Internacional de Estudios en Salud)**, per a impartir als nostres col·legiats, un nou curs de preparació d'examen d'oposicions a l'IBSALUT.
- L'altre entitat és **DAE S.L. (AULADAE)-Difusión Avances de Enfermería**, centre que imparteix formació online adreçada a infermeres, amb el qual els col·legiats de Balears es poden beneficiar de descomptes especials.

Així mateix, s'ha prorrogat el conveni amb la UOC (Universitat Oberta de Catalunya), el qual ofereix descomptes als nostres col·legiats per a la realització de cursos, màsters, postgraus, experts, etc...

Per contra, s'ha rescindit el conveni amb la UNIR (Universitat Internacional de La Rioja), per no mantenir les condicions pactades.

### Àrea de Recerca

#### Missió

Contribuir a la formació continuada en recerca i a l'avanç i innovació del coneixement en infermeria. Treballar per als professionals d'infermeria perquè puguem constituir un col·lectiu potent en l'àmbit de la recerca i afavorir la transferència del coneixement a la pràctica clínica.

#### Objectius

- Invertir en recerca, a través de les beques i premis que el Coiba disposa per als projectes de recerca.
- Garantir i impulsar la millora de coneixements infermers respecte a la metodologia investigadora.
- Sensibilitzar dels beneficis que aporta la recerca a nivell de les cures i competencials de la professió.
- Fomentar la creació i manteniment de grups de recerca que desenvolupin línies de recerca d'interès per a infermeria.

- Proporcionar coneixements metodològics, estadístics i informàtics als professionals d'infermeria per a l'aplicació en activitats sanitàries i de recerca.
- Desenvolupar i fomentar la pràctica clínica basada en l'evidència en benefici dels pacients als quals atenen els nostres professionals infermers
- Garantir i impulsar el desenvolupament de coneixements per als professionals d'infermeria que volen iniciar-se en la recerca.
- Promoure la conciliació investigadora per part de l'organització als seus empleats que així ho desitgin.
- Fomentar el pensament crític a través de la formació a investigadors infermers.

### Assessoria de Recerca

Aquesta iniciativa complementa a l'anterior. Posada en marxa l'any 2012. És una iniciativa dirigida especialment a col·legiats que encara no estan preparats per a concursar a convocatòries de projectes de recerca, però que desitgen iniciar-se en la recerca, des de la inquietud o incertesa de la pràctica clínica.

L'objectiu és donar suport a col·legiats amb poca experiència investigadora, però que desitgen iniciar algun tipus de projecte que respongui a alguna pregunta derivada de la seva pràctica clínica.

### Projectes de Recerca

Aquesta iniciativa ja estava posada en marxa en anys anteriors. La publicació de la convocatòria pública està destinada a investigadors per a la presentació dels seus projectes de recerca dels col·legiats en el Coiba, en qualsevol de les tres seus col·legials.

Està dirigida als col·legiats amb poca experiència investigadora, oferint suport econòmic a iniciatives de recerca que respongui al pla estratègic del Coiba. Els propòsits que es persegueixen amb aquesta iniciativa són:

- Augmentar les possibilitats d'èxit dels col·legiats en la participació d'altres convocatòries públiques competitives, com l'oferta per l'Institut de salut Carles III.
- Generar cultura de recerca entre els col·legiats

La convocatòria de l'any 2018 va obrir el termini entre el 9 d'abril i 15 maig corresponent a la 8a Convocatòria d'Ajudes a Projectes de Recerca del Coiba, presentant-se 7 projectes. Després de realitzar una exhaustiva avaluació científica i adequació pressupostària, la Comissió de Recerca eleva a la Junta de Govern del Coiba la recomanació de finançar 6 projectes, que tenen la qualitat científicotècnica, originalitat i viabilitat suficients, a més d'abordar temes d'interès professional i d'interès per a la població de la nostra comunitat autònoma. A continuació es reflecteix número de projecte, títol i dotació econòmica per a cada projecte finançat.

#### NÚM. PROJECTE INVESTIGACIÓ, TÍTOL I MODALITAT

| NÚM. P.I. | TÍTOL DEL PROJECTE I MODALITAT | PRESSUPOST INICIAL | IMPORT ASSIGNAT PEL COIBA |
|-----------|--------------------------------|--------------------|---------------------------|
|-----------|--------------------------------|--------------------|---------------------------|

|           |                                                                                                                                                                                     |         |         |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------|---------|
| 2018/0264 | "Quins diagnòstics infermers predominen en MIF?"<br>(Modalitat 2)                                                                                                                   | 2.100€  | 600€    |
| 2018/0286 | "Actituds i creences sobre les barreres i facilitadors percebudes sobre els catèters venosos perifèrics en infermeres d'unitats d'hospitalització" (Modalitat 2)                    | 3.780€  | 1.900€  |
| 2018/0287 | "Aplicació de les taxonomies NANDA, NIC i NOC en la pràctica clínica: validació d'un qüestionari pel mètode Delphi" (Modalitat 2)                                                   | 2.200€  | 1.850€  |
| 2018/0289 | "Analitzar els Esdeveniments adversos en pacients amb CVP i amb prescripció de Nutrició parenteral perifèrica" (Modalitat 2)                                                        | 4.800€  | 800€    |
| 2018/0293 | "Transformació de les dinàmiques de treball de l'equip d'infermeria en una unitat d'urgències i emergències hospitalàries a través d'una Recerca Acció Participativa" (Modalitat 1) | 11.090€ | 10.000€ |
| 2018/0294 | "La Consulta Jove, què opinen l'alumnat i les famílies?" (Modalitat 2)                                                                                                              | 2.000€  | 1.800€  |

### Treball conjunt amb l'àrea de Formació

Els col·legiats precisen d'eines i habilitats per al desenvolupament de la recerca que s'adquireixen a través de la formació continuada.

L'objectiu de l'àrea de Recerca del Coiba és col·laborar amb l'àrea de Formació, cercant aquells temes, eines i habilitats que s'han de potenciar des dels cursos de formació per a enfortir la capacitat investigadora dels col·legiats novells.

### Treball conjunt amb l'àrea d'Imatge i Comunicació

Les línies 1, 2 i 3 suposen una mirada interna a la professió infermera i als col·legiats. No obstant això, és necessari que el Coiba generi recerca que mostri a la societat la utilitat de la investigació que produeixen les infermeres en quant a la millora dels resultats en salut i la promoció de la salut mitjançant intervencions cost-efectives.

Des del Coiba, treballem per identificar missatges clau per a visibilitzar els resultats generats per la recerca infermera per a poder transmetre a la societat.

### Premis de Recerca

Els Premis de Recerca es donen durant la celebració del Dia Internacional de la Infermera, que a l'any 2018 va ser l'11 de maig.

El Jurat, format per la Sra. Margalida Miró, Ana M<sup>a</sup>. Jiménez, Susana González, Noemí Sansó, Fàtima Roso i Meiremar Cardoso, varen felicitar l'esforç de les infermeres de les Illes Balears en la presentació dels treballs d'investigació.

Varen ser:

**-Tercer premi:** dotat amb 300 euros, al treball titulat: "Reducció de l'ansietat en nens escolars mitjançant atenció plena". Autors: Saliha Belmonte, Raúl García, Javier Martínez i César Coll.

**-Segon premi:** dotat amb 500 euros, al treball titulat: "Es considera important incloure els valors ètics dins l'avaluació de competències professionals de les infermeres?" Autora: Jaumeta Pou.

**-Primer Premi:** dotat amb 1000 euros, al treball titulat: "Identificació i classificació de lesions relacionades amb la dependència mitjançant imatges fotogràfiques per part d'infermeres i estudiants de grau d'Infermeria". Autors: Infermeres del Grup de referents d'UPP i ferides cròniques de l'Hospital de Manacor, i de la Universitat dels Illes Balears. Francesca Rosa Rosal, Antònia Fullana, Pablo García, Tomás García, Elena Barceló, Rosa Martínez, Maria Pou, Aina Camacho, M<sup>a</sup>. José Cantillo, Francisca Vives, Antonia Garí, Inmaculada Guillarte, Miguel Ángel Rodríguez, i Rosa Miró.

### **Premis investigació infermera de la RAMIB i premi Cèdules Fundacionals 1788**

La Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears (RAMIB), durant la celebració de la sessió inaugural del nou curs acadèmic 2019, lliurà els 13 premis i distincions referents a l'any 2018, entre els quals es trobava el **premi d'infermeria**, atorgat per la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears i el Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears. El guanyador fou l'estudi liderat per Miguel Ángel Rodríguez Calero, infermer de l'Hospital de Manacor, per la seva investigació "*Definiedo la vía venosa periférica de difícil canalización y factores de riesgo asociados. Revisión sistemática*".

L'estudi va sorgir a partir de la experiència assistencial de l'autor, principalment desenvolupada a l'àmbit de l'atenció a pacients crítics i unitats de hemodiàlisi, freqüentment en contacte amb la necessitat de canalització venosa. L'objectiu és identificar factors de risc relacionats amb la dificultat en la punció venosa perifèrica, concretament en pacients atesos a l'Hospital de Manacor.

### **Àrea d'imatge i comunicació/interacció social i ciutadana**

La principal finalitat de l'àrea d'imatge i comunicació del Coiba és contribuir a donar més visibilitat a les infermeres a les Illes Balears, a través de l'organització i divulgació d'esdeveniments, opinions, posicionaments, etcètera, ja sigui per mitjans de comunicació tradicionals o xarxes socials. Això no afecta només a la visibilitat de les infermeres en les activitats organitzades pel Coiba, sinó també en activitats organitzades per altres institucions, ja siguin públiques o privades, directament i en col·laboració amb els periodistes d'aquests altres nivells assistencials o institucions. També s'inclouen aquí les associacions professionals, societats científiques o la universitat.

Al mateix temps, l'àrea de comunicació té com a segon objectiu reforçar la imatge i el lideratge que exerceix el Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears a través de les seves activitats, el seu treball i els seus posicionaments, per fer-lo més proper als col·legiats i més útil tant per als col·legiats com per a la ciutadania en general.

Reforçar la imatge i el lideratge social i polític de les infermeres en general i del Coiba en particular són objectius estratègics d'aquest departament, que treballa en col·laboració directa i sota les directrius de la Junta de Govern del Coiba així com de les juntes insulars a Menorca i Eivissa-Formentera. La feina transversal amb altres institucions, associacions, societats, etcètera ha permès reforçar la imatge de les infermeres al llarg del 2018, utilitzant tant mitjans de comunicació tradicionals com les 2.0.

Igualment, durant el 2018, les periodistes del Coiba han treballat en xarxa amb els responsables de comunicació de la Conselleria de Salut i Conselleria d'Afers Socials, l'Ibsalut, hospitals, atenció primària, Àrea de Salut de Menorca, Àrea de Salut d'Eivissa i Formentera, i la UIB. Això respon a

l'objectiu estratègic de fomentar la visibilitat i la promoció de les infermeres a través dels mateixos gabinets de premsa d'aquestes institucions.

L'àrea d'imatge i comunicació ha assumit al llarg del 2018 l'organització dels esdeveniments del Coiba (coordinats per la periodista Cristina Martínez), en col·laboració amb responsables de premsa/protocol d'altres institucions, i incloent-hi una gran varietat d'activitats: des dels grans actes con el Dia internacional de la infermera a altres més petits, exposicions, activitats més de caire social, o sessions-debat.

### **Temàtiques infermeres del 2018**

Durant l'any 2018, l'àrea d'imatge i comunicació del Coiba ha donat especial importància a la col·laboració entre infermeres i pacients, donant visibilitat a programes com el de Pacient Actiu o la presentació de l'Associació Mans a les Mans, destacant la implicació de les infermeres en l'apoderament i visibilitat dels pacients. També s'ha donat visibilitat al paper de la infermera en malalties concretes, com ara l'Esclerosi Múltiple. Aquesta ha estat una línia de treball important, amb promoció d'entrevistes i missatges tant en els mitjans de comunicació tradicionals com en les xarxes, durant el 2018. També s'ha de recordar que Pacient Actiu va rebre el premi Infermera de l'any, en la mateixa línia mencionada.

La prescripció és una qüestió que ha tornat a sortir en el 2018, degut sobre tot als canvis normatius i a la sentència del TS que atribueix a les comunitats autònomes la potestat per acreditar les infermeres prescriptores. Aquest és un tema al que el Coiba ha respost amb valoracions en diferents ocasions.

El tema de la investigació ha tingut enguany també un lloc destacat, amb l'organització i presència en varis esdeveniments, i la promoció de les infermeres investigadores en els mitjans de comunicació, sobre tot en la ràdio i diari Salut i Força. Hem promogut entrevistes a infermeres com Rosa González Casquero (primera infermera membre de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears), Rosa Miró, Bárbara Duque i Isabel M. Camps (sobre investigació en Menorca), Ian Blanco, Maria Teresa Moreno Casbas, Cristina Moreno, Miquel Bennàsar i més han passat per micròfons i entrevistes. També la presidenta del Coiba va aparèixer en ràdio, televisió i premsa escrita per parlar sobre la importància i les dificultats que afronta la investigació infermera.

Menció apart mereix la investigació en la història de la infermeria, que va ser protagonista al llarg de varis mesos fins a la celebració del Congrés d'Història de la Infermeria, (de tres dies de duració, a finals d'octubre). Aquest congrés es tractarà a un altre epígraf d'aquesta memòria, però aquí hem de ressaltar la important visibilitat que es va donar a la investigació històrica sobre les infermeres, amb una trentena d'impactes de ràdio, televisió i premsa escrita, tant de notes de premsa como reportatges i entrevistes.

A nivell professional, les infermeres de Balears s'han adherit a la campanya "Nursing Now", sorgida d'un estudi del Parlament Britànic i promoguda pel Consell Internacional d'Infermeres i amb el suport de la Organització Mundial de la Salut. El Coiba va presentar el seu propi estudi, preparat pel sociòleg Juan Hernández Yáñez, defensant la necessitat de "més i millors infermeres" per donar resposta a milions de persones fràgils i en situacions complexes de salut en el present i futur immediat. L'estudi va tenir bona acollida en els mitjans.

També dintre de la defensa de la professió, el Coiba ha pres mesures jurídiques en contra de l'intrusisme, la mala praxis i les actuacions poc ètiques, amb denúncies que han estat explicades

en els mitjans de comunicació (clínica indueix a l'intrusisme, denúncia i condemna per intrusisme, denúncia de l'infermer sexy...).

Al mateix temps, el Coiba ha seguit col·laborat amb altres entitats en la defensa de les persones més febles, com les persones grans o les que pateixen malalties mentals, col·lectius que no només són usuaris dels serveis infermeres sinó amb els quals col·laborem activament per al seu apoderament i visibilitat. El Coiba ha organitzat diverses activitats en aquest sentit, com és la presentació del programa "Obertament" juntament amb l'associació 3SalutMental (que engloba tres associacions de malalts de salut mental), o una exposició/conferència sobre "microedatisme" amb l'associació Qué Mayor i la seva fundadora Nuria Carcavilla.

Totes aquestes activitats han comptat amb una implicació directa de l'àrea de comunicació, no només en la seva difusió (anunci, nota de premsa, entrevistes, xarxes, etc), sinó també en el disseny dels esdeveniments i la seva organització concreta.

També s'han fet notes de premsa i s'ha donat visibilitat a accions del Coiba (com ara les beques de formació, les de divulgació, o la formació dels EIR), i d'altres co-organitzades amb altres institucions (Jornada d'esterilització a Sant Joan de Déu, per exemple) o en les que participem (Plataforma en defensa de la Sanitat Pública).

A més, el Coiba ha seguit donant visibilitat a les activitats que duen a terme les associacions infermeres de Balears, com ABIC, que durant el 2018 va complir 20 anys des de la seva fundació, ABIGG, l'Associació Balear de Comares, l'Associació Balear d'Infermeres de Teràpies Naturals (ABITENA), l'Associació d'Infermeria Pediàtrica de les Illes Balears (ABEEP) i ASEEDARDT. Igualment, s'ha mantingut la col·laboració amb els hospitals i AP, per exemple donant visibilitat a la campanya de la Direcció infermera de Son Espases "12 mesos, 12 causes", o iniciatives d'altres entitats.

El Coiba ha diversificat també la visió del que fan les infermeres, desenvolupant algunes accions de caire més cultural, com el "Maktub, trobada d'infermeres escriptores", o les visites guiades pels antics centres sanitaris de Palma (dues edicions en 2018). Això ens ha permès explorar la nostra presència en publicacions o pàgines diferents a les d'informació sanitària estrictament parlant.

Apart de les activitats de Mallorca, l'àrea de comunicació ha intentat reforçar en la mesura del possible el que han fet les infermeres de Menorca (entrevista a la directora d'infermeria, posada en marxa de Pacient Actiu a Menorca, dia de la infermera, formació infermera, premi RNAO i d'Eivissa-Formentera (jornades de lactància, del part respectat, dia de la infermera, premi de fotografia, entrevista nova directora d'infermeria).

### **Comunicació 1.0**

Al llarg de l'any 2018, s'han emès des de Comunicació Coiba un total de 35 notes de premsa i comunicacions als mitjans, a més d'altres comunicats dirigits només als col·legiats i moltes notes per a la web.

El número d'impactes mediàtics és difícil de comptabilitzar, donada la difusió per internet d'algunes d'elles, així com les moltes entrevistes (de ràdio i premsa escrita, sobre tot) gestionades durant aquest any. Tots els diaris de les Illes Balears han publicat entrevistes i reportatges sobre temes infermers, tot i que el seguiment ha estat desigual, i crida l'atenció el menor interès del Diario de Mallorca per les temàtiques infermeres.

Tant a Menorca com a Eivissa s'ha donat bon ressò a les nostres iniciatives i propostes. La publicació d'una nova revista sobre salut a Menorca (Cuidarse), com a suplement del diari "Menorca" ha obert la porta a una major col·laboració i visibilitat de les infermeres en aquesta illa. També s'hi han interessat i han recollit les nostres iniciatives els informatius i programes d'IB3 TV, IB3 Ràdio, Cope, Onda Cero i La Ser.

Entre els programes que més difusió han donat a les temàtiques infermeres es troben Vitamina 3 (el magazine de salut dels divendres, de 18h a 19h), el programa Som Grans (diumenge, de 21h a 22h), "Al Dia" (magazine matinal) i Multiplex (magazine d'horabaixa), tots d'IB3 Ràdio.

Durant tot l'any 2018, hem mantingut la col·laboració amb Salud Ediciones (ràdio i revista Salut i Força en paper, amb 15.000 exemplars que es reparteixen gratuïtament cada dues setmanes). Aquesta col·laboració ha funcionat bé, donat que les temàtiques presentades a la ràdio es podien aprofitar també per a reportatges escrits. Salut i Força ha resultat -en general- una bona plataforma per presentar iniciatives més complexes que no són fàcils de mostrar a una nota de premsa. A iniciativa del Coiba, han passat pels micròfons del programa infermeres referents com la presidenta del Coiba, Rosa María Hernández, el premi Florence Nightingale 2018 i presidenta del Congrés d'Història (Glòria Gallego), la investigadora i recentment doctorada Rosa Miró, la subdirectora d'Atenció a la cronicitat i malalties poc freqüents, Angélica Miguélez, la presidenta d'ASEDAARDT Maria Dolores Gómez, les infermeres premiades en la Jornada d'Innovació en cures de Son Espases, la supervisora de recursos humans de l'Hospital d'Inca, Ana Batana, i moltes infermeres més amb diferents projectes. A part de la col·laboració subscrita, des de Comunicació, es continuen enviant les notes de premsa que s'envien a tots els mitjans, per si ho volen publicar pel seu interès.

Els mitjans de comunicació sanitària estatals han estat també informats de bona part de la nostra activitat, rebent les notes de premsa i convocatòries. No obstant això, no sempre hem tingut ressò.

Respecte a la televisió, el 2018 no ha estat un gran any. Les infermeres (a través del Coiba) han sortit en una desena de reportatges a IB3 (informatius) i a tres programes (Dues Voltes, Cinc Dies i Cinc Dies Darrera hora). Això és una qüestió que cal seguir reforçant el 2019.

## **Comunicació 2.0**

La comunicació a través de les xarxes socials s'ha mantingut molt activament al llarg del 2018, ja que és la via més ràpida i àgil perquè el Coiba es comuniqui amb els seus col·legiats i també amb la societat en general.

A llarg del 2018, el Facebook s'ha anat perfilant com una xarxa més de temes socials, iniciatives curioses i solidàries de les infermeres que han provocat gran nombre de reaccions i han "fet xarxa" amb els nostres seguidors de Facebook, que eren 1.800 en acabar l'any. Això suposa un increment del 16% al llarg del 2018; però el més importat no és l'augment de seguidors sinó de la interacció a les xarxes, l'impacte perquè es comparteixen les publicacions o es comenten.

Al Facebook, el ritme de publicacions s'ha mantingut en dos al dia, variant entre comunicats i activitats del Coiba, articles que valia la pena compartir o iniciatives d'altres. Des del Coiba no fem promoció publicitària, sinó que tot l'impacte és orgànic.

El Twitter del Coiba (@coiba1) s'ha mantingut molt actiu al llarg del 2018, amb una mitjana de 8 tuits al dia (3.074 tuits al llarg de l'any). Es tuiteja en castellà, català i també algunes coses en anglès (del International Nurses Council, el congrés internacional d'infermeria a Palma..). El compte del Coiba rep una mitjana de 30 retuits i 40 "m'agrada" per dia, així com 20 clics en enllaç per dia, que és molt. Segons les estadístiques de twitter, el Coiba obté, de mitja, unes 3.800 impressions per dia (1.375.000 impressions al llarg de l'any, és a dir una mitjana de 114.600 per mes).

Durant el 2018, el Coiba ha obtingut més de 500 nous seguidors i ha reforçat la interacció amb les principals institucions sanitàries de Balears.

### **Audiovisuals**

La retransmissió per streaming (en obert i de forma gratuïta) dels esdeveniments organitzats pel Coiba (normalment els Dijous Infermers, però també d'altres) ha resultat un gran èxit, de tal forma que -si en alguna ocasió no ho fem- el públic ho reclama. Al llarg del 2018, s'han retransmès per streaming vuit esdeveniments.

Igualment, cal recordar que els vídeos queden penjats a la nostra pàgina de youtube i al web, el que permet compartir-los i veure'ls en qualsevol moment. Segons les estadístiques de la pàgina de youtube "Infermeria Balear", durant el 2018 hem pujat un total de 17 audiovisuals, dels quals quatre eren del Congrés d'Història de la Infermeria (150 visualitzacions), tres de la Jornada de Lactància a Eivissa (569 visualitzacions), 118 del Dia de la Infermera, i 1.268 dels vídeos dels Dijous Infermers celebrats al Coiba. En total, hem acumulat 2.105 visualitzacions dels nostres vídeos en 2018.

També es penjen al web del Coiba (apartat Audiovisuals) les entrevistes de ràdio/televisió que es fan a Salut i Força cada dues setmanes, dintre de la nostra col·laboració amb Salud Ediciones per a la visibilitat infermera.

### **Pàgina web**

La pàgina web del Coiba és molt lenta i, per molt que hem demanat solucions, tarda tant en carregar que suposa un gran obstacle per a les persones que vulguin accedir-hi. Al llarg del 2018, es va fer un esforç per replantejar la web, seleccionant millor els continguts que es pugen i es comparteixen. També es va seleccionar una empresa per fer una nova pàgina web, més àgil i moderna. En tot cas, aquest procés està en marxa. De moment, seguim amb la web actual, que serveix de suport per al butlletí informatiu, la formació, etcètera.

### **Premi de periodisme "Infermeria Visible"**

Un total de 9 propostes es varen presentar al premi de periodisme Infermeria Visible: 5 de premsa escrita i 4 audiovisuals (3 de ràdio, un de televisió). Com ja vàrem indicar en la Memòria 2017, els treballs tenien un alt nivell de qualitat i donaren una gran visibilitat a la figura de les infermeres.

El jurat, integrat per Rosa María Hernández (presidenta), Isabel Román (vocal) i Marta Torán (vocal) de la Junta de Govern, i per Cristina Martínez i Isabel Ramallo (periodistes del Coiba) ha decidit atorgar el premi al millor treball en premsa escrita al reportatge de Mayte Amorós (El Mundo) titulat "El "Montessori" de la Enfermería pediátrica", per la gran visibilitat que dona a una iniciativa pionera de l'infermer pediàtric Tolo Villalonga en el Centre de Salut d'Inca. També es va atorgar el premi audiovisual al programa "Incorporació Inmediata" del periodista Toni

Traveria, d'IB3 Ràdio. L'entrega del premi es va fer el dia 11 de Maig, coincidint amb la celebració del Dia Internacional de la Infermera.

El Premi de periodisme Infermeria Visible 2018 està actualment obert i acceptarà propostes fins a finals de març del 2019, amb l'objectiu de poder fer la selecció i entrega de premis durant la cerimònia del Dia internacional de la infermera 2019.

## JORNADES I CONGRESSOS

El Col·legi ha estat l'organitzador de diferents jornades i congressos durant l'any 2018. La durada i temàtiques d'aquests esdeveniments ha estat variada i aquest és el resum:

### Jornades

#### II Jornada Balear d'Esterilització

**"Central d'esterilització: el nostre desafiament diari"**

Data: 23 de març de 2018

Lloc: Sala d' Actes de l'Hospital Sant Joan de Déu

#### **09:15-09:45h Conferència Inaugural**

- Material en trànsit. Elaboració d'un protocol únic per a la Comunitat de les Illes Balears. Presentació a direccions d'infermeria. Acceptació del protocol únic.  
D<sup>a</sup> Margarita Ribas Bisquerra –Coordinadora d'Infermeria de l'Àrea Quirúrgica. Hospital Sant Joan de Déu.

Moderador: D<sup>a</sup>. Mercedes Vacas –Directora d'Infermeria. Hospital Sant Joan de Déu.

#### **09:45-10:30h Mesa 1**

- Millora en el processament del material. Contenidors v.s. materials envoltants.  
D<sup>a</sup>. Patricia Pujadó Peyretó-DUE referent BQ-ESTERILITZACIÓ-Hospital Son Llàtzer.
- Monitorització de càrregues.  
D<sup>a</sup>. Andrea Martín, Coordinadora de l'Àrea Quirúrgica de l'Hospital de Llevant.

Moderador: D<sup>a</sup>. Ana M<sup>a</sup> Pérez Fernández –Directora Infermeria de l'Hospital Son Llàtzer.

#### **10:30-11:00h Mesa 2**

- Problema en la formació del personal de la central d'esterilització.
  1. Formació de Grau en Infermeria de la Universitat de les Illes Balears  
D<sup>a</sup>. Rosa Miró Bonet - Professora del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears (UIB).
  2. Pla formatiu de les escoles universitàries/titulació auxiliars. Pla formatiu intern de l'hospital.  
D<sup>a</sup>. Natalia Vallés Ruiz -Vicepresidenta del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears.

Moderador: D. Toni Riera Planells - Director d'Infermeria de la Red Assistencial Juaneda.

#### **11:00-11:30h Exposició de pòsters**

### **11:30-12:15h Mesa 3**

- Control de la neteja.

1. Control i seguiment de la neteja de les superfícies de treball.

D<sup>a</sup>. Julia Troya Casero - Supervisora d'Esterilització i Control de la Infecció -Hospital de Manacor.

2. Actualització en el reprocessat d'endoscòpis.

D<sup>a</sup>. María Neus Soler Arnal - Supervisora Àrea Quirúrgica- Hospital Quirón IDC Palmaplanas.

3. Protocolització de neteja de l'instrumental quirúrgic.

D<sup>a</sup>. Virtudes Bellver Martínez - Supervisora RRMM i esterilització- Hospital Mateu Orfila.

D<sup>a</sup>. Irene Molins Costa - Supervisora d'Esterilització de l'Hospital Comarcal d'Inca.

Moderador: D<sup>a</sup>. Antonia Medina – Directora d'Infermeria- Hospital Quirón IDC Palmaplanas.

### **12:15-12:45h Mesa 4**

- Traçabilitat i control del pacient.

1. Traçabilitat manual, seguretat i responsabilitat: cas pràctic.

D<sup>a</sup>. Xisca Martín Picón –Referent d'Esterilització de Clínica Juaneda.

2. Avantatges i desavantatges del pas d'una traçabilitat manual a informàtic.

D<sup>a</sup>. Lina Dai Cai - Responsable Esterilització i D<sup>a</sup>. Mar Gomis Jiménez - Responsable de Producció-Concessionària Hospital Universitari Son Espases.

Moderador: D. Alberto Fernández Cladera - Director d' Explotació de la Societat Concessionària de l'Hospital Son Espases.

### **12:45-13:00h Mesa 5**

- Novetats en legislació i bones pràctiques en esterilització.

D<sup>a</sup>. Isabel Salvador-Assessora Tècnica Científica i Comercial en Esterilització i Higiene - 3M ESPAÑA.

Moderador: D<sup>a</sup>. Francesca Rosa Rosal Obrador - Directora d'Infermeria de l'Hospital de Manacor.

### **13:00-13:30h Presentació pòsters finalistes i entrega de premis.**

Moderador: D<sup>a</sup>. Concha Zaforteza Lallemand –Directora d'Infermeria Hospital Comarcal d'Inca.

D<sup>a</sup>. Mercedes Cruz Quesada- Directora d'Infermeria de l'Hospital de la Creu Roja.

D<sup>a</sup>. Teresa Pou Navarro –Subdirectora d'Infermeria de Qualitat, Desenvolupament professional i Recursos Materials de l'Hospital Son Espases.

D<sup>a</sup>. Melanie Arrivi- Coordinadora de Quiròfan de Clínica Juaneda.

## V Jornades d'Actualització De Lactància Materna

Data: 4 i 5 d'octubre de 2018

Lloc: Seu UIB Eivissa amb seguiment virtual a Mallorca i Menorca

### **Dia 4 d'octubre**

09:30- 11:30 - L'experiència d'implantació de la guia de bones pràctiques.

En Infermeria: GBP RNAO de lactància materna. Valoració de la lactància materna. Benedicta Cutanda Carrión – Comare a l'Hospital General d'Albacete i consultora certificada internacional en lactància materna (IBCLC).

12:00- 14:00 - L'extracció prenatal del calostre. Hipogalactia vertadera: maneig des d'infermeria.

Belén Abarca Sanchis - Infermera en UCI neonatal. Especialista en Pediatria i consultora certificada en lactància materna. Hospital General Universitari Gregorio Marañón, Madrid.

16:00 - 18:00 - Lactància materna en unitats neonatals. Com recolzar a les mares en la lactància dels nins ingressats.

Belén Abarca Sanchis.

18:00 - 20:00 - Investigació en lactància. Problemes metodològics. Quan el lactant rebutja el pit.

José María Paricio Talayero: Pediatra. President de l'Associació per la Promoció i Investigació científica i cultural de la Lactància Materna (APILAM). Doctor en Medicina i diplomat en Disseny i Estadística en Ciències de la Salut. València.

### **Dia 5 d'octubre**

09:00- 11:00 - Deformitats cranials. Torticollis congènita i la seva influència en la lactància materna.

José Luis García Morales - Fisioterapeuta pediàtric i expert en lactància materna. Centro Aúpa le, Fisioteràpia Pediàtrica, Madrid.

11:30- 12:00 - Taller pràctic amb José Luis García Morales: Detecció precoç de plagiocefàlia.

12:00- 14:00 - Compatibilitat de la lactància materna amb la presa de fàrmacs. Productes alternatius i l'exposició a contaminants. Relactació. Lactància induïda. Lactància per a uns altres. I per què ets tu la millor mare del món?

José M. Paricio Talayero

## XVI Congrés Nacional i XI Internacional d'Història de la Infermeria i exposició

El XVI Congrés nacional i XI internacional d'Història de la Infermeria es va realitzar els dies 29, 30 i 31 d'octubre de 2018 al Teatre Xesc Forteza de Palma. Sota el lema "Poder i influència de les infermeres en la Història", aquest congrés va ser una gran oportunitat per reunir a la xarxa nacional d'experts en matèria d'història de la Infermeria, amb més de 120 participants entre infermeres, historiadors, professors i estudiants.

Co-organitzat pel Col·legi Oficial d'Infermeria dels Illes Balears (Coiba) i la Facultat d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB, el Congrés va estar presidit per la Sra. Rosa Maria Hernández, presidenta

del Coiba i la Dra. Glòria Gallego Caminero, professora honorífica del departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la UIB.

L'objectiu del Congrés era analitzar les aportacions realitzades per les infermeres a l'abordatge dels reptes sanitaris i socials des del passat fins a l'actualitat.

Al llarg d'aquestes jornades, es van presentar 18 ponències (conferències individuals i diverses taules rodones), unes 60 comunicacions i 11 pòsters. S'ha publicat un llibre que recull el contingut de tot aquest treball acadèmic. Es pot descarregar en format pdf en el següent link:

[https://www.infermeriabalear.com/registro.php?idgrupo=20181113112038&lan=1&fbclid=IwAR2rzKdBF1OlaSpzozyOtiDAI\\_5BoZ0FPsE8bs4iOa1qzExQsGe\\_bqa63zs](https://www.infermeriabalear.com/registro.php?idgrupo=20181113112038&lan=1&fbclid=IwAR2rzKdBF1OlaSpzozyOtiDAI_5BoZ0FPsE8bs4iOa1qzExQsGe_bqa63zs)

Entre els temes que es van abordar està el paper de les infermeres en àmbits tan importants com els conflictes bèl·lics i els desastres, les relacions professionals amb altres disciplines -com l'antropologia o l'arquitectura-, els escenaris de la cura, la migració laboral de les infermeres en un món globalitzat i precaritzat, l'evolució dels estudis d'infermeria, la iconografia, la imatge social i la identitat infermera i/o el lideratge infermer des de la perspectiva de gènere.

En el marc del congrés, es van dur a terme dos tallers dirigits a investigadors novells o als professionals interessats a millorar la seva formació en la investigació de la Història de la Infermeria. Els tallers realitzats a la seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears varen ser: "Introducció a l'estudi de fonts textuais i artístiques en la història de les ciències de la salut", impartit per la Prof.<sup>a</sup> Dra. M<sup>a</sup> Isabel Morente Parra, Universitat Complutense de Madrid (dia 29 d'octubre de 9 a 13 hores) i "Les lliçons del passat: com construir la història de les infermeres" impartit per la Prof.<sup>a</sup> Dra. M. Eugenia Galiana Sánchez, Universitat d'Alacant (dia 31 d'octubre de 16 a 20 hores).

Per altra banda, en el marc del Congrés, es va organitzar al Centre d'Història i Cultura Militar de Balears l'exposició "Infermeres en la Memòria. La força invisible d'una professió", que va servir per recórrer diferents moments de la Infermeria a Balears, i la seva evolució al llarg dels segles. La mostra va reunir més de mil peces de diversos fons familiars i del Coiba, així com de la col·lecció Txaro Uliarte "Florence Nightingale. La dama de la lámpara" i els fons de l'antic Hospital Militar al Centre d'Història i Cultura Militar. L'exposició va estar oberta des del 26 d'octubre fins al 16 de novembre, i la seva entrada va ser gratuïta. Posteriorment, una part d'aquesta exposició ha estat disponible per a la comunitat universitària a l'edifici Guillem Cifre de la UIB.

Les activitats han comptat amb la inapreciable col·laboració de nombroses persones, entitats i institucions, començant pels que han aportat fons a l'exposició i els que han col·laborat en l'organització del Congrés: El Grup d'Investigació d'Història de la Salut de les Illes Balears i el Grup FEBE per a l'estudi i docència de la Història de la Infermeria. També han contribuït a fer possible aquest congrés l'Ajuntament de Palma, el Consell de Mallorca, la Conselleria de Salut del Govern de les Illes Balears i l'Institut d'Estudis Balearics, així com la Universitat de les Illes Balears i AMA Assegurances.

El programa del Congrés va ser el següent:

#### **Lunes, 29 de octubre**

15:00 h. ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN

Sede del Congreso: Teatre Xesc Forteza (Plaza Miquel Maura, 1, 07001, Palma)

17:00 h. **ACTO DE APERTURA**

17:30 h. **CONFERENCIA INAUGURAL**

- **"Poder e influencia profesional de las enfermeras"**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Rosamaría Alberdi Castell, Universitat de les Illes Balears (UIB)

Presentación: Prof.<sup>a</sup> Sra. Núria Cuxart Ainaud, Decana del Consejo de Colegios de Enfermeras y Enfermeros de Cataluña

18:30 h. **DESCANSO**

18:45 h. **COMUNICACIONES**

20:00 h. **RECEPCIÓN DE BIENVENIDA A LOS CONGRESISTAS**

21:00 h. **VISITA NOCTURNA**

**Martes, 30 de octubre**

08:30 h. **COMUNICACIONES**

9:30 h. **CONFERENCIA**

- **"Nurse leaders and the internationalization of nursing, 1899-1925"**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Christina Hallet, University of Huddersfield, UK

Presentación: Prof. Dr. Miquel Bennasar Veny, Universitat de les Illes Balears

10:30 h. **MESA REDONDA I**

**"Relaciones de la Enfermería con otras disciplinas"**

Moderador: Prof. Dr. Joan de Pedro Gómez, Universitat de les Illes Balears

Ponencias:

- **"Relación de la Enfermería con la Antropología médica"**

Prof. Dr. Josep Barceló Prats, Universitat Rovira i Virgili, Tarragona

- **"Normalización y resistencias de las enfermeras. Un enfoque histórico"**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Cristina Moreno Mulet, Universitat de les Illes Balears

- **"Relaciones de poder de las enfermeras en el Tardofranquismo"**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Margalida Miró Bonet, Universitat de les Illes Balears

12:00 h. **DESCANSO CAFÉ – visita exposición pósteres**

12:30 h. **MESA REDONDA II**

**"La evolución de la formación enfermera"**

Moderador: Prof. Dr. Ramón Del Gallego Lastra, Universidad Complutense, Madrid Ponencias:

- **“Protoenfermería: manuales y reglamentos”**

Prof. Dr. Manuel García Martínez, Universidad de Sevilla

- **“La novela histórica como fuente de aprendizaje de la Historia de la Enfermería”**

Sra. M<sup>a</sup> Dolores Montalvo Carcelén, enfermera, licenciada en Historia y escritora

- **“La enseñanza de la Historia de la Enfermería”**

Prof.<sup>a</sup> Dña. María Luz Fernández, Universidad de Cantabria

- **“Enfermeras formadas migrantes. El caso de España”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Paola Galbany Estragués, Universitat de Vic

14:30 h. **ALMUERZO DE TRABAJO**

15:30 h. **CONFERENCIA**

**“Material culture and the history of nursing: identity, iconography and the mundane”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Sioban Nelson, University of Toronto, Canadá

Presentación: Prof.<sup>a</sup> Dra. Gloria Gallego Caminero, Universitat de les Illes Balears

16:30 h. **DESCANSO CAFÉ**

17:00 h. **MESA REDONDA III**

**"Patrimonio histórico y cultural de la Enfermería"**

Moderadora: Prof.<sup>a</sup> Dra. Pilar Almansa Martínez, Universidad de Murcia

Ponencias:

- **“El patrimonio de las ciencias de la salud”**

Prof. Dr. Alfons Zarzoso i Orellana, Museu d'Història de la Medicina de Catalunya.

- **“La gestión de los centros en las Constituciones hospitalarias”**

Prof. Dr. Antonio Claret García Martínez, Universidad de Huelva

- **“Los escenarios del cuidado. Arquitectura y enfermería”**

Prof. Dr. Francisco Javier Castro Molina, Universidad de la Laguna

- **“El patrimonio inmaterial: Historia oral de las enfermeras”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. María Eugenia Galiana Sánchez, Universidad de Alicante

19 h. **COMUNICACIONES**

22:00 h. **CENA DEL CONGRESO**

**Miércoles, 31 de octubre**

08:00 h. **ASAMBLEA GENERAL** del Seminario Permanente para la Investigación de la Historia de la Enfermería

09:00 h. **COMUNICACIONES**

10:00 h. **MESA REDONDA IV**

**“Las enfermeras en los conflictos bélicos y los desastres”**

Moderadora: Prof.<sup>a</sup> Dra. Carme Vila Gimeno, Universitat Ramon Llull

Ponencias:

- **“Enfermedades, guerras, hambrunas. Respuestas sociales”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Magdalena Santo Tomás Pérez, Universidad de Valladolid

- **“La organización social frente a las epidemias. Los cordones sanitarios y otras medidas de contención (s. XIX-XX)”**

Prof. Dr. Pere Salas Vives, Universitat de les Illes Balears

- **“Ochenta años después. Enfermeras en la Guerra Civil española (1936-1939)”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Carme Torres Penella, Universitat de Lleida

- **“Enfermeras ante las catástrofes: Catalunya, agosto de 2017”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. M<sup>a</sup> del Carmen Olivé Ferrer, Universidad de Barcelona

12:00 h. **DESCANSO CAFÉ**

12:30 h. **PRESENTACIÓN DEL XVII CONGRESO NACIONAL Y XII INTERNACIONAL DE LA HISTORIA DE LA ENFERMERÍA.**

13:00 h. **CONFERENCIA DE CLAUSURA:**

**“Liderazgo y poder político de las enfermeras. Un análisis de género”**

Prof.<sup>a</sup> Dra. Carmen González Canalejo, Universidad de Almería

Presentación: Prof.<sup>a</sup> Dra. Francisca Hernández Martín, presidenta del Seminario Permanente para la Investigación de la Historia de la Enfermería

14:00 h. **ACTO DE CLAUSURA**

## **TALLERES DEL CONGRESO**

**Sede: Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears, C/ Almirall Gravina, 1, bajos, 07014, Palma.**

Taller I - Día 29 de octubre de 09:00 a 13:00 h.

**“Introducción al estudio de fuentes textuales y artísticas en la historia de las ciencias de la salud”** - Prof.<sup>a</sup> Dra. M<sup>a</sup> Isabel Morente Parra, Universidad Complutense, Madrid

Taller II- Día 31 de octubre de 16:00 a 20:00 h.

## COMUNICACIONES

### Por área temática

#### 1. LA PRESENCIA ENFERMERA EN LOS CONFLICTOS BÉLICO Y CATÁSTROFES

C01\_\_4 - *Gripe española en Salamanca: figura del practicante en la comisión de Beneficiencia Municipal para el control y lucha del ente infeccioso*. Juan Fernández Dolón.

C02\_\_70 - *La atención sanitaria en la Gran Guerra (1914-1918) y su influencia en la evolución de la Enfermería Española*. Isidoro Jiménez Rodríguez.

C03\_\_9 - *Las Damas Enfermeras de Cruz Roja en la Campaña de Marruecos (1921-1927)*. María López Vallecillo.

C04\_\_11 - *Recorrido de la atención sanitaria y voluntariado en España durante la Guerra Civil (1936-1939)*. Patricia Domínguez Isabel, Blanca Espina Jerez, Sagrario Gómez Cantarino.

C05\_\_38 - *54º Hospital General. La Enfermería en las líneas de evacuación del frente del Océano Pacífico durante la Segunda Guerra Mundial*. Víctor Serrano Gómez.

C06\_\_41 - *La imagen de la Enfermera a través de los carteles de reclutamiento de la Primera Guerra Mundial*. Sergio Savoini Arévalo.

C07\_\_66 - *Helping colleagues abroad during catastrophes, a door-opener for the newly founded organisation of nurses in Norway*. Jorunn Mathisen.

#### 2. LA ENFERMERÍA EN LAS INSTITUCIONES SANITARIAS

C08\_\_42 - *El Lazareto de Barcelona y su funcionamiento en el Siglo XVIII*. Carmen Vila Gimeno, Pilar Villavieja Bueno.

C09\_\_2 - *El antiguo Hospital de San Antonio Abad en León*. José María Palanca de la Varga, M.<sup>a</sup> Paz Castro González, Patricia Pérez García.

C10\_\_67 - *Los enfermeros "del hábito de penitencia" del Hospital de la Santa Caridad de Sevilla y Rafael de San Antonio, enfermero mayor a comienzos del siglo XIX*. Manuel Ángel Calvo Calvo.

C11\_\_71 - *Cien años de la fundación de la Escuela de Cruz Roja Española en Madrid: la Historia de su primera promoción*. Marta Espejo Mas, Rosa Pulido Mendoza, Juan Francisco Velarde García.

C12\_\_47 - *«Heroísmos»: genealogía de las Damas de la Cruz Roja en Tarragona a través de un film de 1922*. Sara Durán González, Sara Donado-Mazarrón Miró, Josep Barceló Prats.

C13\_\_5 - *Las salas del Hôtel-Dieu de París, el entorno de enfermos y cuidadoras*. Cristina Teresa Morales, M.<sup>a</sup> Eugenia Galiana Sánchez, Diego José Fera Lorenzo.

C14\_\_20 - *Análisis de las instituciones sanitarias de Madrid (1930-1936). Un estudio de los artículos de María de Madariaga, fundadora de la Hermandad de Enfermeras Salus Infirmorum.* Francisco Glicerio Conde Mora, Juan Carlos Paramio Cuevas, José María Montero Carmona.

C15\_\_21 - *Situación sociosanitaria de la postguerra civil española: Madrid, nacimiento de la Hermandad de Enfermeras Salus Infirmorum.* Juan Carlos Paramio Cuevas, Francisco Glicerio Conde Mora, Alberto Cruz Barrientos.

C16\_\_46 - *Las enfermeras en los años 60-70 en un sanatorio antituberculoso en Mallorca.* Rosario Serra Soler, M.ª del Carmen Moreno Hoyos, M.ª del Carmen Julia Cerezo.

C17\_\_49 - *¿Quién era el responsable de los cuidados en los hospitales de Zegama?* M.ª Isabel Elorza Puyadena, Beatriz Pereda Goikoetxea, Nerea Elisabeth Liceaga Otazu.

C18\_\_64 - *El proyecto de creación de la Escuela de Enfermeras Visitadoras de la Cruz Roja.* María Gema Cid Expósito, Inmaculada Corral Liria, Isidoro Jiménez Rodríguez.

C19\_\_68 - *San Rafael: Un Hospital para la historia.* María Luz Fernández Fernández, Alexandra Gualdrón Romero, Mario Flores Prieto.

C20\_\_53 - *La formación e instituciones docentes y su influencia en la evolución de la profesión enfermera en el Hospital Clínic de Barcelona.* Montserrat Venturas Nieto, Miguel Ángel Giménez Lajara, Adelaida Zabalegui Yárnoz.

### **3. LA PRÁCTICA ENFERMERA EN LOS MANUALES Y REGLAMENTOS**

C21\_\_1 - *Enfermeros en los reglamentos de instituciones de asistencia, en Coimbra, desde 1753 a 1827.* Paulo Joaquim Pina Queirós.

C22\_\_28 - *En el legado de la enfermería: análisis de la obra médica de Gil de Villalón "Nuevo Tesoro de la Medicina".* Mónica Álvarez Ruiz, Francisca Juliana Hernández Martín, Paloma Posada Moreno.

C23\_\_44 - *Género, jerarquía y poder. El arte de partear en el Madrid del siglo XVIII.* Irene Pascual Ramírez.

C24\_\_55 - *El Arte de la Flebotomía. El sangrador y sus cuidados en el siglo XVIII.* Cristina Criado Flores.

C25\_\_6 - *Los Practicantes y la práctica de la Odontología en el siglo XIX a través del manual del Dr. del Dr. Juan Marsillach y Parera "Vademecum del Practicante".* José María Palanca de la Varga, M.ª Paz Castro González, Patricia Pérez García.

C26\_\_14 - *El "Reglamento de la enfermería del clero secular" del Obispado de Barcelona (1909).* Lorena Lourdes Tejero Vidal, Carmen Torres Penella.

C27\_\_60 - *Análisis de los contenidos éticos de un Manual de las enfermeras sociales (1930-1935) de la Caja de Pensiones para la Vejez y de Ahorros.* Carlos Martorell Campins, Rosamaría Alberdi Castell, Cristina Moreno Mulet.

### **4. VIDAS Y OBRAS ENFERMERAS PARA LA HISTORIA**

C28\_\_29 - *Hildegarda de Bingen (1098-1179): los cuidados de la salud en su obra médica*. Mónica Álvarez Ruiz, Francisca Juliana Hernández Martín.

C29\_\_23 - *Louisa May Alcott y "Hospital Sketches": Una aproximación novedosa a la idea de género y a la profesionalización de enfermería*. Ana Choperena Armendáriz, Julie Fairman.

C30\_\_8 - *Teresa Maria Molina y sus desafíos*. Amalia Crespo Bouvier.

C31\_\_13 - *Una enfermera pionera en el Principado de Andorra*. Rosa M.<sup>a</sup> Mandicó Alcobé. Noemí Navais Barbeitos, Olga Travesset Rey, Inés Vilà Panés.

C32\_\_17 - *Dña. María Abaurrea y Álvarez- Osorio "Salus Infirmorum" en Cádiz. "La Rectora"*. Isabel Lepiani Díaz, Concepción Mata Pérez, M<sup>a</sup> José Carranza Naval.

C33\_\_24 - *Julio Cabillas y Alberto, Personaje de la Historia de la Enfermería gaditana*. Manuel Cano Leal, Mariana García González.

## 5. CORRIENTES Y PROPUESTAS DESDE EL PENSAMIENTO ENFERMERO

C38\_\_26 - *Las competencias formativas de la enfermería y de las profesiones sanitarias en la sociedad estamental*. Diego José Fera Lorenzo, Cristina Teresa Morales, José Eugenio Guerra González.

C39\_\_10 - *El auge de la Enfermería puericultora de la mano de la política demográfica: 1939-1990*. Blanca Espina Jerez, Patricia Dominguez Isabel, Sagrario Gómez Cantarino.

C40\_\_12 - *Salus Infirmorum: iInternacionalización de su modelo integral de cuidados*. Concepción Mata Pérez, Isabel Lourdes Lepiani Díaz, Ángel Martínez Ávila.

C41\_\_15 - *Trascendencia y relevancia históricas de la profesión enfermera a través de fuentes documentales*. Adoración Muñoz Tapia.

C42\_\_16 - *Influencia del feminismo católico en la enfermería católica*. María Ángeles Reig Ureña, Francisco Abelardo Cardells Martí.

C43\_\_27 - *La enfermera en la historia de los cuidados paliativos*. Javier Manuel Yagüe Sánchez.

C44\_\_36 - *Historia del movimiento estudiantil de enfermería*. Juan Sebastián González Días, Nicole Vannesa Mancipe Rubiano, Adriana Lucía Builes Gaitan.

C45\_\_51 - *Visión histórica de los cuidados de Enfermería en la práctica avanzada (EPA)*. Carlos Manuel Nieves rodriguez, Camino Pellitero Gómez, María Teresa Calvo Perelló.

C46\_\_61 - *En busca de las raíces de la enfermería: los cuidados en la prehistoria*. Mayra Alejandra Ramos Cardona.

C47\_\_62 - *La profesión enfermera y sus relaciones con la Organización Mundial de la Salud*. Noelia Martín Espinosa, Alberto González García, Rubén Mirón González.

C48\_\_65 - *Comparación entre el informe de la OMS sobre la profesión enfermera y el plan de estudios de Ayudantes Técnicos Sanitario en España en 1955*. Noelia Martín Espinosa, Alberto González García, Rubén Mirón González.



## 6. PATRIMONIO MATERIAL DE LA ENFERMERÍA

C49\_\_3 - *Evolución del uniforme enfermero a través de la Historia*. José María Palanca de la Varga, Marta Aunión Galán, M.ª Paz Castro González.

C50\_\_30 - *Notafilia y Enfermería. Poder e influencia de una profesión*. José Eugenio Guerra González, Carmen M.ª Martínez Sánchez, Diego José Feria Lorenzo.

C51\_\_25 - *El cuerpo enfermo como patrimonio científico. Los moulages del Museo Olavide*. Javier Fernández de Ramón.

C52\_\_34 - *El "Practicante Gaditano" y su influencia en la evolución de la Enfermería gaditana (1916-1939)*. Mariana García González, Manuel Cano Leal.

C53\_\_48 - *Arquitectura y actividad del Hospital General de Madrid*. María Lorente Pedreille.

C54\_\_57 - *Recuperando escenarios de cuidados: el hospital de Santa María de Esgueva como reflejo de la historia de una ciudad*. Martín Jesús Gutiérrez Morán, Ana Isabel Ganso Pérez, María Eugenia Gómez de Enterría Cuesta.

C55\_\_69 - *El patrimonio monumental hospitalario de Toledo y su interés didáctico*. Isidoro Jiménez Rodríguez.

C56\_\_58 - *Recuperando escenarios de cuidados. Hospital de la Resurrección: de mancebía a enfermería*. Ana Isabel Ganso Pérez, Martín Jesús Gutiérrez Morán, María Eugenia Gómez de Enterría Cuesta.

C34\_\_32 - *Historias de vida de enfermeras en el régimen franquista y postfranquista: limitaciones profesionales en el territorio catalano-parlante*. Susana Santos Ruiz, Anna Ramió Llofré, María Carmen Olivé Ferrer.

C35\_\_33 - *Aurora Pabón Muñoz, la única presidenta de la Sección Matronas de Auxiliares Sanitarios de Cádiz (1952-1977)*. Mariana García González, Manuel Cano Leal.

C36\_\_35 - *Las presidentas del Colegio de Matronas y Enfermeras de Cádiz (1952-1977)*. Mariana García González, Manuel Cano Leal.

C37\_\_52 - *Manuel Sampedro, Presidente de los practicantes de Lleida*. Calderó Solé, Miquel Àngel. Gea Sánchez, Montserrat. Torres Penella, Carme.

## 7. MIRADAS ENFERMERAS DESDE EL PRESENTE

C57\_\_7 - *La Enfermería en el Principado de Andorra. Analizando el pasado y construyendo el futuro*. Olga Travesset Rey, Inés Vilà Panés, Noemí Navais Barbeitos.

C58\_\_22 - *El saber hacer de las enfermeras a pie de calle en el atentado de 17A en la Rambla de Barcelona*. Óscar Bautista Villaécija, Anna Ramió Jofre, Amelia Guilera Roche.

C59\_\_43 - *Y llegó La Rambla al hospital*. Carmen Vila Gimeno, M.ª Carmen Olivé Ferrer, Guadalupe Sánchez Rueda.

C60\_\_54 - *Terapias e intervenciones en el trastorno del espectro autista*. María Cuesta Martín.

C61\_\_72 - *Importancia de la enfermera en la implantación y desarrollo de la cultura de la Seguridad del paciente en Atención Primaria*. Josefina Fernández Sánchez, C. Nadal Ocete.

**Por fecha y sala:**

| <b>Lunes 29 tarde</b> | <b>SALA MAGNA</b> | <b>SALA DE MÚSICA</b> |
|-----------------------|-------------------|-----------------------|
| MODERA                | Noemí Sansó       | Carme Alorda          |
| 18:45 h               | C01__4            | C25__6                |
| 18:53 h               | C02__70           | C10__67               |
| 19:01 h               | C03__9            | C11__71               |
| 19:09 h               | C04__11           | C12__47               |
| 19:17 h               | C05__38           | C13__5                |
| 19:25 h               | C06__41           | C14__20               |
| 19:33 h               | C18__64           | C15__21               |
| 19:41 h               | C08__42           | C16__46               |
| 19:49 h               | C09__2            | C17__49               |

| <b>Martes 30 mañana</b> | <b>SALA MAGNA</b> | <b>SALA DE MÚSICA</b> |
|-------------------------|-------------------|-----------------------|
| MODERA                  | Joan de Pedro     | Sonia Martínez        |
| 8:30 h                  | C07__66           | C24__55               |
| 8:38 h                  | C19__68           | C26__14               |
| 8:46 h                  | C20__53           | C27__60               |
| 8:54 h                  | C21__1            | C49__3                |
| 9:02 h                  | C22__28           | C28__29               |
| 9:10 h                  | C23__44           | C29__23               |

| <b>Martes 30 tarde</b> | <b>SALA MAGNA</b> | <b>SALA DE MÚSICA</b> |
|------------------------|-------------------|-----------------------|
| MODERA                 | Cristina Moreno   | Isidoro Jiménez       |
| 19:00 h                | C30__8            | C41__15               |
| 19:08 h                | C31__13           | C42__16               |

|         |         |         |
|---------|---------|---------|
| 19:16 h | C32__17 | C43__27 |
| 19:24 h | C33__24 | C44__36 |
| 19:32 h | C34__32 | C45__51 |
| 19:40 h | C35__33 | C46__61 |
| 19:48 h | C36__35 | C47__62 |
| 19:56 h | C37__52 | C48__65 |
| 20:04 h | C38__26 | C50__30 |
| 20:12 h | C39__10 | C51__25 |
| 20:20 h | C40__12 | C52__34 |

### **Miércoles 31 mañana**

### **SALA MAGNA**

### **SALA DE MÚSICA**

|        |            |              |
|--------|------------|--------------|
| MODERA | Marga Miró | Carme Alorda |
| 9:00 h | C53__48    | C58__22      |
| 9:08 h | C54__57    | C59__43      |
| 9:16 h | C55__69    | C60__54      |
| 9:24 h | C56__58    | C61__72      |
| 9:32 h | C57__7     |              |

### **Ajudes del Coiba a organització de Jornades i Congressos**

- Ajuda a l'Associació Espanyola d'Infermeria en Anestèsia, Reanimació i Teràpia del Dolor, ASEEDAR-TD" per a l'organització de la II Jornada Balear per al Dolor en Infermeria i l'Jornada Balear de Dolor Agut Postoperatori, que va tenir lloc a l'Hospital Universitari Son Espases els dies 18 i 19 d'octubre de 2018.
- Ajuda a GINM (grup d'investigació d'Infermeria de Menorca) per a l'organització de la IV Jornada d'Investigació en Infermeria, que va tenir lloc al Saló d'actes de l'Hospital Mateu Orfila de Menorca, el dia 11 de maig de 2018.

### **Altres Col·laboracions**

Al llarg del 2018, el Coiba ha seguit col·laborant amb diferents entitats fora de l'àmbit de la infermeria, ja sigui coorganitzant esdeveniments o donant visibilitat destacada a les seves iniciatives. Algunes d'elles són 3SalutMental (Dijous infermer sobre l'estigma per raons de salut mental) , Metges del Món Illes Balears, l'Associació Balear d'Esclerosi Múltiple o l'Associació QMayor.

## #DIJOURS INFERMERS SESSIONS-DEBAT 2018

Els Dijous Infirmers són trobades que es celebren al Coiba principalment els dijous per analitzar i debatre qüestions de caire professional amb interès per a la societat. Són xerrades-col·loqui que normalment compten amb una o més persones com a ponents i giren en torn a un tema específic, destacant la implicació de les infermeres en aquest àmbit, i també tenen per objectiu donar visibilitat a la feina infermera en un determinat sector, o algun problema o repte social o sanitari que ens preocupa especialment. Les temàtiques del Dijous Infirmers las proposa la Junta de Govern, des de les diverses vocalies, i es gestionen des de l'equip de Comunicació. Totes les sessions dels Dijous Infirmers es graven i es retransmeten per streaming, el que permet la seva visualització des de diferents indrets, així com en diferit a través del web del Coiba i xarxes socials.

Per a l'organització d'aquests esdeveniments, amb fort compromís social, durant el 2018, el Coiba va comptar amb una ajuda de la Fundació La Caixa de 9.000 euros.

### **“Situació actual de la investigació en Teràpies Naturals des de la visió infermera: metodologia i aplicació pràctica”**

Dia: Dijous, 25 de gener 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponent:

Paloma Echevarria Pérez, infermera i doctora en Antropologia Social i Cultural. Degana de la Facultad de Enfermería de la Universidad Católica San Antonio, i investigadora principal del grup de recerca "Pensamiento y lenguajes enfermeros en un contexto social".

Objectius:

- Conèixer el concepte d'evidència científica aplicat a les Teràpies Naturals i els diferents nivells d'evidència, o no, en cada cas.
- Determinar els tipus de recerca en TC des d'un punt de vista infermer i conèixer exemples pràctics de treballs d'investigació que s'estan realitzant al respecte.
  - Per on s'ha de començar per realitzar una investigació en TC?
  - Existeixen programes de doctorat sobre aquests temes?
  - Quin tipus d'investigació és més pertinent?

### **“L'estigma per raons de salut mental” En primera persona**

Dia: Dijous, 8 de febrer de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure.

Ponents: Pilar Ponce, coordinadora de 3 Salut Mental, i tres activistes d'Obertament Balears, que compartiran la seva història de vida.

Objectius:

- Discrimina encara la societat del s.XXI a les persones amb trastorn mental?
- Com ho viuen les persones afectades?
- Existeixen actituds estigmatitzants per part dels professionals sanitaris?

### **“Paraules que ens fan visibles”**

Dia: Dijous, 8 de març de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:30 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponent: Núria Cuxart, infermera, degana del Consell de Col·legis d'Infermeres i Infermers de Catalunya, directora de programes del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers de Barcelona i professora associada de l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona.

Objectius:

Amb motiu del Dia Internacional de la Dona, ens sumem als actes reivindicatius del 8 de març amb la celebració d'aquesta sessió. Com infermeres, hem patit la manca de visibilitat pròpia d'un col·lectiu històricament femení. Aquest #DijousInfermer el dedicarem a sospesar la importància del llenguatge inclusiu i la visibilitat de les dones i de les infermeres.

- Infermeres o infermers?, personal d'infermeria?, consulta infermera, consulta d'infermeria...?

### **“Infermeria, ja!” Nursing now!**

Dia: Dijous, 22 de març de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:30 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponent: Juan F. Hernández Yáñez, sociòleg, investigador, consultor i divulgador especialitzat en Sanitat.

Objectius:

- Quins són, a nivell nacional i internacional, els reptes actuals dels serveis públics de salut?
- Com poden contribuir les infermeres per aconseguir superar aquests reptes?
- Quines són les millores provades en la gestió infermera integral de les cures de llarga durada?
- Per què els problemes del Segle XXI només poden ser superats amb més (i millors) infermeres?

**"MAKTUB: Està escrit", sessió especial de #DijousInfermer sobre infermeres escriptores**

Dia: Dijous, 19 d'abril de 2018.

Lloc: Teatre Sans (Carrer de Can Sanç, 5, 07001 Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponents:

- Rosamaría Alberdi parlarà sobre el que significa per a ella escriure i ens llegirà un trosset del seu poemari "Darrera versió".
- Rosa Rodríguez, per la seva banda, ens explicarà com va néixer la idea de "Gràcies, vida", el seu conte sobre el dol infantil.
- Francisco Merchán i Jaime Alberto Nicolau ens podran explicar com van començar a escriure ficció i què suposa per a ells la literatura.
- Lola Montalvo relatarà en què o qui es va inspirar per explicar la seva "Historia de una enfermera".
- Kika Jaume ens llegirà algun dels seus preciosos poemes .
- Mónica L. Ventoso i Enfermeversia ens parlaran de la seva iniciativa enREDhadas i de com es van unir en aquest especial projecte.

Objectius:

- El Coiba vol celebrar el dia de Sant Jordi d'una forma especial. Per això, ha organitzat una trobada d'infermeres escriptores de diferents gèneres literaris i distints punts geogràfics del país.

**"La infermera en l'abordatge de l'Esclerosi Múltiple"**

Dia: Dijous, 24 de maig de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponents:

- Noelia López: infermera d'Atenció Primària al Centre de Salut Platja de Palma i SUAP del CS Escola Graduada. Màster en Neurociències.
- Isabel Gayà: pacient amb EM i presidenta de l'Associació Balear d'Esclerosi Múltiple.
- Cristina Corbillo: pacient amb Esclerosi Múltiple.

Objectius:

- Creus que coneixes bé l'Esclerosi Múltiple?
- Encara que no la vegis, l'EM pot estar davant teu. Coneix-la.
- Ajuda'ns a difondre com volem que ens cuidin.

### **Microedatismes al Coiba: sessió + exposició**

Dia: Dijous, 14 de juny de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/ Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponent: Nuria Carcavilla, de la iniciativa QMayor Magazine, estarà amb nosaltres per explicar-nos en què consisteixen els microedadismes i perquè, en realitat, el que més pesa són els mites, no els anys. A més, comptarem amb una exposició que ells mateixos han editat, per conèixer diferents exemples que ens permetran reflexionar i debatre entre nosaltres.

Objectius:

- Quan som conscients d'haver integrat un prejudici a la nostra opinió, moltes vegades no som capaços de seguir el fil per conèixer com va començar a calar aquesta falsa creença en nosaltres. En el cas dels edadismes, hi ha certes frases fetes, dites, actituds... que fan que la discriminació per motius d'edat s'hagi establert a la nostra societat com una actitud generalitzada de la qual som partícips, inclús de forma inconscient.

### **"En los zuecos de la nueva", sessió de #DijousInfermer en què tractarem la incorporació de les infermeres recentment graduades als seus nous llocs de treball**

Dia: Dijous, 28 de juny de 2018.

Lloc: Seu del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears (C/ Almirall Gravina, 1, baixos, Palma).

Horari: a partir de les 17:00 hrs.

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponents:

- Ana Rubio, infermera supervisora de Recursos Humans de l'Hospital Comarcal d'Inca.
- Isidro Manrique: infermera d'UCI, professor i autor de diferents publicacions online, entre la que es troba <http://elenfermerodelpendiente.com>
- Silvia Morales: infermera graduada en 2017, actualment treballant en assistència sanitària de Málaga.

Objectius:

- Quina és la realitat a la qual s'enfronten les infermeres en sortir de la universitat i incorporar-se als seus llocs de feina?
- Es comparteixen i respecten els coneixements professionals entre els veterans i els nous?

**Vacunes De L'embarassada, Grip i Tosferina**

Dia: 18 d'octubre de 2018

Lloc: Seu Coiba Palma

Entrada lliure. Retransmissió per streaming.

Ponents:

Margalida Alomar Castell.

Comare. "Vacunació a l'embarassada: vacunes recomanades desaconsellades. Situació vacunal de les embarassades a les Illes Balears"

Jordi Reina Prieto.

Unitat de Virologia de l'Hospital Universitari Son Espases. "La vacuna del grip: falsos mites"

Edelmiro Vergés Aguiló.

Pediatre del CS El Raiguer. "La vacuna de la tosferina: necessitats i objectius"

Modera: Araceli Navas Casillas. Comare i vocal del Coiba.

## **36 DIA INTERNACIONAL DE LA INFERMERA**

L'11 de maig de 2018 es va celebrar el Dia Internacional de la Infermera sota el lema: "**La salut és un dret humà**".

Rosa Maria Hernández, presidenta del Coiba declarà: "Tenim un compromís clar amb els drets humans, inclòs el dret a accedir a serveis de salut públics de totes les persones, independentment del seu nivell de renda o la seva situació social o personal.

El Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears va celebrar a Son Mir (Palma) una trobada professional i social amb motiu del Dia Internacional de la Infermera, que cada any commemora el naixement de Florence Nightingale, precursora de la Infermeria moderna o basada en l'evidència, el 12 de maig de 1820.

Les infermeres de Balears reivindicaren en la seva celebració que la salut és un dret humà, al qual han de tenir accés totes les persones, independentment del seu nivell de renda, la seva situació personal o social. La presidenta del Coiba, Rosa Maria Hernández Serra, assenyala, tot i això, que "la sostenibilitat del sistema assistencial actual es troba amenaçada" per l'evolució demogràfica i per l'increment de la cronicitat, amb deteriorament de salut i de la funcionalitat de moltes persones.

"La resposta a aquest repte ja no pot estar en més serveis sanitaris centrats en la malaltia. No hi caben canvis només quantitatius -major nombre de serveis- sinó sobretot qualitatius: necessitem una altra mirada als problemes, una altra perspectiva, una altra visió: la visió infermera ", va dir.

Hernández va reivindicar la visió infermera, que tingui en compte la persona en tota la seva dimensió, no només en la seva vessant biomèdica, sinó també social, cultural, psicològica i emocional. La campanya "Nursing, now! / Infermeria, ja! " impulsada des del Parlament britànic i ràpidament assumida pel Consell Internacional d'Infermeres i l'Organització Mundial de la Salut, incideix en la necessitat de prioritzar els recursos infermers en les polítiques sanitàries: en quantitat, amb unes ràtios de població i pacients que ofereixin més seguretat en l'atenció, i en qualitat, deixant a les infermeres que exerceixen en tota la plenitud dels seus coneixements i capacitats.

"Es pot morir i es segueix morint per manca d'infermeres", recordà Hernández, esmentant els estudis internacionals que evidencien que, per cada pacient addicional que ha d'atendre una infermera en hospitalització, s'incrementa la mortalitat entre un 7 i un 8%. Un altre recent estudi comparatiu entre 12 països europeus, assenyala que les infermeres espanyoles no porten a terme moltes cures per falta de temps. Mentre a Espanya, la ràtio mitjana és d'unes 5,2 infermeres per cada mil habitants, els països nòrdics que més han sabut preveure les necessitats de la seva població tripliquen aquesta ràtio, arribant a fins a 17 infermeres per cada mil habitants. Invertir en infermeres permetrà "un sistema sanitari més eficient i que contribueixi millor a la salut de la població", va apuntar.

Hernández va reivindicar a més la salut de les infermeres -sobrecarregades de treball, amb contractes precaris-, la salut de les dones i també la salut de la nostra societat en el seu conjunt, ja que "no és saludable una societat que tolera tants i tan greus crims contra les dones, per ser dones ", va dir, referint-se a les violències de gènere.

### Conferència i premis

La **Dra. Maria Teresa Moreno Casbas**, infermera, directora de la Unitat de Recerca en Infermeria i Atenció Sanitària (Investén-isciii) Institut de Salut Carlos III | ISCIII, impartí una conferència sota el títol "Noves perspectives per a investigar en cures". Va destacar, entre altres coses, la necessària investigació en cures per la fragilitat i l'envelliment, així com la transferència d'aquesta evidència a la pràctica diària.

Posteriorment, es va realitzar el lliurament de les Insígnies d'Or a les infermeres jubilades al llarg de l'últim any i les Insígnies d'Argent a les infermeres que han complert 25 anys de col·legiació.

### Premi de Periodisme del Coiba "Infermeria visible"

El Premi de Periodisme del Coiba "Infermeria visible" va recaure en la seva versió audiovisual al periodista **Antoni Traveria** d'IB3 Ràdio, pel seu programa "Incorporació Immediata" dedicat a les infermeres, i en la seva versió escrita, en la periodista **Mayte Amorós** d'El Mundo pel seu reportatge "el" Montessori "de la Infermeria Pediàtrica" sobre el projecte de "Consultes per racons" de l'infermer pediàtric Tolo Villalonga.

### Premis de Recerca

-**Tercer premi:** dotat amb 300 euros, al treball titulat: "Reducció de l'ansietat en nens escolars mitjançant atenció plena". Autors: Saliha Belmonte, Raúl García, Javier Martínez i César Coll.

-**Segon premi:** dotat amb 500 euros, al treball titulat: "Es considera important incloure els valors ètics dins l'avaluació de competències professionals de les infermeres?" Autora: Jaumeta Pou.

-**Primer Premi:** dotat amb 1000 euros, al treball titulat: "Identificació i classificació de lesions relacionades amb la dependència mitjançant imatges fotogràfiques per part d'infermeres i estudiants de grau d'Infermeria". Autors: Infermeres del Grup de referents d'UPP i ferides cròniques de l'Hospital de Manacor, i de la Universitat dels Illes Balears. Francesca Rosa Rosal, Antònia Fullana, Pablo García, Tomás García, Elena Barceló, Rosa Martínez, Maria Pou, Aina Camacho, M<sup>a</sup>. José Cantillo, Francisca Vives, Antonia Garí, Inmaculada Guillarte, Miguel Ángel Rodríguez, i Rosa Miró.

### Premi Infermera de l'Any 2018

Aquest any el Premi Infermera de l'Any 2018 ha recaigut en un **grup d'infermeres** que han fet realitat un **projecte** tan important com és el de **Pacient Actiu** en la nostra comunitat autònoma. Ja el 2014 es va crear al Coiba una comissió per impulsar la creació de l'Escola de Pacients, amb la realització de diverses jornades i trobades amb associacions de pacients. Avui aquest projecte és una realitat gràcies a la implicació de la Conselleria, del Servei de Salut i de la Gerència d'Atenció Primària; però sobretot gràcies al treball diari, actiu i compromès d'un grup d'infermeres, i els pacients actius formadors que, sofrint algun procés crònic, i comptant amb habilitats i coneixements sobre la pròpia malaltia, volen col·laborar per ajudar altres persones en la mateixa situació de salut. Les infermeres premiades són: **Llúcia Moreno Sancho, Yolanda Càceres Teijeiro, M<sup>a</sup> José Sastre Perea i Núria Caravaca Sendra.**

### Premi Florence Nightingale 2018

El Premi Florence Nightingale va ser creat pel Coiba el 2017 per reconèixer la trajectòria professional d'infermeres que, amb la seva aportació, han ajudat a transformar la infermeria a la nostra comunitat autònoma. Enguany, el Coiba ha decidit atorgar el premi a una infermera excepcional: la **Dra. Gloria Gallego Caminero.**

Perfil: La Dra. Gloria Gallego Caminero és actualment professora honorífica del Departament d'Infermeria i Fisioteràpia de la Universitat de les Illes Balears on anteriorment va ser professora titular. És infermera i també llicenciada en Història de l'Art. A més, és Doctora en Humanitats i

Ciències Socials amb una Tesi doctoral sobre "El Procés de professionalització sanitària i la transició demogràfica a Mallorca (1848-1932)". Ha treballat en assistència, docència i investigació, tant a Espanya com a Canadà, i a més és membre de l'Associació Febe d'Història d'Infermeria i del Seminario Permanente para la Investigación de la Historia de la Enfermería. Ha preparat la celebració a Palma d'un Congrés internacional d'Història de la Infermeria, coorganitzat per la UIB i el Coiba, celebrat el mes d'octubre.

### Celebració del Dia de la Infermera 2018 a Eivissa

El Coiba Eivissa organitzà la celebració per al Dia Internacional de la Infermera 2018.

L'esdeveniment es celebrà dia 11 de maig de 2018 al Club Diario de Ibiza (Av/ de la Paz, s/n, Eivissa). Allà, la **doctora Cristina Moreno** impartí la conferència "La resistència ètica: competència infermera en la defensa dels drets humans" i es lliuraren les Insígnies d'Or a les infermeres recentment jubilades i les Insígnies d'Argent a aquelles que compleixen els seus 25 anys de col·legiació.

S'entregaren 2 insígnies d'argent i una d'or

Posteriorment, es serví un còctel per a tots els assistents.

### Celebració del Dia de la Infermera 2018 a Menorca

La Delegació del Col·legi Oficial d'Infermeria de les Illes Balears a Menorca, presidida per M<sup>a</sup> Carmen Dopazo Barreiro, va celebrar el passat dia 29 de juny la seva cerimònia de lliurament d'insígnies d'or a les infermeres jubilades i d'argent a les que havien complert 25 anys de col·legiació.

Durant l'acte, celebrat al Restaurant el Grill, es va fer entrega de les insígnies d'or a les col·legiades M<sup>a</sup> del Pilar Alzina Sotes, Margarita Carreras Clar, i Ángeles Garriga Sans, per la seva jubilació. Així mateix, es van lliurar les insígnies d'argent pels 25 anys de col·legiació a Macarena Lucas de Francisco i Margarita Sara Mascaró Pons.

A l'acte també hi van assistir Bàrbara Duc González, directora d'Infermeria de l'Hospital Mateu Orfila; Margarita Cases Sanchis, adjunta d'Infermeria de l'Hospital Mateu Orfila; Ana M<sup>a</sup> Jiménez López, vicepresidenta del Coiba a Menorca; Sol Ferrer Fornals, secretària del Coiba a Menorca; Catalina Gomis Bosch, advocada de la delegació, i Rosalía Pallicer Sintès, auxiliar administrativa de la delegació.

## ALTRES ESDEVENIMENTS D'INTERÈS

### Celebració Festivitat de les Comares

La celebració de la Patrona de les Comares 2018 va ser el divendres 8 de juny amb la col·laboració de l'Associació Balear de Comares. El lema va ser "Comares: liderant el camí amb una cura de qualitat" i la festivitat va consistir en un dinar de germanor entre les comares participants al restaurant "Buscando el Norte", de Palma. Després del dinar, es va dur a terme el tradicional sorteig de la inscripció per al Congreso Nacional de Matronas 2019 (FAPE) entre

les comares que van enviar comunicació o pòster i, en acabar, totes juntes van participar a un Escape Room al Palma Escape Rooms, molt a prop del restaurant.

### **Ruta pels antics hospitals i centres assistencials de Palma**

Inicialment, vàrem organitzar aquesta activitat dirigida als assistents al congrés d'història i, per motius climàtics, ens vàrem veure obligats a cancel·lar-la. No obstant això, era adient continuar amb la idea d'aquesta acció, ja que l'exposició "Enfermeras en la memoria" esmentava els hospitals antics de Palma i els participants demanaven una visió més profunda al respecte. L'activitat consistia en una ruta guiada a peu, de dues hores i mitja de durada, en la qual l'historiador Gaspar Valero explicava als assistents la història dels hospitals i els centres assistencials de Ciutat, tant els que encara existeixen com els que ja varen desaparèixer. Degut a l'èxit de públic, vàrem ampliar les places disponibles i s'organitzaren dues edicions d'aquesta visita: una el 27 de novembre i altre l'11 de desembre.

## **AGENDA PRESIDENTA**

### **• GENER**

- Dia 3: Entrevista UH.
- Dia 18: Inauguració seu COMIB.
- Dia 18: Sessió inaugural curs acadèmic 2018 de la RAMIB.
- Dies 20-21: Jornada ANE Madrid.

### **• MARÇ**

- Dia 13: Jornada de detecció precoç càncer colorectal a Hospital d'Inca.
- Dia 21: Sessió Acadèmia Mèdica Balear. "El origen de la vida en la tierra... o fuera de ella?"
- Dia 23: I Jornada Balear d'Esterilització. Sala actes Hospital Sant Joan de Déu.

### **• ABRIL**

- Dia 10: Sessió al COMIB: "Hacia el hombre responsable. Diálogos sobre evolución genética y cultural" de Jean Dausset, Premi Nobel de Medicina i Macià Tomàs Salvà, President de la Reial Acadèmia de Medicina de les Illes Balears.
- Dia 11: Sessió al COMIB: AMB "La Patología del Siglo XXI: retos y realidades?"
- Dia 12: Roda Premsa Plataforma Ciutadana per la Sanitat Pública.
- Dia 20: Presentació Associació de cuidadors "Mans a les mans".

### **• MAIG**

- Dia 4: II Jornada Pacient Actiu a Son Llàtzer.
- Dia 8: Reunió Conselleria Salut per tractar tema Farmàcia Comunitària.
- Dia 11: Celebració del Dia Internacional de la Infermera a la Finca Son Mir.
- Dia 16: Reunió amb la Presidenta CAIB, Sra. Francina Armengol, amb Sres. Gloria Gallego i Rosamaria Alberdi per presentar Congrés Història.
- Dia 17: Reunió amb vicerectora UIB per tractar Congrés Història.
- Dia 17: Reunió amb Batle de Palma per presentar Congrés Història .
- Dia 28: Reunió amb el Director General de l'IBSalut, Sr. Carlos Villafáfila .

- Dia 29: Reunió amb Comissió Deontològica i COIB a Barcelona.
- Dia 30: Consell de Salut de la Conselleria de Salut (Ca'n Campaner).
- Dia 31: Presentació Coiba als alumnes d'Infermeria UIB.

#### • JUNY

- Dia 6: Presentació Congrés Història al Rector UIB .
- Dia 6: Presentació Congrés d'Història al President del Consell de Mallorca, Sr. Miquel Ensenyat.
- Dia 11: Exmo. Sr. comandante Jaime Cifuentes al Palau de l'Almudaina tema exposició del Congrés d'Història.
- Dia 12: Cloenda del Curs 2017-2018 de l'Acadèmia Mèdica Balear.
- Dia 13: Consell de Serveis Socials a can Campaner.
- Dia 14: Jornada presentació Treballs Fi de Grau estudis Infermeria a l'Hospital d'Inca.
- Dia 18: Reunió amb el Dr. Gral. IbSalut Juli Fuster i Subdr. Cures assistencials.
- Dia 18: Presentació BPSO a Can Campaner.
- Dia 21: Presentació Congrés d'Història a la Consellera de Cultura de la CAIB, Sra. Fanny Tur.

#### • JULIOL

- Dia 12: Cerimònia cloenda curs infermeria.
- Dia 13: Presentació del Congrés Història a la Dra. Gral. Acreditació, Sra. Margalida Frontera .
- Dia 16: Presentació del Congrés Història al President Parlament, Sr. Baltasar Picornell.
- Dia 18: Presentació del Congrés Història a la directora de l'IB Dona, Sra. Rosa Cursach.
- Dia 19: Reunió amb el Dr. RRHH IbSalut Sr. Gabriel Lladó i assessor jurídic de l'IB Salut, Sr. Cecili Garcia.
- Dia 27: Jornada AMAHC.

#### • AGOST

- Dia 3: Reunions de Congrés d'Història i Nursing Now.
- Dia 13: Entrevista Cadena SER.

#### • SETEMBRE

- Dia 7: Reunió amb Gerent de Son Espases per tractar tema de Productivitat.
- Dia 13: Assistència a la Taula de Recerca de l'Hospital de Manacor.
- Dia 13: Assistència a la presa de possessió de la nova Junta del COMIB.
- Dia 18: Reunió amb Comissió de Teràpies Naturals.
- Dia 20: Assistència a Jornada "Per una agenda informativa que promogui els Drets Humans" al centre Flassaders.
- Dia 21: Reunions per Congrés I per cursos preparació oposicions infermeres.
- Dia 28: Jornada comunicació.

- **OCTUBRE**

- Dia 2: Assistència a sessió a la RAMIB “De paciente crónico a persona sana: menos biometría y más salud”.
- Dia 6: Assistència a la Festivitat de Veterinaris.
- Dia 9: Entrevista a IB3 TV.
- Dia 10: Jornada de promoció i educació per a la salut en els centres educatius.
- Dia 18: Inauguració “I Jornada Balear de Dolor para Enfermeras”.
- Dia 18: Jornada vacunes amb Acadèmia Mèdica Balear al Coiba.
- Dia 19: Entrevista a IB3 TV.
- Dia 22: Entrevista cadena SER: “Hoy por Hoy”.
- Dia 23: RAMIB recepció com Acadèmic numerari del M. I. Sr. Sebastià Crespí Rotger .
- Dia 26: Inauguració “exposició Història de la Infermeria” al Museu Militar de Palma.
- Dies 29, 30 i 31: “XVI Congrés Nacional i XI Internacional de la Història de la Infermeria” al Teatre Xesc Forteza de Palma.

- **NOVEMBRE**

- Dia 6: Assistència a conferència a la Ramib de la Dra. Joana Román.
- Dia 9: Entrevista d’IB3 Televisió al Coiba.
- Dia 14: Reunió amb empresa de formació Saluspray.
- Dia 20: Reunió per la nova web.
- Dia 21: Reunió per tractar tema de Prescripció Infermera.
- Dia 22: Presentació del projecte Nursing Now a la Consellera de Salut.
- Dia 27: Reunió amb direcció d’infermeria de Son Espases per tractar Infermeria Pràctica Avançada.
- Dia 27: Assistència a la Ruta d’Antics Hospitals.
- Dia 29: Presentació de l’Anuari de l’Envel·liment.
- Dia 30: Jornada d’atenció domiciliària.
- Dia 30: Assistència a la Patrona d’Apotecaris.

- **DESEMBRE**

- Dia 12: Assistència al Consell de Salut.
- Dia 13: Sopar de Nadal amb personal del Coiba.
- Dia 20: Assistència a Premis d’Innovació Social del Consell de Mallorca.

## MEMÒRIA ECONÒMICA

### RETRIBUCIONS PERSONAL 2018

|                           |   |            |
|---------------------------|---|------------|
| PERIODISTES               | 2 | 55.211,95€ |
| AUX. ADMINISTRATIVES      | 5 | 48.898,99€ |
| ADMINISTRATIVA            | 1 | 15.208,25€ |
| OFICIAL 1ª ADMINISTRATIVA | 3 | 68.254,14€ |
| GERÈNCIA COIBA            |   | 11.619,54€ |

*\*Tots aquests importes són bruts i se'ls practica la retenció corresponent*

### RETRIBUCIONS MEMBRES JUNTA GOVERN

**PRESIDENTA** **5.940,00€**

|                                         |           |
|-----------------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT PRESIDENTA              | 5.400,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN            | 480,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT | 240,00€   |

*\*Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VICEPRESIDENTA** **4.800,00€**

|                                |           |
|--------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT VICEPRESIDENTA | 4.800,00€ |
|--------------------------------|-----------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**SECRETÀRIA** **6.360,00€**

|                                          |           |
|------------------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT SECRETÀRIA               | 4.800,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN             | 480,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT  | 240,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ FORMACIÓ   | 240,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS REPRESENTACIÓ JUNTA | 600,00€   |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VICESECRETÀRIA** **5.160,00€**

|                                |           |
|--------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT VICESECRETÀRIA | 4.800,00€ |
|--------------------------------|-----------|

|                                          |         |
|------------------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN             | 60,00€  |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS REPRESENTACIÓ JUNTA | 60,00€  |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ FORMACIÓ   | 240,00€ |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**TRESORER** **5.340,00€**

|                                         |           |
|-----------------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT TRESORER                | 4.800,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN            | 420,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT | 120,00€   |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VOCAL I** **1.860,00€**

|                              |           |
|------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT              | 1.620,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 240,00€   |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VOCAL III** **1.740,00€**

|                              |           |
|------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT              | 1.620,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 120,00€   |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VOCAL IV** **2.940,00€**

|                                         |           |
|-----------------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT                         | 2.400,00€ |
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN            | 300,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT | 240,00€   |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

**VOCAL V** **1.920,00€**

|                                         |           |
|-----------------------------------------|-----------|
| RESPONSABILITAT                         | 1.620,00€ |
| ASSISTÈNCIA A JUNTES DE GOVERN          | 240,00€   |
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT | 60,00€    |

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

|                 |                  |
|-----------------|------------------|
| <b>VOCAL VI</b> | <b>5.340,00€</b> |
|-----------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 4.800,00€ |
|-----------------|-----------|

|                              |         |
|------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 360,00€ |
|------------------------------|---------|

|                                         |         |
|-----------------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA REUNIONS COMISSIÓ PERMANENT | 180,00€ |
|-----------------------------------------|---------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

|                  |                  |
|------------------|------------------|
| <b>VOCAL VII</b> | <b>1.920,00€</b> |
|------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 1.620,00€ |
|-----------------|-----------|

|                              |         |
|------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 120,00€ |
|------------------------------|---------|

|                                             |         |
|---------------------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA REUNIONS EN REPRESENTACIÓ JUNTA | 180,00€ |
|---------------------------------------------|---------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

#### **JUNTA INSULAR DE GOVERN DE MENORCA**

|                   |                  |
|-------------------|------------------|
| <b>PRESIDENTA</b> | <b>5.400,00€</b> |
|-------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 4.800,00€ |
|-----------------|-----------|

|                              |         |
|------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 600,00€ |
|------------------------------|---------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

|                       |                  |
|-----------------------|------------------|
| <b>VICEPRESIDENTA</b> | <b>1.620,00€</b> |
|-----------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 1.620,00€ |
|-----------------|-----------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

|                   |                  |
|-------------------|------------------|
| <b>SECRETÀRIA</b> | <b>1.620,00€</b> |
|-------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 1.620,00€ |
|-----------------|-----------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

#### **JUNTA INSULAR DE GOBIERNO D'EIVISSA I FORMENTERA**

|                          |                  |
|--------------------------|------------------|
| <b>VICEPRESIDENTA 1ª</b> | <b>3.360,00€</b> |
|--------------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 3.120,00€ |
|-----------------|-----------|

|                              |        |
|------------------------------|--------|
| ASSISTÈNCIA JUNTES DE GOVERN | 60,00€ |
|------------------------------|--------|

|                                             |         |
|---------------------------------------------|---------|
| ASSISTÈNCIA REUNIONS EN REPRESENTACIÓ JUNTA | 180,00€ |
|---------------------------------------------|---------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

|                                                    |                  |
|----------------------------------------------------|------------------|
| <b>VICEPRESIDENTA 2ª (REPRESENTANT FORMENTERA)</b> | <b>1.680,00€</b> |
|----------------------------------------------------|------------------|

|                 |           |
|-----------------|-----------|
| RESPONSABILITAT | 1.620,00€ |
|-----------------|-----------|

*\* Tots aquests imports són bruts i se'ls practica una retenció del 35%*

## QUOTES

|                         |                |
|-------------------------|----------------|
| <b>QUOTA NOU INGRÉS</b> | <b>148,00€</b> |
|-------------------------|----------------|

|              |        |
|--------------|--------|
| PART CONSEJO | 37,00€ |
|--------------|--------|

|             |         |
|-------------|---------|
| RESTA COIBA | 111,00€ |
|-------------|---------|

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| <b>QUOTA TRIMESTRAL</b> | <b>49,20€</b> |
|-------------------------|---------------|

|                            |        |
|----------------------------|--------|
| PART CONSEJO (5,31€ * MES) | 15,93€ |
|----------------------------|--------|

|               |       |
|---------------|-------|
| SEGURO RC AMA | 2,13€ |
|---------------|-------|

|             |        |
|-------------|--------|
| RESTA COIBA | 31,14€ |
|-------------|--------|

## MEMÒRIA JUDICIAL

### Demandes i Contenciosos

#### Intrusisme

L'advocat del Coiba ha presentat dues querelles:

- Per intrusisme professional i falsedat documental,
- Contra un metge que presumptament gravava a infermeres en el vestuari.

#### Agressions

- Agressió verbal a un col·legiat.
- Agressió física a un infermer col·legiat.

#### Conflicte COIBA-CGE

**I. DE LA RESOLUCIO JUDICIAL AL CONFLICTE QUE HAGUÉ ENTRE COIBA, CONSEJO GENERAL DE ENFERMERÍA I CANDIDATURES QUE ES PRESENTAREN A LES ELECCIONS DE 2010 A JUNTA DE GOVERN**

## **Antecedents.-**

1. El desembre de 2010 es van celebrar eleccions a Junta de Govern del Coiba, presentant dues candidatures: l'encapçalada per la col·legiada Sra. Hernández Serra, i l'encapçalada pel col·legiat Sr. Reynés Ligeró.

2. La mesa electoral després de requerir d'esmena a les dues candidatures, va proclamar a aquestes com "candidatures elegibles", continuant el procés electoral fins a la seva culminació, i la data de votació-elecció (perquè els col·legiats decidissin quina candidatura votar-triar perquè representés i gestionés els interessos del col·lectiu infermer) va quedar fixada per al 15 de desembre del 2010.

3. La candidatura del Sr. Reynés Ligeró va mostrar el seu desacord amb la decisió de la mesa electoral, i va impugnar la seva decisió per raó de considerar, al seu parer, que la seva candidatura si reunia els requisits d'elegibilitat, però no així la candidatura encapçalada per la Sra. Hernández, tenint per tant la Mesa, sempre segons la seva opinió, que proclamar-se directament candidat electe, en lloc de donar tràmit d'esmena.

4. La mesa electoral va desestimar la impugnació de la candidatura del Sr. Reynés Ligeró, i el procés electoral va continuar amb el calendari establert, la data de votació perquè els col·legiats fessin ús del seu dret de vot hagut estat prevista per el 15 de desembre de 2010.

5. La decisió desestimària de la mesa electoral al que va peticionar per la candidatura del Sr. Reynés Ligeró, va ser per aquest impugnada davant els tribunals, recaient el coneixement de tal impugnació davant el Jutjat del Contenciós núm. 2 de Palma (Procediment nº 235/10).

6. En aquest procediment judicial van concórrer com a parts demandades, d'una banda, el Coiba (representat llavors per la seva Junta de Govern en funcions, tenint en compte el procés electoral 2010 convocat), i de l'altra, la Sra. Hernández en interès de la seva candidatura, com cap de la mateixa. Ambdues parts demandades defensaven que la decisió de la Mesa electoral sí que era ajustada a Dret en contra del manifestat pel Sr. Reynés Ligeró.

7. Com que el Sr. Reynés va peticionar al Jutjat que acordés la suspensió del procés electoral, totes les parts processals van ser convocades a una Vista en la qual van exposar els seus posicionaments jurídics.

8. La petició de suspensió del procés electoral va ser desestimada pel Jutjador, acordant-se per consegüent la continuació del procés electoral a la data de votació -fixada per al dia 15 de desembre de 2010, a la qual van concórrer dues candidatures, resultant l'encapçalada per la Sra. Hernández la més votada, i, per tant, l'escollida i designada per les col·legiades i col·legiats infermers votants.

9. No obstant tal desestimació de la mesura cautelar de suspensió del procés electoral de 2010 i el resultat electoral que hi va haver, el Sr. Reynés va considerar oportú en seguir sostenint la seva impugnació judicial, de la qual, com s'ha dit, coneixia el Jutjat contenciós núm. 2 de Palma, el procés va continuar amb les fases processals que la Llei jurisdiccional contenciosa administrativa imposava.

És més, el Sr. Reynés Ligeró, a més d'impugnar les referides eleccions de 2010 davant dit Jutjat, va presentar posterior i idèntic motiu d'impugnació -via recurs corporatiu- davant la Conselleria

de Presidència del Govern Balear, per davant la seva Comissió Mixta de Garanties, silenciant no obstant això a la Conselleria que ja tenia interposat recurs judicial en curs.

10. Conseqüència del resultat electoral que hi va haver al desembre de 2010, va donar inici el mandat quadriennal (2010-Desembre 2014) que les eleccions col·legials procuren a tota Junta de Govern, i per tant la llavors Junta que va resultar triada va procedir a gestionar i representar els interessos del col·lectiu col·legial infermer, i l'assemblea del qual, assemblea general del Coiba, com a màxima expressió de la voluntat col·legial, ha de retre comptes conforme preveu l'art. 12 dels Estatuts col·legials.

Entre les decisions que aquella Junta de Govern va adoptar, va estar la de seguir defensant davant el Jutjat del Contenciós núm. 2 la legitimitat del procés electoral hagut al 2010, és a dir, que la decisió de la Mesa electoral de requerir d'esmena a la candidatura de la Sra. Hernández Serra era ajustada a les previsions estatutàries, i resta de l'ordenament jurídic.

11. Al setembre de 2014, aquesta Junta de Govern va rebre comunicació per part de la Comissió Executiva del Consejo General de Enfermería, indicant-li que aquesta passava a assumir la competència per conèixer i resoldre de la impugnació que el Sr. Reynés havia plantejat en el seu dia (gairebé quatre anys enrere) davant la Conselleria de Presidència del Govern Balear per davant la Comissió Mixta de Garanties.

12. La llavors Junta de Govern del Coiba va oposar al Consejo General, entre altres moltíssimes consideracions jurídiques, la seva absoluta manca de competència per a resoldre, amén d'indicar-li que d'aquesta impugnació ja estava coneixent el Jutjat del Contenciós núm. 2 de Palma, procés el desenllaç del qual es trobava pròxim.

13. La Comissió Executiva del Consejo General, en data 15 octubre 2014 va dictar una resolució (la núm. 6/14) en la qual, declarant-se competent per resoldre la impugnació de la candidatura del Sr. Reynés Ligeró, va resoldre que procedia proclamar i tenir per elegida (respecte a l'indicat procés electoral de 2010) a aquest candidatura, comminant a la Conselleria de Presidència de les Balears a fi de que aquesta, qual òrgan competent, procedís a la inscripció de tal candidatura com a Junta de Govern del Coiba en el Registre de Col·legis Professionals de la nostra comunitat autònoma.

15. L'abans esmentada Junta de Govern del Coiba va adoptar les següents decisions: 1) Recórrer davant els tribunals la resolució núm. 6/14 de 15 d'octubre de 2014, dictada per la Comissió Executiva del Consell, i interessar la suspensió de la seva presumpta validesa i executivitat; 2) Donar compte del que ha passat a la Conselleria de Presidència als efectes oportuns; i 3) Convocar el nou procés electoral que venia imposat estatutàriament, tenint en compte que al desembre de 2014 vencia el mandat de quatre anys que tota elecció col·legial confereix, i tenint en compte que l'art. 53.1 dels Estatuts recull com a dret fonamental de tots els col·legiats (sens dubte, aliens a aquesta polèmica) tant el poder accedir / concórrer a la gestió corporativa col·legial cada quatre anys a través dels seus drets de sufragi passiu, com també decidir quadriennalment qui hagin de representar i dirigir al Coiba, a través dels seus drets de sufragi passiu o dret de vot.

16. El col·legiat Sr. Reynés Ligeró, després del dictat de la referida resolució de la Comissió executiva del Consell, va desistir del seu recurs judicial del que estava coneixent el Jutjat del Contenciós núm. 2 de Palma (Ordinari núm. 235/10), al·legant que havia rebut satisfacció a la seva impugnació en seu administrativa per raó del dictat de l'esmentada resolució del Consell, i va interessar s'arxivés el procés judicial que coneixia d'idèntica impugnació.

El Jutjat va estimar la petició de desistiment i arxiu del procés sobre la base del dret que la Llei jurisdiccional contenciosa administrativa reconeix a tot recurrent a desistir de les demandes-recursos per ells entaulats. Per tant, no va recaure pronunciament judicial cap (sentència) sobre la legitimitat o il·legitimitat de les eleccions que hi va haver al 2010.

La llavors Junta de Govern del COIBA va decidir recórrer davant el TSJ de les Balears (Rotlle apel·lació núm. 105/15) amb l'ànim de que el procés judicial arribés a la seva fi, és a dir que sí es dictés sentència sobre el fons de l'assumpte, i per consegüent sobre la legitimitat o il·legitimitat del resultat electoral de 2010.

El TSJ, mitjançant sentència de data 27 de gener de 2016, va desestimar el recurs del COIBA, i va fallar que la decisió del Jutjat del Contenciós núm. 2 de Palma, posant fi al procés a petició voluntària del recurrent, era ajustada a dret.

#### **Assemblea General Extraordinària de data 18.12.14. Acords adoptats.-**

17. Al temps en que la Junta de Govern va estimar que, com acte reglat, havia de convocar les eleccions per mandat estatutari, la veritat va ser, que simultàniament a això, va tenir entrada en el Registre del Coiba una petició subscrita per un nombre de col·legiats que superava el 10% del cens col·legial exigible per convocar Assemblea General Extraordinària (en concret, per més de 1.000 col·legiats), dirigint els peticionaris expressament a la Junta de Govern que havia resultat triada en el procés electoral de 2010 (o subsidiàriament a la Junta que si escau poguessin indicar els Tribunals) perquè es convoqués Assemblea General a fi precisament de debatre, i si s'escau aprovar, la convocatòria de les preceptives eleccions de 2015. La Junta de Govern, d'acord amb el requerit i en atenció als terminis estatutaris, va convocar aquesta Assemblea, fixant com a data el 18 desembre 2014.

18. En data 17 desembre 2014 va tenir entrada al Coiba per conducte postal comunicació de l'acord datat en data 16.12.14 adoptat per la Comissió Permanent del Consejo General de Enfermería en reunió per aquella mantinguda en data 12 de desembre de 2014, en la qual va acordar que la convocatòria d'eleccions i l'Assemblea convocada no podien considerar actes administratius vàlids i eficaços, i que per tant no podien desplegar eficàcia en l'àmbit jurídic.

19. En data 18 de desembre de 2014 es va celebrar l'Assemblea General, en la qual es va ratificar i aprovar la convocatòria i celebració de les eleccions a Junta de Govern del Coiba i de les seves Junes insulars (la data de celebració es va fixar per al 10 de març de 2015), i això a tutelar per la mesa electoral, i fins i tot si és el cas, de ser oportú, pels tres interventors que a aquest efecte va designar l'Assemblea General.

20. De conformitat a l'art. 21 dels Estatuts col·legials -que disposa que els acords de l'Assemblea seran immediatament executius i d'observança obligatòria per a tots els col·legiats (sense perjudici dels recursos o petició de suspensió en via jurisdiccional que es puguin interposar davant els mateixos) -, es va dur a terme l'aprovat en l'Assemblea, i per tant es va donar inici al procés electoral d'acord amb les disposicions estatutàries.

#### **Eleccions a Junta de Govern del Coiba 2015.-**

21. Com a conseqüència d'aquest procés electoral, la Mesa electoral, mitjançant resolució o acta de data 9 de març de 2015, va proclamar com electa a l'actual Junta de Govern, els membres van prendre possessió del seus càrrecs en data 12 de març de 2015 mitjançant la corresponent acta de presa de possessió, acordant donar trasllat d'això a la Conselleria de Presidència en

petició de l'oportuna inscripció en el Registre de Col·legis Professionals, d'acord amb l'ordenat en el Decret de la CAIB núm. 32/2000 de 3 de març.

#### **De les resolucions e Informe Jurídic de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma.-**

22. En data 8 de gener de 2016 la Direcció de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma va emetre informe jurídic en relació a la inscripció al Registre de Col·legis Professionals de la Junta de Govern del Coiba.

Mitjançant aquest informe jurídic es va informar en el sentit de denegar la petició d'inscripció sol·licitada pel Sr. Reynés Ligeró a l'empara de la resolució núm. 6/14 de 15 octubre 2014 dictada per la Comissió Permanent del Consejo General, i va informar, per al contrari, en el sentit d'estimar i inscriure com a Junta de Govern del COIBA a la Junta de Govern resultant del procés d'eleccions hagut al març de 2015.

Així mateix, en l'esmentat informe jurídic es va concloure que la resolució núm. 6/14 dictada per la Comissió Executiva del Consejo General de Enfermería incorreria en nul·litat de ple dret, i per l'Advocacia de la Comunitat es va proposar a la Conselleria de Presidència que instés contra la mateixa acció de nul·litat davant del Consejo General, perquè aquest per via de la revisió d'ofici el fes nul·litat.

23. En data 12 de gener de 2016, la Direcció General de Relacions Institucionals i Acció Exterior de la Conselleria de Presidència -amb fonament a l'esmentat informe jurídic previ- va dictar resolució d'inscripció en el Registre de Col·legis Professionals de la CAIB a l'actual Junta de Govern.

Inscripció a dia d'avui, plenament vigent.

24. En data 19 de febrer de 2016 la Conselleria de Presidència es va dirigir a la Comissió Executiva del Consejo General instant acció de nul·litat contra l'esmentada resolució núm. 6/14 de 15 d'octubre, sol·licitant-li que doni tràmit al procediment de revisió d'ofici per declarar la seva nul·litat radical. Així mateix també es va sol·licitar, mentre se substancii tal procediment de revisió d'ofici, la suspensió de l'executivitat d'aquesta resolució.

La Comissió Executiva del Consejo General es va oposar a aquesta acció de nul·litat instada per la Conselleria, i aquesta va interposar recurs jurisdiccional davant la Sala del Contenciós Administratiu del TSJ de Madrid.

#### **De la solució judicial ferma adoptada pel Tribunal.-**

25. L'actual Junta de Govern, resultant del referit procés electoral culminat el març de 2015, mitjançant acord de Junta de Govern de data 31 de març de 2015, va atorgar nous poders a lletrats i procuradors, als que va encarregar prosseguissin mantenint i / o s'entalessin totes les accions judicials que fossin precises per defensar i sostenir que el procés electoral que hi va haver al 2010 va ser ajustat a dret, i molt especialment que la resolució núm. 6/14 de 15 d'octubre dictada per la Comissió Executiva del Consejo General de Enfermería era nul·la de ple dret.

Així mateix, als efectes de prudència, va encarregar que es recorregués davant els tribunals, també per estimar-nul de ple dret, o, si s'escau anul·lable, l'acord de la Comissió Permanent del Consejo General adoptat el 12 desembre 2014 relatiu al fet que la convocatòria de les eleccions

2015 i de l'Assemblea General Extraordinària dels col·legiades i col·legiats de les Illes Balears no es podien considerar actes administratius vàlids i eficaços.

Tals recursos, dels que coneix en l'actualitat la Secció Primera de la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid, són els processos ordinaris núm. 1784/14 i núm. 475/15.

26. Així mateix, a títol personal com col·legiada i al seu càrrec, la Sra. Hernández Serra, com cap de candidatura que va resultar escollida en les eleccions de 2010, i precisament per tal de defensar la legitimitat d'aquest procés electoral i del seu resultat, i igualment defensar la legitimitat i procedència de la celebració de les eleccions de 2015 qual cap de la nova candidatura amb què es va presentar a les mateixes, va instar sengles recursos contenciós-adjutius dels que coneix la mateixa Secció Primera de la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Madrid sota els processos ordinaris núm. 1920/14 (acumulat al núm. 1784/14 abans esmentat) i núm. 418/15 (al qual es va demanar la acumulació al núm. 475/15 també abans esmentat). Tant l'actual Junta de Govern, com l'anterior, van mostrar la seva conformitat a aquesta decisió de la Sra. Hernández en no concórrer conflicte d'interessos.

27. Així mateix, la Junta de Govern va adoptar la decisió de presentar sengles recursos d'empara davant del TC en ocasió de diverses decisions judicials dictades en el si d'aquests processos a estimar-les lesives i atemptatòries respecte al dret fonamental a la tutela judicial efectiva, sense perjudici de valorar la procedència a instar la seva eventual desistiment tenint en compte que el TSJ de Madrid ja hagi dictat sentència, que, com tot seguit veurem, va declarar la nul·litat de l'esmentada resolució núm. 6/14, dictada per la Comissió Executiva del Consejo General.

28. Exposat l'anterior, i de manera resumida, la Comissió Executiva del Consejo General i el Sr. Reynés Ligeró, des del dictat de la referida resolució núm. 6/14, entenen i sostenen que la presumpció de validesa i executivitat del dictat de la mateixa, al no haver estat suspesa pel Tribunal encarregat de dictar sentència sobre la validesa o nul·litat d'aquella, havia d'implicar que hauria de ser-li reconeguda al col·legiat Sr. Reynés Ligeró junt a la resta de membres de la seva candidatura a les eleccions de 2010 la condició d'actual Junta de Govern del Coiba, mentre que aquesta Junta de Govern considerava que era aquesta la que ostentava la condició de tal, apel·lant, entre altres raons, a la inoperància de l'efectivitat de tal resolució en no poder anar la mateixa més enllà del termini quadriennal (2010-2014) que procuren les eleccions col·legials, i tenint en compte precisament el nou procés electoral 2015 que hi va haver per finalització del mandat quadriennal anterior, tal com així va ser debatut, ratificat i aprovat per l'Assemblea General de col·legiats i col·legiades del Coiba en data 18 de desembre de 2014, òrgan suprem del qual de la representació col·legial i residir-hi la voluntat dels col·legiats, i òrgan al qual ha de retre comptes tota Junta de Govern, d'acord assenyala l'art. 12 dels Estatuts col·legials. I més encara, quan l'òrgan autonòmic competent per decretar la inscripció dels càrrecs col·legials en el Registre de Col·legis Professionals, com és la Conselleria de Presidència del Govern Balear, sobre la base del referit informe jurídic de la Direcció de l'Advocacia de la Comunitat Autònoma de data 8 de gener de 2016, després de prendre coneixement del conflicte latent, així ho va disposar i va acordar mitjançant l'abans citada resolució d'inscripció de data 12 de gener de 2016, plenament vigent, com s'ha dit, a dia d'avui.

29. La Junta de Govern que va subscriure la Memòria judicial de 2016, sent conscient que aquell conflicte, encara no resolt, incidia o arribava a drets tan capitals dels col·legiats i col·legiades quals eren els seus drets de sufragi actiu i passiu (i per tant, sobre els que hagin de ser elegits per representar, administrar, dirigir i gestionar els interessos col·legials, primant sempre, com no pot ser d'una altra manera, els principis democràtics), en elaborar i aprovar la memòria judicial per a la seva presentació als col·legiats en la Assemblea Col·legial que es va a dur a terme,

ja va deixar reflectit i indicat que estaria al que l'Assemblea General pogués proposar i acordar, en tant que òrgan suprem de la voluntat col·legial.

30. En data 18 de novembre de 2016, i en el si del referit procediment 1784-1714, acumulat al 1920-1914, es va dictar sentència per la Secció Primera de la Sala Contenciosa del TSJ de Madrid, que va declarar i va decretar la nul·litat de l'esmentada resolució núm. 6/14, de 14 d'octubre dictada per la Comissió Executiva del Consejo General, del que es van fer ressò els mitjans de comunicació.

31. L'esmentada sentència, va ser recorreguda davant el Tribunal Suprem.

Amb independència de tal resolució judicial i / o el que pogués finalment fallar el Tribunal Suprem pel que fa al esmentat recurs que va interposar el Consejo, des d'aquesta Junta de Govern ja es va dir que continuaria defensant, i defensarà sempre, que disposat i acordat mitjançant acord Assembleari de data 18 de desembre de 2014 per parts dels col·legiats, la celebració de les noves eleccions 2015 per raó d'haver esgotat el mandat quadriennal, i a resultes de les quals va ser proclamada electa l'actual Junta de Govern, fet i fet inscrita al Registre de Col·legis Professionals, dites eleccions eren i son legítimes, amb el ben entès, que, sostenint la legalitat de tals eleccions, òbviament, i un cop conclogui, al març de 2019, el vigent mandat quadriennal que procuren la mateixes, i que així ve establert en els Estatuts col·legials, es convocarà el subsegüent i nou procés electoral per tal que tots els col·legiats puguin concórrer a aquest, tant des del vessant del sufragi passiu, com la del sufragi actiu, en tant que dret capital dels col·legiats previst expressament en l'art. 53 dels Estatuts d'aquesta Corporació.

32. Dintre de aquest 2017, el Tribunal Suprem va desestimar la admissió del recurs del Consejo davant la esmentada sentència, que, com s'ha dit, va declarar la nul·litat de la resolució del Consejo , i per tant, ja es ferma e inatacable la mateixa.

**De la desestimación a la petición de reapertura del procedimiento ordinario nº 235/2010 solicitada por el colegiado Sr. Reynés Ligeró. -**

33. Tras la decisión del Tribunal Supremo, deviniendo firme e inatacable la referida Sentencia de fecha 18/11/16 dictada por el TSJ de Madrid fallando, como se ha dicho, la nulidad de la tan citada Resolución nº 6/2014 dictada por el Consejo General, el Sr. Reynés Ligeró pasó a peticionar la reapertura del procedimiento ordinario nº 235/2010 seguido en su día ante el Juzgado de lo Contencioso nº 2 de Palma, del que previamente había desistido, lo cual le fue denegado, primeramente, mediante Auto judicial del fecha 26 de febrero de 2018, dictado por dicho Juzgado de lo Contencioso.

34. Frente a dicha decisión judicial, el Sr. Reynés Ligeró presentó recurso de apelación, del que conoció la Sala de lo Contencioso del TSJ de las Baleares, el cual, mediante Auto Judicial de fecha 17 de septiembre de 2018, desestimó dicho recurso de apelación.

35. Por último, frente a esta última resolución judicial, el Sr. Reynés Ligeró ha presentado recurso de casación para ante el Tribunal Supremo, estando a día de hoy pendiente de admisión (o inadmisión).

36. Fuere como fuere, y tal como ya obra señalado en el epígrafe 31, un vez concluya, en marzo de 2019, el vigente mandato de cuatro años que procuraron las pasadas elecciones de 2015, y tal como así viene establecido en los Estatutos colegiales, se convocará el subsiguiente y nuevo proceso electoral 2019 por tal que todos los colegiados puedan concurrir a este, tanto desde la

vertiente del sufragio pasivo, como la del sufragio activo, en tanto que estos, derechos capitales de los colegiados previstos expresamente en el art. 53 de los Estatutos de esta Corporación.

## **II. D'ALTRES PROCESSOS JUDICIALS I ALTRES ACTUACIONS EN CURS O INICIADES DINTRE DE 2018.**

1. La Junta de Govern mitjançant acord de data 10 de juny de 2015, després d'analitzar, d'una banda, la sentència dictada pel Tribunal Suprem en data 19 de maig de 2015, que va anul·lar la resolució de la Comissió Executiva del Consejo General núm. 5 / 2011 que havia proclamat candidat electe en les eleccions de 2011 a President del Consejo General a D. Máximo González Jurado, per considerar l'Alt Tribunal que no reunia aquell els requisits d'elegibilitat exigibles per postular al càrrec de President del Consejo General (posada a més tal sentència, en relació amb l'anteriorment dictada pel mateix Tribunal Suprem de data 3 de novembre de 2010, que sota la mateixa fonamentació també va acabar per declarar nul·la la proclamació del Sr. Gonzalez Jurado com a President del Consejo General en les eleccions de 2006) , i d'un altre, atesa la immediata decisió de la Comissió Executiva del Consejo General a tornar a convocar un nou procés electoral en lloc de debatre-ho al Ple o en l'Assemblea del Consejo General, va ser pel que va acordar impugnar judicialment aquesta decisió davant els Tribunals del Contenciós del Tribunal Superior de Justícia de Madrid. Així mateix, es va sol·licitar a l'esmentat Tribunal la petició de suspensió de l'esmentat procés electoral que va ser denegada. I havent-se novament presentat a aquest procés electoral el Sr. González Jurado -que va resultar electe, es va decidir ampliar el recurs de nul·litat a aquesta proclamació, en considerar que la mateixa pugui implicar una burla o fallida al resultat en l'esmentada sentència del Tribunal Suprem de data 19 de maig de 2015, que per dues vegades consecutives va sentenciar que el Sr. González no acreditava els requisits per postular-se al càrrec de president del Consell General.

L'esmentat recurs que se seguia també davant la Secció Primera de la Sala Contenciosa del TSJ de Madrid, sota núm. de procediment 851/15, actualment es trobi arxivat, adoptant-se tal decisió judicial abans de recaure l'abans citada sentència de data 18.11 16 que finalment va acabar per declarar la nul·litat de la resolució núm. 6/14, sobre l'executivitat i presumpció de legalitat, en aquest moment del temps, es va engiponar i va emparar tal arxiu.

La Junta de Govern va acordar interposar recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, amb la finalitat que s'acordàs reprendre el procés i dirimir si l'elecció del que era aleshores president del Consejo General de Enfermería era ajustada a Dret, o per contra havia de ser anul·lada .

El Tribunal Constitucional va desestimar l'admissió del recurs per, va dir, manca de interès constitucional.

2. Resultant que el Sr. D. Máximo Gonzalo Jurado va presentar la renúncia i deixà el càrrec de President del Consejo, raó per la qual es varen convocar i celebrar noves eleccions, on s'hi va postular com a candidat a President, el senyor D. Florentino Pérez Raya, i comunicant el Consejo la seva proclamació com a nou President per les raons esmentades a la Resolució nº 15/2017, de 16 de octubre que es va notificar al nostre Col·legi, la Junta de Govern va trobar adient, al empara del article 53 de la Llei 39/2015, de 1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i resta de legislació i normativa aplicable, sol·licitar al Consejo l'accés a l'expedient/procediment administratiu a efectes de valorar i confirmar si dita proclamació respectava o no l'ordenament jurídic, sense perjudici de interposar per cautela recurs contenciós davant el Tribunal, ja que dita interposició estava sotmesa a un termini de

presentació, en el si del qual ja sí hauria el Consejo d'adjuntar l'expedient, i, una vegada analitzat el mateix, o bé desistir del recurs o bé mantenir-lo e interposar la oportuna demanda.

El Consejo no va contestar la petició de la Junta de Govern i el recurs va recaure a la Secció 6ª del Tribunal Superior de Justicia de Madrid (ordinari nº 1309/2017), que coneix del mateix.

3. Aquest procediment es troba actualment en fase probatòria, i una vegada finalitzi la mateixa, les parts presentaran les seves respectives conclusions i el mateix quedarà vist per a Sentència.

4. Així mateix, i com també ja es va informar des de la passada Memòria Judicial 2015, després de la presa de possessió per l'actual Junta de Govern, aquesta va donar instruccions als lletrats perquè, d'una banda, segueixin prestant serveis d'assessorament al COIBA en tota la seva extensió en tots els assumptes jurídics, normatius, o de similar naturalesa resultin menester per a l'interès de la institució col·legial, i d'un altre, perquè continuessin i prosseguissin exercint la defensa directa dels col·legiats i col·legiades de les Balears en qualssevol dels processos judicials que poguessin entaular -sigui exercint l'acusació particular, sigui exercint l'acusació popular- en els casos en què puguin ser agredits durant o per raó de l'exercici de la seva professió d'infermer / a, com seguir oferint a les dependències col·legials el servei de consultoria que es presta en temes relacionats amb ocasió o per raó de l'exercici de la professió infermera. O representar-los i assistir-los en judici sota la cobertura de la pòlissa subscrita en qualssevol reclamació per responsabilitat instada en contra seu per raó de l'exercici de la professió, en els casos en què expressament es rebessin instruccions pel COIBA a aquest efecte.

Tasca que es dur a terme pels serveis jurídics en funció de les instruccions que se'ls encomanen amb diversos procediments judicials oberts.

### Prescripció Infermera

#### **III. DE LA IMPUGNACIÓ DEL REIAL DECRET NÚM. 945/15 DE 23 D'OCTUBRE, PEL QUAL ES REGULA LA INDICACIÓ, ÚS I AUTORITZACIÓ DE DISPENSACIÓ DE MEDICAMENTS I PRODUCTES SANITARIS D'ÚS HUMÀ PER PART DELS INFERMERS.**

Finalment, i en epígraf separat, donada la seva importància per a la població infermera, i tal com ja s'avancés en la Memòria Judicial 2015 i en la de de 2016, la Junta de Govern, mitjançant acord de data 26 de gener de 2016, va decidir impugnar judicialment davant la Sala Contenciosa del Tribunal Suprem el Reial Decret núm. 954/15 de 23 d'octubre, publicat al BOE en data 23.12.15 (popularment conegut com a Decret de prescripció infermera), en considerar que infringeix l'ordenament jurídic, i essencialment els drets i les atribucions professionals del col·lectiu infermer. Especialment, en el que pogués concernir a la imperativitat o exigibilitat de ser acreditats, o sotmetre l'actuació dels infermers a determinats requisits o pautes validatòries.

Com a primera mesura, es va decidir peticionar al Tribunal Suprem la suspensió parcial de l'aplicació del Reial Decret.

La raó d'aquesta petició de suspensió va ser plantejada tenint en compte que de la dicció de dit Real Decret s'ignori, amb certesa, el que realment pretengui o persegueixi la norma; és a dir:

a) Si l'únic que pretén regular el Reial Decret, sigui, que a partir d'un futur pròxim, puguin també els infermers autònomament 'prescriure' medicaments (subjecte això a determinats requisits, i respecte a determinats medicaments), i sota el format d'una prèvia ordre de dispensació infermera. I això, tal 'nova competència prescriptora / indicadora / dispensadora', sense suposar

modificació o ingerència cap a les competències i atribucions ja adquirides i pròpies dels infermers.

b) O bé, si el RD sí pretengui anar més enllà de l'anterior, i pretengui regular (en termes absoluts) l'actuació de l'infermer en el que faci també a l'ús (administració i posologia) de medicaments i productes sanitaris durant i al exercici de la seva professió. Dit d'una altra manera, que la línia d'aquesta pretensió regulatòria compregui no només regular mitjançant la << ordre de dispensació infermera >> les actuacions de 'indicar' (a manera d'eufemisme diferenciador d' 'receptar / prescriure') i de 'autoritzar / ordenar' << la dispensa >> a les farmàcies i farmàcies, SINÓ TAMBE la de regular / articular, per primera vegada, en quina manera i en quines condicions, circumstàncies i supòsits podran i hauran els infermers usar / administrar productes sanitaris i medicaments.

Davant aquesta incertesa, i com a primera mesura, va ser pel que la Junta de Govern plantegés i sol·licités al Tribunal Suprem la suspensió del Reial Decret, ja fos perquè s'avingués a suspendre cautelarment la seva aplicació o exigibilitat en el que concernia (única i exclusivament ) a la regulació de l'<< ús / administració >> de medicaments i productes sanitaris per part dels infermers (envers això procurar neutralitzar la polèmica que ha suscitat la dicció del Reial Decret), o ja fora, encara de desestimar-se la suspensió, per procurar que, si més no, servís tal incident com a mitjà o via per conèixer i obtenir del Tribunal mentre se substancii el procés impugnatori, un pronunciament jurídic apriorístic a fi a conèixer el més ràpidament possible què persegueix i regula exactament el Reial Decret. És a dir, si l'abast i finalitat del Reial Decret era, i és, l'indicat a l'apartat a) anterior que faria per tant innecessari haver d'acordar la suspensió sol·licitada, o, per contra, era l'indicat en l'apartat b), per a, en aquest cas, estar al que resolgués el Tribunal sobre la suspensió. En definitiva, considerant que tal incident, fins i tot en cas de ser desestimada, pogués llançar claredat, i fins i tot millor encara, tranquil·litat a la població infermera, va ser pel que va peticionar en la forma explicada.

La petició de suspensió va ser desestimada, i malauradament, sense oferir consideració jurídica que permeti a priori conèixer què persegueix i reguli exactament el Reial Decret, atès que es va limitar a remetre i a reiterar el contingut d'una anterior resolució o decisió ja adoptada, en ocasió de desestimar una petició prèvia de suspensió plantejada anteriorment pel Consejo General de Enfermería.

L'esmentat recurs se segueix davant del TS sota el núm. de procediment 4121/16, la tramitació, com es va detallar a la Memòria de 2017, es va suspendre per raó dels conflictes positius de competència amb núm. 1866/16 i núm. 2057/2016 plantejats i admesos a tràmit pel TC.

“Dictada Sentencia por el TC respecto a lo ante dicho Tribunal debatido –esto es, a los únicos efectos de pronunciarse sobre la sustracción-invasión de las competencias autonómicas, cual así denunciaba el Gobierno de la Comunidad Autónoma de Andalucía, en la medida que el citado Real Decreto había reservado al Estado la competencia de naturaleza ejecutiva, por ende autonómica, relativa a “acreditar o habilitar legalmente a los enfermeros, con su procedimiento administrativo a tal fin”, para que estos puedan *indicar, usar y autorizar la dispensación* de medicamentos y productos sanitarios en cuanto que requisito sustantivo previo exigido por el RD, fallando el TC tal invasión–, se levantó la suspensión del recurso de casación seguido contra el RD 954/2015, para a posteriori, entrar en vigor el reciente RD 1302/2018, de 22 de octubre, modificatorio de algunos de los preceptos del RD 954/2015, de 23 de octubre, objeto de impugnación.

A juicio de la Junta que suscribe la presente Memoria, la entrada en vigor de dicho RD 1302/2018, modificadorio del RD 954/2015 objeto de impugnación ante el TS, ya deja a las claras la justificación y necesidad de la impetración de la demanda anulatoria interpuesta desde el Coiba, dicho de paso, secundada por otros muchos Colegios de Enfermería de nuestra geografía y por distintos Gobiernos de varias CCAA.”

“La Junta de Gobierno, a pesar de la entrada en vigor de este nuevo RD, entendió oportuno que debía proseguirse el proceso de nulidad seguido ante el TS, y así lo ha peticionado, ello en base a las siguientes consideraciones que se transcriben a la presente Memoria que se presenta, dada la importancia que dicho RD implica para toda la población enfermera [extracto del escrito de conclusiones presentado ante el Tribunal Supremo]:

“... Así, al margen de la distinción o diferencias, **por nadie aclaradas** (y menos por Ley o norma jurídica alguna), que pueda haber entre los términos “prescribir” e “indicar”, hemos sostenido a lo largo y ancho de nuestro recurso al que nos remitimos, que los enfermeros **ya se hallaban habilitados legalmente** para, AUTÓNOMAMENTE, en el ámbito de sus funciones y cometidos profesionales, poder *indicar* (por no decir, “prescribir”, si ello, como decimos, sea “diferente” a la acepción o significado de *indicar*), *usar* y *administrarle* al paciente *medicamentos no sujetos a prescripción médica* y *productos sanitarios*, razón por la cual no resultaba superfluo en este punto el RD objeto de impugnación, **sino de todo lesivo**, dado que de su dicción y objeto [art. 1 del mismo], y de lo defendido por el propio Abogado del Estado, tanto en el seno de este recurso, como en el seno de los Conflictos de competencia nº 1866/2016 y nº 2057/2016 planteados ante el TC –cuyas sendas Sentencias han sido incorporadas a las actuaciones y a cuya lectura de los “antecedentes” de las mismas nos remitamos–, se defendía de contrario que se estaba **ante la creación de una “nueva función competencial” enfermera** –“antes prohibida”, llega a enfatizar el Abogado del Estado en su contestación a la demanda–, cual era, la posibilidad de que los enfermeros, autónomamente, **por vez primera**, pudieran *indicar, usar y autorizar la dispensa* de medicamentos y productos sanitarios, sujetos estos o no a prescripción médica, eso sí, precisándose para ello que los enfermeros **solicitaran** en los plazos y bajo los procedimientos previstos ser previamente acreditados (**bajo superación de un programa formativo previsto en el RD 954/2015**), pues, de no conseguir tal acreditación, carecerían de la *habilitación legal* para, como decimos, poder, autónomamente, *indicar* y *usar* productos sanitarios y medicamentos (tanto los sujetos como no sujetos a prescripción médica), no pudiendo, en caso contrario, sino simplemente *usar* los productos sanitarios y los medicamentos (de toda clase) **previamente prescritos u ordenados** (su uso y administración) **por el médico**, careciendo, pues, el enfermero de toda iniciativa decisoria autónoma. Por poner un sencillo ejemplo, no podría un enfermero que no solicitara “ser acreditado” y superara el curso formativo previsto en el RD efectuar una simple cura, y consiguientemente aplicar yodo (medicamento no sujeto a prescripción médica) y un apósito (producto sanitario) –de todo necesario para llevar a cabo la cura–, salvo que previamente así lo hubiera prescrito el médico. En fin, un verdadero disparate.

Y hete aquí donde resultaba lesivo dicho RD, no solo por cuanto, primero el art. 77.1 de la Ley de Garantías y uso racional del Medicamento, en su redacción dada por la Ley 28/2009, y ya luego el art. 79.1 en su redacción dada por el RDL 1/2015, de 24 de julio, que aprobó el texto refundido de dicha Ley, **ambos ya reconocían** –tras recordar que los médicos, odontólogos y podólogos eran *los únicos profesionales con facultad para recetar medicamentos sujetos a prescripción médica*–, **la autonomía de los enfermeros** para *indicar, usar y autorizar la dispensación* de todos aquellos medicamentos **no sujetos a prescripción médica** y **los productos sanitarios** relacionados con su ejercicio profesional:

*“... Sin perjuicio de lo anterior, los enfermeros de forma autónoma, podrán indicar, usar y autorizar la dispensación de todos aquellos medicamentos no sujetos a prescripción médica y los productos sanitarios relacionados con su ejercicio profesional, mediante la correspondiente orden de dispensación...”*

Y sin perjuicio, a mayor abundamiento, de que dicha Ley ya reconociera la posibilidad de que los enfermeros pudieran también, autónomamente, indicar, usar y autorizar la dispensa de determinada medicación sujeta a prescripción médica mediante la aplicación de protocolos y guías de práctica clínica y asistencial, objeto de ulterior desarrollo y regulación por el Gobierno:

*“... El Gobierno regulará la indicación, uso y autorización de dispensación de determinados medicamentos sujetos a prescripción médica por los enfermeros, en el marco de los principios de la atención integral de salud y para la continuidad asistencial, mediante la aplicación de protocolos y guías de práctica clínica y asistencial, de elaboración conjunta, acordados con las organizaciones colegiales de médicos y enfermeros y validados por la Dirección General de Salud Pública, Calidad e Innovación del Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.*

*Igualmente el Gobierno regulará la indicación, uso y autorización de dispensación de determinados medicamentos sujetos a prescripción médica por los enfermeros, en el ámbito de los cuidados tanto generales como especializados, y fijará, con la participación de las organizaciones colegiales de enfermeros y de médicos, los criterios generales, requisitos específicos y procedimientos para la acreditación de dichos profesionales, con efectos en todo el territorio del Estado, en las actuaciones previstas en este apartado.*

Hasta aquí, pues, ningún conflicto o alarma se suscitó en el sector enfermero, puesto que ningún problema suscitaba para el enfermero, que su decisión de administrar a un paciente, en el ámbito de sus competencias enfermeras, una medicación **no sujeta a prescripción médica** o el uso de un producto sanitario, pasara simplemente a plasmarse o realizarse mediante una orden de dispensación enfermera, aplaudiendo que decidiera **regularse**, bajo los criterios que resultaran acordes, la intervención de los enfermeros sobre la administración de medicación **sí sujeta a prescripción médica**, pues era una realidad sanitaria [vid. las páginas 1 a 22 de nuestro escrito de demanda, sobre las cuales pivota nuestra pretensión anulatoria del RD en cuanto que este pretendía regular, “a modo de nueva competencia enfermera previa superación de un curso formativo”, **la autonomía decisoria del enfermero** de poder administrar al paciente —en pos de su recuperación, claro está, y en el ámbito de sus competencias—, la medicación **no sujeta a prescripción médica** que resultara conveniente y adecuada, competencia ésta plenamente reconocida legalmente, no discutida].

Obsérvese una vez más, que el art. 79.1 únicamente confería al Gobierno la posibilidad (más bien, necesidad) de **regular, exclusivamente**, la indicación, uso y autorización de dispensación por parte de los enfermeros de determinados medicamentos sujetos a prescripción médica: “El Gobierno regulará la indicación, uso y autorización de dispensación de determinados medicamentos sujetos a prescripción médica por los enfermeros en el marco... y mediante... acordados con...”. Nada indicaba la Ley, pudiendo hacerlo, sobre una (novedosa) **regulación** de la indicación y uso “autónomo” de los productos sanitarios y medicamentos **no sujetos a prescripción médica**. Es más, si expresamente preveía la necesidad de **regulación** de los medicamentos sujetos a prescripción médica, expresamente “excluía” a los no sujetos, como a los productos sanitarios.

Y si bien el párrafo 5º de dicho art 79.1 señalaba, que, *“El Ministerio de Sanidad y Política social con la participación de las organizaciones colegiales, referidas anteriormente, acreditará con efectos en todo el Estado, a los enfermeros para las actuaciones previstas en este artículo”,* en modo alguno ello autorizaba o implicaba pretexto ninguno conforme al cual **“crear y regular” otra supuesta nueva competencia profesional** (hasta entonces inexistente o prohibida en palabras del Abogado del Estado), esto es, que por vez primera pudieran autónomamente los enfermeros indicar y usar por su cuenta los productos sanitarios y los medicamentos **no sujetos** a prescripción médica, esto es, sin necesidad de que así, previamente, lo hubiera ordenado-prescrito un médico.

Amén de recordar, lo señalado, primero, en el Informe emitido por la Dirección General de Ordenación de las Profesiones Sanitarias, **folios 23 a 38 del expediente administrativo**, y luego, en el Informe emitido por la Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios, **folios 39 y 40 del expediente administrativo**.

Así, el Informe de la Dirección General de Ordenación de las Profesiones Sanitarias señaló:

*“De acuerdo con el dictamen de la Abogacía del Estado (Apartados 11.1 y 11.11) las competencias del enfermero en materia de indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos y productos sanitarios sujetos o no a prescripción médica **deben adquirirse a través de los estudios universitarios de grado.***

*El título de grado habilitaría al enfermero para ejercer las citadas competencias en todos los ámbitos de actuación del enfermero sin especialidad (enfermero de cuidados generales en el lenguaje de la directiva 2005/36/CE) incluidos por tanto los relativos a cuidados especializados básicos (en pediatría, salud mental, geriatría, mujer, cuidados críticos, etc.) que también son objeto de aprendizaje en el grado. A este respecto, la existencia de especialidades de enfermería en ningún caso puede ir en detrimento del enfermero de cuidados generales ni puede implicar la creación generalizada de puestos de trabajo de especialista.*

*No obstante lo anterior, la Ley 29/2006 en el caso de los medicamentos sujetos a prescripción médica prevé un desarrollo reglamentario específico tanto para la elaboración de protocolos y guías de práctica clínica y asistencial como para regular los procedimientos de acreditación de los enfermeros por el Ministerio de Sanidad SSI, mediante el establecimiento de criterios generales y requisitos específicos aplicables a dichos procedimientos.*

**Segunda.- La acreditación individual de enfermeros por el Ministerio de Sanidad SSI para la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos solo es necesaria en el caso de los medicamentos sujetos a prescripción médica.**

*Así se desprende tanto del apartado 11.2 del dictamen del Abogacía del Estado, como de una interpretación integrada y armónica de lo previsto en el artículo 77.1 y en la disposición adicional duodécima de la Ley 29/2006 que al habilitar al gobierno para regular la acreditación de profesionales se refiere, exclusivamente, a los medicamentos sujetos a prescripción médica.*

**Tercera.- La habilitación de los enfermeros en la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos y productos sanitarios, que no requieren prescripción médica, (apartado III.A del informe de la abogacía del Estado) se obtendría directamente a través de los estudios universitarios de grado/diplomado, debiendo limitarse el proyecto a reiterar la habilitación general que otorga la ley 29/2006 para el ejercicio autónomo de dichas competencias por todos los Graduados/Diplomados en enfermería sin requerir acreditación específica del Ministerio de Sanidad SSI.** A este respecto, hay que tener en cuenta que tanto la orden UN 2134/2008, de 3 de julio (en el caso de los graduados) como el Real Decreto 1466/1990, de 26 de octubre (en el caso de los Diplomados en enfermería) como el Anexo V.2 de la Directiva 2005/36/CE (que incluye expresamente en el apartado de ciencias básicas la farmacología), garantizan por sí mismos una capacitación más que suficiente del enfermero en las competencias que nos ocupan. Es esta una posición que se considera acertada ya que las citadas competencias se refieren a medicamentos que al no estar sometidos a prescripción médica pueden ser adquiridos por todos los ciudadanos en cualquier oficina de farmacia por lo que no sería lógico que al enfermero se le requiriera una acreditación específica para el ejercicio de dichas competencias cuando su formación universitaria garantiza con creces su adecuado ejercicio. Por ello, las disposiciones de desarrollo del artículo 77.1 del Ley 29/2006, deben centrarse, por lo que se refiere a la intervención del enfermero en relación con estos medicamentos, en la adecuada regulación de la orden de dispensación enfermera, lo que ya se ha llevado a cabo a través de los artículos 1 c), 4.3 y disposición adicional quinta del Real Decreto 1718/2010, de 17 de diciembre, sobre receta médica y ordenes de dispensación que ha sido declarado ajustado a derecho por sentencia del Tribunal Supremo de 13 de mayo de 2013.

**Cuarta.- El título de enfermero especialista no otorga por sí mismo la obtención de las competencias en la indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos y productos sanitarios que solo se obtendría en toda su extensión a través del grado, por**

lo que dicho título no daría derecho a la obtención de la credencial prevista en la ley 29/2006 para los medicamentos sujetos a prescripción médica. **Todo ello sin perjuicio de que la formación adquirida a través de los programas formativos de cada especialidad en materias relacionadas con los medicamentos constituya una práctica avanzada que habilitaría, como prevé el artículo 16.3 de la LOPS, para que el enfermero ejerciera las competencias adquiridas en este ámbito como enfermero especialista de la especialidad que en cada caso corresponda.**

Así mismo tampoco procedería que se expidieran acreditaciones específicas a los enfermeros especialistas solo para el ejercicio de una especialidad ya que las competencias en materia de indicación, uso y autorización de dispensación de medicamentos en el caso del enfermero especialista ya están recogidas en el programa formativo de cada especialidad los cuales son publicados en el BOE una vez aprobados por el Ministerio de Sanidad SSI, es decir por la misma autoridad que otorga las acreditaciones, por lo que en estos casos sería innecesario solicitar una nueva acreditación para verificar lo que ya está garantizado en los correspondientes programas formativos. El planteamiento antes expuesto no se considera desvirtuado por la referencia que la disposición adicional duodécima realiza al "ámbito de los cuidados especializados" ya que por un lado el artículo 77.1 solo se refiere al enfermero (sin citar para nada al Enfermero especialista) y por otro, porque a juicio de este centro directivo con la mencionada expresión no se alude a los enfermeros especialistas sino a los conocimientos que debe tener todo enfermero (graduado universitario) en relación con cuidados especializados básicos que son objeto de aprendizaje en el grado, pues no cabe ninguna duda que todos los planes de estudios (no solo en enfermería sino también en Medicina) incluyen, como es lógico, materias relacionadas con los cuidados pediátricos, geriátricos, de salud mental, etc, que posteriormente son objeto de una mayor profundización por los enfermeros que cursan los distintos programas oficiales que conducen a la obtención del título de especialista.

.../...

Características generales de la acreditación. Observaciones de carácter general.

De acuerdo con los razonamientos que se exponen en el apartado 2 de este informe este artículo requeriría un enfoque nuevo para distinguir con claridad dos supuestos:

El primero, referido a las competencias en la indicación uso y autorización de dispensación de medicamentos **no sujetos a prescripción médica para cuyo ejercicio el artículo**

**77 de la ley otorga autonomía total a los enfermeros, por lo que no sería necesaria una acreditación individualizada de cada uno de ellos, debiendo limitarse el proyecto a reiterar la habilitación general que otorga la ley para el ejercicio autónomo de dichas competencias para todos los Graduados/Diplomados en enfermería sin la citada acreditación.**

*El segundo supuesto se referiría a los requisitos exigidos por la ley para indicar usar y autorizar la dispensación de medicamentos sujetos a prescripción médica que requeriría, además de las guías y protocolos de práctica clínica y asistencial (en los términos regulados en el Capítulo III del proyecto), la acreditación del Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad regulada por los artículos siguientes del proyecto..."*

Para, asimismo, señalar el Informe de la Agencia Española de Medicamentos y Productos Sanitarios:

*"En la parte del mismo correspondiente a productos sanitarios: Los productos sanitarios constituyen un conjunto de tecnologías de diferente complejidad, formas y condiciones de utilización diversas, y finalidades de uso variadas, Ello hace que la regulación de productos sanitarios contemple la figura del "facultativo especialista" que se define como "médico o cualquier otra persona que, **en virtud de sus cualificaciones profesionales**, se encuentra legalmente autorizado para extender la prescripción o realizar la investigación de que se trate".*

*Esto significa, por ejemplo, que un odontólogo puede prescribir una prótesis dental, o que un podólogo podría dirigir la investigación clínica de una órtesis del pie. Por otro lado, la regulación de productos sanitarios, al contemplar 'las garantías sanitarias de los productos, establece, entre otras cosas, que "solo podrán utilizarse en España productos que cumplan las disposiciones de este Real Decreto y por profesionales cualificados y debidamente adiestrados, dependiendo del producto de que se trate". Esto significa que, a) no basta con ser médico para poder utilizar un producto sanitario (por ejemplo, un médico de familia no podría colocar un stent coronario, lo que estaría reservado a los cardiólogos especializados en hemodinámica, ni mucho menos implantar una prótesis cardíaca), y b) **no es preciso ser médico para utilizar un producto sanitario** (por ejemplo una jeringuilla o una sonda pueden ser utilizados por enfermeros, un aparato para medir la visión y determinar la graduación puede ser utilizado por un óptico, un implante dental puede ser colocado por un odontólogo).*

**Teniendo en cuenta lo indicado, los enfermeros están habilitados para utilizar de forma autónoma los productos sanitarios relacionados con su ejercicio profesional, en los**

que han obtenido una cualificación en virtud de su formación general o especializada, y en los que poseen un adiestramiento en su uso en virtud de su formación práctica, cursos especializados o experiencia profesional. No parece, por tanto, necesario, que tengan que superar un proceso adicional de acreditación para el uso de estos productos. De la misma manera, los enfermeros indican y autorizan la dispensación de los productos sanitarios relacionados con su ejercicio profesional en los hospitales, si bien, dado que, normalmente los productos sanitarios no se suministran a través de los servicios de farmacia, sino a través de los servicios generales de suministros, no suele utilizarse una orden de dispensación (concepto que se usa en los servicios farmacéuticos), sino una petición directa a estos servicios generales de suministros. **Tampoco parece, por tanto, necesario que los enfermeros tengan que superar un proceso adicional de acreditación para la indicación y autorización de dispensación de estos productos.** Por otro lado, no parece posible que mediante un proceso de acreditación los enfermeros resulten cualificados o debidamente adiestrados para utilizar, indicar o autorizar la dispensación de otros productos sanitarios **no relacionados con su ejercicio profesional**, por ejemplo, implantes, aparatos de electromedicina y radioterapia, reactivos para diagnóstico in vitro, prótesis dentales, lentes de contacto, audiómetros, etc. El proyecto de Real Decreto debería, por tanto, reconsiderar la inclusión de los productos sanitarios en su ámbito, y en todo caso, si se decidiera mantenerlos, **efectuar la precisión "productos sanitarios relacionados con su ejercicio profesional"...**".

Por tanto, una cosa era, y sea, regular, únicamente, "esa orden de dispensación" (tanto para medicamentos sujetos, como no sujetos, a prescripción médica), así como regular la "nueva competencia indicadora en materia de medicación **sí sujeta a prescripción médica**" –que era, y sea, a lo que se refería la Ley–, y otra muy distinta, al amparo de un supuesto desarrollo normativo de dicha Ley mediante RD, pretender a través de este **regular la competencia enfermera** de la que, afirma el Abogado del Estado en su contestación a la demanda, repitamos una vez más, hasta ahora, dice, se carecería, consistente en decidir autónomamente el uso y aplicación de **productos sanitarios** y la indicación y administración a sus pacientes de **medicamentos no sujetos a prescripción médica**.

Pues bien, llegados a este punto, desde el momento que el art. 2 del RD, no obstante la entrada en vigor del mencionado RD 1302/2018, sigue todavía exigiendo a los enfermeros una previa acreditación a modo de habilitación legal para que los enfermeros continúen o puedan por vez primera indicar y usar productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica, se está produciendo **un exceso de regulación normativa**, remitiéndonos por consiguiente a lo expuesto en los ordinales primero (*vulneración del principio de seguridad jurídica del art. 9.3 de la CE*), segundo (*nulidad de la acreditación exigida para que los enfermeros puedan indicar y autorizar la dispensa de productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica*), tercero b (*nulidad de la necesidad de que siempre deba cumplimentarse la orden de dispensación enfermera*), y cuarto (*nulidad procedimental dada la publicación del RD por un Gobierno en funciones*), de nuestro escrito de demanda, para, habida

cuenta la nueva redacción que se le ha dado al RD 954/2015, objeto de impugnación, **reiterar** la nulidad íntegra del mismo.

O cuando menos, en base igualmente a tales ordinales, subsidiariamente, fallar como sigue:

a) En primer lugar, **y a fin de conjurar toda inseguridad jurídica** conforme a lo señalado en nuestro ordinal primero de la demanda (págs. 22 a 32), la nulidad o eliminación-supresión a toda referencia al verbo, vocablo u acepción **“uso-usar-utilizar”** en todas sus variantes análogas, contemplados en los siguientes pasajes o articulado del RD 954/15:

+ De la Exposición de motivos, los párrafos 3º, 4º, 6º y 8º [por error material en el escrito de demanda se peticionó la nulidad del párrafo 9º, cuando, como decimos, nos queríamos referir al párrafo 8º, lo que ahora se subsane];

+ Del art.1.1, lo concerniente a sus apartados a) y b);

+ Del capítulo II, su enunciado, así como lo concerniente al art. 2 (enunciado) y 2.1, art. 3 (enunciado) y 3.1 [En lo que concierne a lo igualmente peticionado en nuestra demanda respecto a los art. 5.1, y 5.2 del RD, resulte innecesario tal pronunciamiento, habida cuenta que la nueva redacción que ha dado el referido RD 1302/2018 al RD 954/2015 **haya suprimido el referido término o vocablo “uso”**];

+ Del capítulo III, su enunciado, así como lo concerniente al art. 7.1 apartados a) y b);

+ Del capítulo IV su enunciado, así como lo concerniente al art. 8.1, art. 9.1 [En lo que concierne al apartado b) de dicho art. 9.1 que también fuera peticionado en nuestra demanda, ya resulte ello innecesario dada cuenta la nueva redacción de dicho apartado, a resultas de la entrada en vigor del tan citado RD 1302/2018], y art. 9.2 [En lo que concierne al apartado c) de dicho art. 9.2 y que también fuera peticionado con nuestra demanda, también devenga innecesario dada la entrada en vigor del tan citado RD 1302/2018 que ha modificado la redacción anterior];

+ De las disposiciones adicionales 2ª, 3ª y 4ª, lo concerniente en los términos propuestos, esto es, la erradicación del término “uso”;

+ De la disposición transitoria única, su enunciado, y apartados 1º y 2º [En lo que concierne a la nulidad o erradicación del término “uso” del apartado 3º de dicha disposición transitoria única y que también fuera peticionado en nuestra demanda, resulte innecesario dada cuenta la nueva redacción de la disposición transitoria única del RD 954/2015];

+ De las disposiciones finales 3ª y 4ª, lo concerniente en los términos propuestos, como se ha dicho, la eliminación del término “uso” [Señalar que por error, en el escrito de demanda se interesó lo mismo respecto de la disposición final 5ª, cuando devenga patente que tal disposición, acertadamente, únicamente se refiere a los términos “indicar” y “autorizar”, **en modo alguno “usar”**, que es el que, sostenemos, debiera purgarse del RD dado lo superfluo que resulte el mismo, para, por el contrario, causar la inseguridad jurídica denunciada];

+ Y por último, en cuanto al anexo I del RD, su enunciado, por cuanto también este contemple la expresión “usar” [En lo que concierne al igual petición respecto al enunciado del entonces anexo II del RD, solicitada con la demanda, ya resulte ello innecesario habida cuenta que el RD 1302/2018 lo haya suprimido/derogado].

**b)** En segundo lugar, y no por ello menos importante, sino más, conforme a lo señalado en nuestro ordinal segundo de la demanda (págs. 32 a 52), se decrete la nulidad de:

+ Del apartado 1 C) del art. 1º del RD 954/2015, en lo que concierne a la regulación de un procedimiento de acreditación como requisito previo y necesario para que el enfermero pueda autónomamente indicar y usar productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica;

+ Del apartado 2 del art. 2º del RD, en cuanto que supedita dicha competencia enfermera (esto es, la facultad de indicar y usar productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica, de forma autónoma) a la obtención de una previa acreditación para tal menester;

+ Del artículo 4º del RD, lo concerniente a la exigencia de que el seguro de responsabilidad civil de los enfermeros, en lo relativo a su actividad o competencia profesional ante dicha (esto es, que en el ámbito de sus competencias puedan autónomamente indicar y usar productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica), deba condicionarse al cumplimiento de la acreditación previa en el sentido de que a falta de la misma se estaría llevando a cabo una actuación sin estar habilitado legalmente para desempeñarla.

+ De los artículos 5º, 8º, 9º y 10º, y disposiciones adicionales tercera, cuarta, transitoria única, y disposiciones finales cuarta y quinta, y anexo I, del RD 954/2015, igualmente en el sentido de purgar de los mismos toda exigencia de acreditación en el sentido de que sin la misma no podrán los enfermeros, de forma autónoma, indicar, administrar y usar productos sanitarios y medicamentos no sujetos a prescripción médica.

**c)** En lo que concierne a la petición de nulidad solicitada al amparo del ordinal tercero de la demanda (págs. 52 a 55), resulte innecesario pronunciarse sobre la supresión del término “uso” del art. 5º relativa a la orden de dispensación, dado que el RD 1302/2018 ya lo haya suprimido, y lo mismo se predique respecto a la exigencia de que haya un seguimiento por parte del médico, prevista en el apartado 2 del art. 3 del RD 954/2015, dado que ello también haya sido suprimido.

**d)** En cuarto lugar, conforme al ordinal cuarto del escrito de demanda (págs. 55 y 56) se decrete la nulidad absoluta del RD 954/2015.

**4.** En suma, procede, por lo dicho, la prosecución del procedimiento y los pronunciamientos de nulidad invocados, ya que si bien el RD 1302/2018 haya sustancialmente modificado el RD 954/2015 en lo que concierne a dejar de exigir la superación de una formación ya adquirida con el título académico, no resulte menos cierto que todavía se exija de una acreditación previa (de la que se ocuparán ahora las CCAA) para que los enfermeros puedan ejercer una competencia, como decimos, ya adquirida y reconocida legalmente, cual era, indicar, administrar y usar, en el ámbito de sus competencias profesionales, productos sanitarios y medicamentos no

sujetos a prescripción médica, precisamente evidenciándose con tal subsanación por vía de dicha lo superfluo de dicha exigencia, como señalaron tanto el Informe de la Dirección General de Ordenación de las Profesiones Sanitarias, como el Informe de la Agencia del Medicamento y Productos Sanitarios antes recordados, hasta el punto de que el RD objeto de impugnación, hoy día, y a pesar de la entrada en vigor del tan referido RD 1302/2018, siga exigiendo de tal acreditación previa, regulada a modo de requisito necesario (**habilitación legal**) para que, insistimos, el enfermero pueda desarrollar una competencia adquirida y reconocida legalmente, sin que, so pretexto del desarrollo normativo de tal competencia legal, pueda supeditarse tal ejercicio a una previa acreditación estatal u autonómica hasta el punto de exigir a aquellos enfermeros titulados que no lleven un año de ejercicio profesional a tener que superar un curso de adaptación (¿) por más gratuito que sea el mismo [Vid. la nueva redacción del art. 9 del RD 954/2015].

Amén de la inseguridad jurídica que persista, por razón de continuar señalando el RD que el uso de los medicamentos y productos sanitarios, por parte de los enfermeros, está sujeto a las prescripciones del mismo, remitiéndonos a lo expuesto en nuestro escrito de demanda.”

El mencionado recurso de casación se halle, pues, a día de hoy, pendiente de resolución por el Tribunal Supremo.